

Trai mai bun
utilizand
resurse mai
putine

putine
resurse mai
utilizand
Trai mai bun

MODEL/TOOLKIT DE COMUNITATE SUSTENABILĂ

DEȘLIU LUCIAN RĂZVAN I.I.

Document redactat în cadrul proiectului cu titlul: "Consolidarea capacității de dezvoltare a bioeconomiei inteligente în județul Covasna" co-finanțat prin programul POCA 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

CONTENTS

Introducere	3
Dezvoltarea durabilă în județul Covasna	4
Elemente metodologice.....	12
Dimensiunile modelului de comunitate sustenabilă	15
Măsuri pentru asigurarea integrității ecologice a comunităților	15
Resurse Bibliografice.....	18
Măsuri pentru Sănătate și Bunăstare.....	19
Resurse Bibliografice.....	22
Măsuri de Participare și Implicare Comunitară	23
Resurse Bibliografice	30
Măsuri pentru Protejarea Patrimoniului Cultural	30
Resurse Bibliografice.....	36
Măsuri de Reziliență Economică a Comunităților	37
Resurse Bibliografice.....	40
Studii de caz.....	42
Bune practici în domeniul integrității ecologice a comunităților	42
Zero Waste North West	42
Satul ecologic Cloughjordan, Irlanda	44
Conectivitatea ecologică în Alpi	46
Amenajarea multifuncțională a spațiilor verzi urbane în Malmö, Suedia.....	50
Conectivitate verde urbană și biodiversitate, Berlin, Germania	53
Conectivitatea infrastructurilor verzi și albastre, Almada, Portugalia	57
Bune practici în domeniul sănătății și bunăstării comunităților locale	59
Bunăstarea generațiilor viitoare, Țara Galilor.....	59
Revitalizarea centului localității Burns Lake, Canada.....	63
Measuring up the North, Canada	67
Bune practici în domeniul măsurilor de participare și implicare comunitară	72
BEAM Services, Irlanda	72
Sondaj participativ în domeniul sănătății, Detroit, SUA	74
Buget participativ, Santiago de Chile	76
Bune practici în domeniul măsurilor pentru protejarea patrimoniului cultural	79
Arborele Ogham, Marea Britanie.....	79
Implicarea ONG-urilor în protejarea și conservarea patrimoniului cltural, Slovenia	81

Hegira, Austria	85
Bune practici în domeniul măsurilor de reziliență a comunităților	89
Păstrarea banilor în economia locală.....	89
Comunități reziliente: spațiu locativ, Milano, Italia	92
Comunități reziliente: mobilitate durabilă.....	95
Concluzii.....	99

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

INTRODUCERE

Dezvoltarea durabilă este o abordare integrată pentru gestionarea resurselor, care urmărește satisfacerea nevoilor prezente fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Ideea dezvoltării durabile a fost introdusă în Raportul Brundtland din 1987, numit și „Our Common Future” („Viitorul nostru comun”), și a devenit o preocupare globală. În contextul schimbărilor climatice și al crizei de resurse, dezvoltarea durabilă a devenit esențială pentru a asigura viabilitatea și bunăstarea planetei noastre.

Principii ale dezvoltării durabile

Pentru a atinge obiectivele dezvoltării durabile, este important să fie respectate anumite principii. În primul rând, dezvoltarea durabilă implică utilizarea judicioasă a resurselor naturale, inclusiv apă, sol, aer și energie. Aceasta înseamnă, de asemenea, minimizarea impactului asupra mediului înconjurător prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, poluare și distrugerea habitatelor naturale. În plus, dezvoltarea durabilă urmărește promovarea justiției sociale și economice și a echității, astfel încât toți oamenii să aibă acces la resursele necesare și la oportunități egale de dezvoltare.

Sustenabilitatea este conceptul fundamental care stă la baza dezvoltării durabile. Aceasta implică capacitatea de a menține procesele naturale care susțin viața, inclusiv reciclarea și regenerarea resurselor naturale, fără a le epuiza. În contextul schimbărilor climatice, promovarea sustenabilității este crucială pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și pentru a limita încălzirea globală la sub 2 grade Celsius față de nivelurile preindustriale.

Dezvoltarea durabilă și eficiența energetică

Eficiența energetică este un aspect important al dezvoltării durabile, deoarece utilizarea eficientă a energiei reduce emisiile de gaze cu efect de seră și contribuie la economisirea resurselor naturale. Aceasta implică utilizarea tehnologiilor și practicilor care permit o utilizare mai eficientă a energiei, precum și adoptarea de politici și programe de guvernare care promovează eficiența energetică.

Recomandări pentru comunitățile sustenabile

Pentru a promova dezvoltarea durabilă și eficiența energetică, comunitățile sustenabile ar trebui să ia în considerare următoarele **recomandări**:

1. Adoptarea unor politici și programe de guvernare care să promoveze eficiența energetică și utilizarea surselor de energie regenerabilă.
2. Promovarea utilizării transportului alternativ, precum bicicletele și transportul public, și reducerea utilizării mașinilor cu combustie internă.
3. Încurajarea utilizării de produse durabile și reciclabile, reducerea deșeurilor și promovarea reciclării.
4. Promovarea agriculturii și a producției alimentare durabile, cu practici agricole sustenabile, utilizarea îngrășămintelor și pesticidelor mai puțin nocive pentru mediu.
5. Dezvoltarea de clădiri eficiente energetic și cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, utilizarea de materiale durabile și reciclabile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN JUDEȚUL COVASNA

În ultimii ani, județul Covasna s-a dezvoltat într-un ritm constant, cu un accent deosebit pe dezvoltarea durabilă, care a asigurat dezvoltarea economică și socială a zonei în armonie cu mediul înconjurător.

Economia județului Covasna este diversificată, cu baza în sectorul industrial, agricultura prin exploatarea terenurilor și creșterea animalelor și în turism. În ceea ce privește sectorul industrial, principalele domenii de activitate sunt prelucrarea lemnului, industria textilă, industria alimentară și producția de componente electronice. Potrivit datelor Institutului Național de Statistică, în 2020, PIB-ul județului Covasna a fost de aproximativ 3,3 miliarde de lei, ceea ce reprezintă o creștere de 4,4% față de anul precedent.

De asemenea, turismul joacă un rol important în economia județului Covasna. Județul are un potențial turistic considerabil, datorită peisajelor naturale spectaculoase, a istoriei și a culturii bogate. În 2020, județul Covasna a înregistrat peste 263.000 de turiști, cu o creștere de 4,6% față de anul precedent. Turiștii sunt atrași de numeroasele obiective turistice din zona, cum ar fi stațiunile balneare, zonele montane, traseele turistice și obiectivele culturale.

Economia județului Covasna este ajutată de resursele minerale de subsol. Acestea sunt apele minerale de diverse feluri, dar și zăcămintele de bioxid de carbon, folosite în stațiunile balneoclimaterice pentru tratarea unor boli. Alte ramuri ale industriei care contribuie la dezvoltarea economică a județului Covasna sunt prelucrarea lemnului, fabricarea pieselor de mobilier, industria constructoare de mașini și utilaje agricole, dar și industria alimentară.

În județul Covasna, 87% din suprafață reprezintă zone rurale, iar 13% zone urbane. În intervalul 1990-2020, județul a pierdut 12% din populație. Potrivit celor mai recente date statistice, în 2019 județul avea optzeci și două de mii de angajați, dintre care optsprezece mii lucrau în agricultură și gospodărirea pădurilor, douăzeci și șase de mii în industrie, mai ales în industria ușoară, precum industria textilă și cea alimentară. Cele mai puternice sectoare ale industriei alimentare sunt produsele lactate, producția de carne și apele minerale. Peste unsprezece mii de persoane lucrează în comerț, aproximativ patru mii de angajați activează în domeniul transporturilor și trei mii în turism. Rata șomajului în județul Covasna este de aproximativ 4%, ceea ce este în concordanță cu media națională.

Județul Covasna are un potențial considerabil de dezvoltare a bioeconomiei-circulare pe baza structurii sale economice: toate sectoarele de producție primară (agricultura, silvicultură, pescuit și acvacultură) sunt bine reprezentate în economia locală, precum și energia verde, creșterea animalelor, prelucrarea lemnului și producția de mobilier, textile, îmbrăcăminte și tricotate, prelucrarea alimentelor (carne și lapte) și turism. Totodată, județul Covasna are o rețea densă de organizații interesate, formată din incubatoare de afaceri și clustere, care beneficiază de acțiunile desfășurate de Grupurile de Acțiune Locală (GAL). În ultimul deceniu, Județul Covasna are o puternică identitate culturală, tradițiile locale fiind cultivate cu grijă: băi termale, mofetele și meșteșuguri tradiționale.

Având în vedere caracteristicile județului Covasna, s-a elaborat în cadrul proiectului BE-RURAL (www.be-rural.eu) din programul european Orizont 2020 o Foaie de parcurs pentru o strategie în domeniul bioeconomiei în județul Covasna bazată pe principiile de co-creare, deschidere și incluziune, durabilitate și transparență. Principalii beneficiari ai acestui document sunt membrii clusterelor din zonă, în timp ce Asociația IMM-urilor din județul Covasna (ASIMCOV) asigură monitorizarea și guvernarea acestora. Economia circulară este una dintre prioritățile de dezvoltare ale Regiunii Centru în care se află județul Covasna, fiind și o temă atent analizată și în procesul de pregătire a perioadei de programare 2021-2027. Implicarea activă a clusterelor din județul Covasna în bioeconomia circulară durabilă stimulează creșterea economică în mediul rural și contribuie la crearea de locuri de muncă, în special la stoparea migrației tinerilor. Foaia de parcurs este un ghid practic pentru actorii locali, în efortul lor de a valorifica potențialul bioeconomic vast al județului Covasna.

În județul Covasna există tehnologii disponibile pentru a sprijini dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare. În agricultură, de exemplu, fermele de dimensiuni medii și mari sunt echipate cu tehnologii de ultimă generație datorită dezvoltării intensive a tehnologiilor agricole, cu sprijinul unor programe de finanțare UE și naționale. Cu toate acestea, în anumite privințe, din cauza infrastructurii de transport subdezvoltate și a conectivității interregionale limitate, modernizarea economiei rurale progresează lent. Industria regională se bazează în mare parte pe combustibili fosili precum gazul natural, însă aprovizionarea cu energie depinde de rețelele naționale, deoarece în județul Covasna nu există o capacitate semnificativă de producere a energiei. În același timp, datorită implementării susținute a proiectelor Green Energy Inovative Biomass Cluster și ale companiilor sale membre, sunt în curs de derulare mai multe proiecte de bioenergie la scară mică, tehnologia fiind concepută și în județul Covasna. De asemenea, există autorități publice locale care au implementat sisteme de încălzire și alimentare cu energie pe bază de biomasă solidă, precum:

- Lanțuri valorice locale ale biomasei solide rezultate din recoltarea biomasei din curățarea pășunilor de munte, transformarea în biomasă și alimentarea consumatorilor de biomasă, de exemplu, Estelnic, Chichiș, Bodoc, Malnaș și Zagon.
- Depozit local de biomasă și centru logistic de colectare a deșeurilor de biomasă din municipiu și aprovizionarea clădirilor publice locale cu combustibil din biomasă, de exemplu, Ghelița.
- Sisteme de termoficare de dimensiuni mici și micro bazate pe biomasă, la diferite companii de exemplu, sere, brutării și cartiere rezidențiale, precum moșia Zăbala și Locodeni.
- Centrul turistic Balványos și Tușnad a explorat potențialul de energie termică dincolo de izvoarele existente, atingând o putere termică totală din izvoare și foraje suplimentare de 2 MW.

Companiile membre ale clusterului Transylvanian Textile and Fashion fabrică produse ținând cont de principiile durabilității și economiei circulare. Sunt colectate și reutilizate cantități importante de deșeuri textile, iar hainele din materiale textile derivate au fost prezentate la expoziții naționale și internaționale.

Având în vedere că activitatea economică a regiunii pune accentul pe industria forestieră, Clusterul PRO WOOD este puternic implicat în aplicațiile biotehnologiilor și bioproduselor care sunt:

- peletizarea și brichetarea, de exemplu, a reziduurilor de lemn și a biomasei forestiere pentru ardere
- gazeificare sau piroliza (din reziduurile agricole pentru producerea de cărbune biologic sau energie)
- fermentația anaerobă pentru producerea de biogaz din gunoi de grajd la exploatațile zootehnice
- producția de jucării din rumeguș, utilizând imprimante 3D.

Industria alimentară regională oferă și produse bio-inovatoare, cum ar fi băuturile energizante bogate în proteine din zer. Multe companii membre ale clusterului Agrofood, producătoare de lactate s-au confruntat cu dificultăți în gestionarea problemei principale a lichidului rezidual cu conținut foarte mare de proteine, care, pe de o parte, poate fi foarte dăunător pentru mediu, dar conține și partea cea mai valoroasă a laptelui. Băutura creată este recomandată sportivilor, precum și persoanelor care au adoptat un stil de viață sănătos, subliniind că nivelul ridicat de proteine contribuie la îmbunătățirea sănătății atunci când este utilizat sub formă de suplimente alimentare.

Sectorul agricol regional poate contribui, de asemenea, în mod semnificativ la dezvoltarea economiei circulare și a bioeconomiei, prin aplicarea unei tehnologii adecvate la recoltarea fânului, a paielor și a știuleților de porumb. Aceste produse secundare pot fi utilizate ca biofertilizant în producția ecologică, în producția de energie pentru localnici etc.

Județul Covasna găzduiește deja cele mai mari centrale de cogenerare din România, la Reci, cu un total de 60 MW (15 MW energie electrică, 45 MW energie termică).

Dezvoltarea durabilă și tranziția către comunități sustenabile în județul Covasna a făcut obiectul mai multor proiecte europene, dintre care menționăm:

- **GoDanuBio:** Ecosisteme participative pentru stimularea revitalizării cooperării rural-urban prin guvernarea bioeconomiei circulare în regiunea Dunării.
- **FORESDA:** Ecosisteme participative pentru stimularea revitalizării cooperării rural-urban prin guvernarea bioeconomiei circulare în regiunea Dunării.
- **AgroBioHeat:** Promovarea soluțiilor de încălzire bazate pe agrobiomasă în zonele rurale din Europa
- **STRING:** Strategii pentru clustere inovative regionale în domeniul agroalimentar
- **Bioenergy Villages (BioVill)** – Accelerarea pătrunderii pe piață a energiei durabile,

Din perspectiva dezvoltării durabile se evidențiază câteva probleme de dezvoltare economică și socială:

Depopularea rurală și îmbătrânirea populației: Populația județului Covasna a scăzut constant în ultimii ani, iar acest trend este accentuat în zonele rurale. Depopularea rurală are un impact negativ asupra dezvoltării durabile, deoarece poate duce la abandonarea terenurilor agricole și la pierderea

de biodiversitate, iar îmbătrânirea populației poate duce la o scădere a forței de muncă disponibile și a veniturilor.

Infrastructură slab dezvoltată: Județul Covasna poate fi descris ca un județ relativ izolat și cu caracter rural. Covasna are cea mai mică suprafață la nivel național, peste 87% situată în mediul rural, aproximativ 45% din suprafață este acoperită de păduri și vegetație, cu o densitate a populației relativ mică în afara centrelor urbane, cu un indice de urbanizare scăzut față de media națională și regională. Județul Covasna are doar 5 municipii și orașe, dintre care 3 au în jur de 10.000 de locuitori precum și multe comune preponderent mici (cu populație între 1.500-3.000 locuitori). Orașele mici au zone de influență în stagnare sau declin, fără a face parte din areale transjudețene mai extinse. Mărimea influențează auto-sustenabilitatea financiară, capacitatea de a presta servicii și a efectua investiții, precum și parțial forța de polarizare. Densitate mai scăzută a rețelei urbane comparativ cu alte județe din regiunea Centru cu Municipiul Sfântu Gheorghe care are o zonă de influență ce nu transcende granițele județului. Municipiul Sfântu Gheorghe nu are zonă metropolitană creată, nu există mecanism formal de cooperare între municipiul reședință de județ și comunele periurbane din imediata apropiere. Județul Covasna deține o rețea relativ scurtă de drumuri, densitatea drumurilor publice în județ este cea mai mică din regiunea Centru. Distanța rutieră dintre municipiul reședință de județ al județului Covasna și cele 2 aeroporturi operaționale în prezent este de peste 150 de km. Județul Covasna este străbătut doar de căi ferate de importanță județeană și locală, nu există niciun nod important de cale ferată de importanță regională. Sub 50% din rețeaua de căi ferate este electrificată. Suburbanizarea/fenomenul de dispersie urbană - problematică în cazul anumitor orașe din județ. Abordări permissive în privința creșterii intravilanului, mai ales până în 2010;

Viață culturală: În general, județul prezintă un nivel relativ scăzut de consum cultural, dar comparabil cu tendințele naționale. 29,24% din respondenți sunt mulțumiți sau foarte mulțumiți față de oportunitățile de petrecere a timpului liber. Municipiul Sfântu Gheorghe este foarte activ din punct de vedere cultural, coagulează majoritatea resurselor și activităților la nivel județean, dar încă are potențial de creștere.

În cazul bibliotecilor observăm o scădere a numărului de unități, a celui de volume eliberate și de cititori activi. Un trend pozitiv poate fi observat în cazul muzeelor, asistând la o creștere a numărului de vizitatori, chiar dacă numărul de unități scade. Trendul pozitiv poate fi observat și în cazul cinematografelor, unde asistăm la o creștere a numărului de spectatori. În cazul instituțiilor și companiilor de spectacole se observă un trend stabil/ de creștere. 35,14% din respondenți se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți de activitățile/serviciile culturale.

15,72% din locuitorii județului nu au mers niciodată la teatru, în timp ce 59,21% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 13,51% din locuitorii județului nu au participat niciodată la concerte, în timp ce 65,36% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 38,82% din locuitorii județului nu au mers niciodată la o galerie de artă, în timp ce 47,67% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 25,06% din locuitorii județului nu au mers niciodată la un muzeu, în timp ce 61,68% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 28,01% din locuitorii județului nu au mers niciodată la o bibliotecă, în timp ce 40,78% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 12,04% din locuitorii județului nu au mers niciodată la o librărie, în timp ce 41,52% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 25,06% din locuitorii județului nu au mers niciodată

la un cinematograf, în timp ce 45,94% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 19,16% din locuitorii județului nu au mers niciodată la un eveniment organizat în cadrul casei de cultură, în timp ce 50,37% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an. 35,14% din locuitorii județului nu au mers niciodată la un alt tip de eveniment cultural, în timp ce 26,05% din aceștia au fost doar de 1-3 ori pe an.

Dezechilibre sociale: În Covasna există o diviziune clară între zonele urbane și cele rurale, iar acestea din urmă sunt adesea dezavantajate în ceea ce privește accesul la resurse și servicii, precum și în ceea ce privește oportunitățile de angajare și dezvoltare economică. Totodată, se observă o creștere a numărului de pensionari de asigurări sociale, scădere a numărului de pensionari agricultori, creștere constantă a cuantumului pensiilor. Scădere a numărului de beneficiari ai alocației de stat pentru copii, creștere a sumelor acordate. Scădere a numărului de alocații (beneficiari) pentru susținerea familiei și a sumelor alocate, schimbare urban-rural din 2013 – numărul de beneficiari din mediul rural depășește considerabil numărul de beneficiari din cel urban. Scădere a numărului de ajutoare sociale pentru asigurarea VMG și a sumelor totale acordate începând cu perioada 2015-2016. Creștere a numărului mediu lunar de beneficiari ai prestațiilor acordate persoanelor cu handicap începând cu anul 2018. Mix de actori publici și privați (non-guvernamentali) implicați în oferirea serviciilor de asistență socială; Doar 28,5% din respondenți se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți de serviciile sociale. Rata criminalității (numărul de persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori) în județul Covasna este peste media națională / regională. Rata infracționalității (numărul infracțiunilor soluționate de poliție și infracțiuni declinate Parchetului la 100.000 locuitori) în județul Covasna este sub media națională / regională. 36,12% din respondenți se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți de siguranța personală și a bunurilor.

Accesibilitate restrânsă la servicii medicale: Din punct de vedere al spitalelor și a altor unități sanitare județul Covasna este poziționat sub media regională (alături de Harghita) Raportat la paturile de spital, chiar dacă județul Covasna are cele mai puține ca număr din regiune, acesta deține cea mai bună poziționare dacă ne raportăm la numărul de paturi / 1.000 locuitori. Numărul de medici din județul Covasna este - sub media regională (alături de Harghita) – atât ca număr, cât și raportat la 1.000 locuitori. Personalul sanitar mediu este de asemenea sub media regională – atât ca număr, cât și raportat la 1.000 locuitori. Se poate observa implicarea recentă a sectorului privat în oferirea unor servicii medicale, inclusiv în rezolvarea unor probleme de sănătate cu un grad ridicat de complexitate/dificultate (oncologice), dar ponderea serviciilor private rămâne una limitată. Doar 25,06% din respondenți se declară mulțumiți sau foarte mulțumiți de serviciile medicale.

Criza demografică: Județul Covasna se confruntă cu probleme de emigrare și îmbătrânirea populației, ceea ce poate duce la o scădere a forței de muncă și la o creștere a dependenței de ajutorul social. Populația județului este în scădere (-4,47% în ultimii 29 de ani). Creștere populației peste 65 de ani (cu 6%) este concomitentă cu scăderea populației tinere (sub 14 ani) cu 9% și cu creșterea populației active (15-64 de ani) cu 3%. Media de vârstă a populației județului este (în 2021), de 40 de ani, în creștere cu 20% (1992). Speranța de viață a ajuns (2021) la 75,7 ani, în creștere cu 7% (1992). Rata natalității în județul Covasna este de 9,2 la mie (2020), în scădere față de anii trecuți (10,6 la mie în 2010), comparativ cu nivelul național (8,1) sau regional (8,7). Sporul natural este negativ (-3,6 la mie de locuitori, în 2020), mai mic decât cel de la nivel regional (-4,2) și național (-5,3). Mortalitatea este în creștere, ajungând la 12,8 (2020) decedați la 1.000 de locuitori, față de 10,9 decedați la 1.000 de

locuitori în 2010, în timp ce la nivel regional este de 12,9 decedați la 1.000 de locuitori, iar la nivel național de 13,4 decedați la 1.000 de locuitori.

Gradul relativ redus de pregătire a forței de muncă: Conform recensământului populației și locuințelor din anul 2011 doar 9,8% din populația județului are studii superioare, sub nivelul regional (13%) și cel național (14%). Populația școlară la nivelul județului este în scădere, pierzând 40% în ultimii 29 de ani, față de 30% la nivel național și 32% la nivel regional. Trendul descendent este vizibil la toate nivelurile de educație grădiniță (-40%), primar (-24%), gimnazial (-54%), liceal (-50%) și profesional (-58%). În Covasna erau, în 2019, un număr de 400 de studenți, în scădere față de 1.363 câți erau în 2007. Rata abandonului școlar în județ este pe un trend ascendent, fiind de 4,4% în învățământul primar, 3% în gimnazial, 2,8% în liceal și 13,8% în cel postliceal. Din păcate aceste cifre sunt, în fiecare caz, peste media națională și cea regională. Procentul profesorilor tineri (18-30 de ani) din județ este de doar 9,77%, foarte puțin peste media națională;

Starea mediului înconjurător

Principala apă curgătoare din județul Covasna este râul Olt, acesta traversând județul pe o lungime de aproximativ o sută cincizeci de kilometri. Râul Negru este un afluent important al Oltului și curge în partea estică a județului, având ca punct de izvorâre Munții Șandru Mare. Un alt râu important care străbate județul Covasna este Buzăul, ce curge în sudul județului, cu afluenții Bâsca Mare și Bâsca Mică. Alte râuri importante din județ sunt Almașul Mic, Baraolt, Borviz, Brăduț, Brețcu, Covasna, Crasna și Oituz.

Pe lângă râurile menționate, rețeaua hidrografică a județului Covasna cuprinde și multe izvoare de apă minerală. Din acest motiv, orașul Covasna este numit și orașul celor o mie de izvoare. Aceste izvoare se găsesc în marea parte a teritoriului județului, cele mai multe fiind răspândite de la nord spre sud, în munții Bodoc, Bixad, Micfalău, și Băile Șugaș, toate având ape carbogazoase.

Județul Covasna deține majoritatea solurilor de calitate III și IV potrivit INS

Clasele de calitate ale solurilor in Regiunea Centru

-hectare-

Table 1 Clasele de calitate ale solurilor în Regiunea Centru, sursa INS, preluat din PRD 2021-2027

Regiune/Județ	Clasa I	Clasa II	Clasa III	Clasa IV	Clasa V
Regiunea Centru	13338	122825	526267	788559	462875
Covasna	1423	10652	96660	68605	8774

La nivel regional principalele presiuni asupra calității solurilor sunt date de aplicarea îngrășămintelor și a produselor fitosanitare (pesticide). Suprafețele din Regiunea Centru pe care s-au aplicat tratamente cu insecticide și fungicide s-au mărit în perioada 2014-2018 cu circa o treime. Cantitatea aplicată de pesticide a crescut în aceeași perioadă cu o treime în cazul fungicidelor și s-a redus cu 22%

În cazul insecticidelor. În ce privește tratamentul cu erbicide, atât cantitatea aplicată cât și suprafața supusă tratamentului s-au redus în perioada menționată cu 40% respectiv 17%.

Potrivit APM Covasna mai jos regăsim siturile potențial contaminate de pe raza județului

Tabel 2 Situri potențial contaminate în județul Covasna. Sursa: APM Covasna

Nr. crt.	Județ	Localitate	Adresa	Denumirea sitului	Deținătorul	Operatorul economic
1	2	3	4	5	6	7
1	COVASNA	RECI	nr.673	BIO ELECTRICA TRANSILVANIA SRL punct de lucru Reci	Bio Electrica Transilvania SRL punct de lucru Reci	Bio Electrica Transilvania SRL punct de lucru Reci
2	COVASNA	SF. GHEORGHE	str. Armata Română nr.58	SC AUTOLIV ROMANIA SRL	SC Autoliv Romania SRL	SC Autoliv Romania SRL
3	COVASNA	ILIENI	nr.70	FERMA 7 ILIENI	SC Bravcod SRL	SC Bravcod SRL
4	COVASNA	LEMNIA	nr.357	PALL ANDOR I.I.	Pall Andor I.I.	Pall Andor I.I.
5	COVASNA	Tg. Secuiesc	str. Gării nr.1	FOST DEPOZIT PESTICIDE	Direcția Agricolă Județeană Covasna	Direcția Agricolă Județeană Covasna
6	COVASNA	GHELINȚA		PARC GHELINȚA	1 Mazarine Energy România	Mazarine Energy România
7	COVASNA	GHELINȚA		PARC GHELINȚA	5 Mazarine Energy România	Mazarine Energy România

Covasna are un fond forestier de aproximativ 171 mii hectare și zone de interes cu o biodiversitate deosebit de mare. Partea de NV a județului este acoperită de situri Natura 2000 și arii de protecție specială avifaunistică (aproximativ 15% din suprafața județului).

Între 2014 și 2018 ponderea populației cu acces la rețeaua de distribuție a apei potabile în județul Covasna a crescut de la 46.1% la 56.6%. În aceeași perioadă, populația conectată la rețele de canalizare a crescut de la 98323 persoane la 105312 persoane (51.9% din totalul populației județului).

Indicatorul Suprafața spațiilor verzi/locuitor în municipii și orașe a crescut sensibil de la 25 m² la 25.9 m², ușor mai mică față de standardul minim la nivelul Uniunii Europene de 26 m²/locuitor și cu mult sub cei 50 m²/locuitor recomandați de Organizația Mondială a Sănătății.

Cantitatea de deșeuri municipale generate la nivelul județului Covasna era în 2017 de aproximativ 56 mii tone, cu mult sub nivelul județelor dezvoltate din regiune (Sibiu, Brașov) care au niveluri duble. 96.5% din populație era deservită în 2017, potrivit INS, de servicii de salubritate și colectare a deșeurilor.

Cu privire la deșeurile industriale, județul Covasna generează cu precădere deșeuri lemnoase, deșeuri textile, deșeuri feroase, hârtie, carton. În Covasna există potențial ridicat pentru producerea energiei prin valorificarea surselor regenerabile, biomasa forestieră având un însemnat potențial energetic la nivel regional.

RESURSE BIBLIOGRAFICE

World Commission on Environment and Development. (1987). Our Common Future. United Nations.

United Nations Sustainable Development Goals. (2020). Accesat la <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Agencia Internațională pentru Energie (2021). Energy Efficiency 2021. Accesat la <https://www.iea.org/reports/energy-efficiency-2021>

United Nations Development Programme. (2019). Sustainable Development Goals Report. Accesat la <https://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/sustainable-development-goals-report-2019.html>

Institutul Național de Statistică – Platforma Tempo Online disponibilă la <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 disponibil la <http://www.adrcentru.ro/wp-content/uploads/2021/10/2.-Analiza-socioeconomica.pdf>

Strategia Integrată de Dezvoltare a Județului Covasna 2021-2030 – Planul POTSA – disponibil la https://www.kvmt.ro/fileman/Uploads/palyazatok/Raport_final_SID_Covasna.pdf

Planul strategic de dezvoltare al județului Covasna disponibil la https://www.kvmt.ro/_f/jelentesek_tanulmanyok/Anexa_Planul%20Potsa_Strategie_Covasna.pdf

Romania sustenabila -Concepte si instrumente suport pentru o transformare circulara a economiei românești

Foaie de parcurs pentru o strategie in domeniul bioeconomiei in județul Covasna

Strategia de specializare inteligenta a Regiunii Centru (RIS 3) 2021-2027

ELEMENTE METODOLOGICE

De ce acest set de instrumente?

Acest set de instrumente a fost elaborat pentru a veni în sprijinul acțiunilor de promovare a participării sociale la proiectarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiilor, programelor și/sau activităților de îmbunătățire a sănătății populației. Acest document prezintă un set de instrumente care ar putea fi aplicate pe parcursul tuturor etapelor procesului de elaborare a politicilor. Acest document este destinat utilizării de către factorii de decizie, coordonatorii de proiecte, profesioniștii și organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) implicate în promovarea participării sociale a populației generale, inclusiv a romilor și a altor grupuri sociale.

Cine poate utiliza setul de instrumente?

Setul de instrumente a fost dezvoltat în special pentru factorii de decizie și profesioniștii din administrația publică locală, precum și pentru cei din sectoare cu impact asupra dezvoltării durabile la nivelul comunității locale.

ONG-urile ar putea, de asemenea, valorifica acest set de instrumente pentru cel puțin două obiective: în primul rând pentru a susține promovarea participării sociale pe parcursul procesului de elaborare a politicilor din domeniul dezvoltării durabile; și în al doilea rând pentru promovarea participării sociale la propriile proiecte.

Obiectivele de dezvoltare durabilă

Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) sunt un set de obiective convenite la nivel internațional care invită toți oamenii să "gândească la nivel global și să acționeze la nivel local" pentru a pune capăt tuturor formelor de sărăcie, a combate inegalitățile și a lua măsuri în ceea ce privește schimbările climatice. Există un potențial enorm pentru comunități de a impulsiona această agendă la nivel local, încurajând ceea ce funcționează deja și dezvoltând idei noi prin inovare.

Obiectivele de dezvoltare durabilă, asumate și de România prin Agenda 2030¹, sunt:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

¹ Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, Agenda 2030 – obiective, <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor
6. Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitației pentru toți
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți
9. Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației
10. Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile
12. Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă
15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Obiectivele de dezvoltare durabilă identificate ca fiind esențiale în contextul evoluțiilor viitoare ale bioeconomiei la nivel regional și al județului Covasna:

ODD4 – Educație de calitate – Asigurarea educației inclusive și echitabile de calitate și promovarea principiilor bioeconomiei în **sistemul** educațional din județul Covasna pentru următoarea generație. Este necesară asigurarea finanțării corespunzătoare și a accesului la capital pentru instituțiile de învățământ și de cercetare și dezvoltare, centrele de transfer de tehnologie.

ODD7 – Energie accesibilă și curată – Asigurarea accesului la o aprovizionare cu energie accesibilă, fiabilă, durabilă și în mare parte bazată pe biomasă în județul Covasna. Inițierea și multiplicarea sistemelor locale mici și mijlocii bazate pe energie din surse regenerabile.

ODD9 – Industrie, Inovare și Infrastructură – Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea unei bioindustrii durabile în județul Covasna. Mulți experți au subliniat necesitatea de a reduce producerea deșeurilor, de a le recicla sau de a crea produse ameliorate prin reciclare și de a valorifica deșeurile.

ODD11 – Orașe și comunități durabile – Transformarea orașelor și localităților rurale din așezări bazate pe resurse fosile în așezări bazate pe resurse regenerabile, după cum ilustrează exemplele din sectorul mobilității, administrației publice digitalizate, susținerea dezvoltării bioeconomiei în județul Covasna.

ODD12 – Consum și producție responsabile – Asigurarea modelelor de consum și producție durabile prin crearea și dezvoltarea lanțurilor agroalimentare scurte locale, dezvoltarea comportamentelor de consum conștient în județul Covasna.

ODD13 – Acțiuni pentru climă – Realizarea unor acțiuni de proporții în scopul atenuării impactului climatic în economie, mobilitate, sectorul rezidențial și sectorul public din județul Covasna.

ODD15 – Viața pe pământ – Protejarea, refacerea și promovarea gospodăririi durabile a pădurilor și asigurarea parametrilor necesari pentru o industrie forestieră durabilă în județul Covasna, prin abordări în cascadă.

De ce este util acest set de instrumente?

Tranziția către crearea de comunități durabile poate fi dificilă, necesitând implicarea cât mai multor membri ai comunității, iar acest lucru va depinde de o viziune comună și de convingerea că acest lucru va funcționa la nivel local. Întrebări de luat în considerare:

- ce se face deja și ce anume funcționează?
- de unde provine energia/motivația pentru crearea de noi posibilități în cadrul comunității?
- ce este posibil în limita timpului și a resurselor disponibile?

Beneficiile acestei activități pe termen scurt pot include economisirea energiei și a costurilor, coeziunea comunității, inovarea și energia din idei noi, iar pe termen lung, este nevoie urgentă de acțiuni privind durabilitatea pentru a răspunde nevoilor pământului, ale comunității locale, precum și pentru generațiile viitoare.

Întrebări de luat în considerare pentru a pune în aplicare setul de instrumente:

1. Este nevoie de o echipă de persoane care să se întâlnească lunar pentru actualizări și pașii următori?
2. Activitatea completează ceea ce face parte în prezent din rolurile diferitelor persoane, caz în care poate fi explicat setul de instrumente, iar rezultatele pot fi împărtășite pe scară mai largă?
3. Care sunt etapele de referință pentru comunitatea dumneavoastră?
4. Când ați dori să începeți să inițiați schimbările și când vă așteptați să vedeți rezultatele?

5. Pentru fiecare acțiune convenită - care este termenul limită, cine se ocupă de aceasta, ce acțiuni mai mici vor contribui la atingerea acestui obiectiv?

DIMENSIUNILE MODELULUI DE COMUNITATE SUSTENABILĂ

MĂSURI PENTRU ASIGURAREA INTEGRITĂȚII ECOLOGICE A COMUNITĂȚILOR

Natura oferă o multitudine de servicii (servicii ecosistemice - SE) pentru economia și societatea noastră, de la furnizarea de alimente, aer curat și apă curată, până la reglarea climei și protecția împotriva dezastrelor naturale. Fără aceste servicii, viața așa cum o cunoaștem nu ar fi posibilă. Cu toate acestea, natura are, de asemenea, o valoare în sine, independent de utilizările umane. Această "valoare intrinsecă" înseamnă că natura are o valoare chiar dacă nu are, în mod direct sau indirect, de a face cu oamenii. Natura stă la baza calității vieții prin faptul că asigură un suport vital de bază pentru umanitate (reglementare), precum și bunuri materiale (materială) și inspirație spirituală (nematerială). Cele mai multe dintre acestea sunt coproduse de către biofizice procese biofizice și interacțiuni ecologice cu bunuri antropice, cum ar fi cunoștințele, infrastructura, capitalul financiar, tehnologia și instituțiile care le mediază.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030² prezintă o agendă ambițioasă de atenuare a tendinței de pierdere a biodiversității, cu un accent tot mai mare pe refacerea ecosistemelor. Ecosistemele sunt văzute ca soluții, nu doar pentru a proteja biodiversitatea, ci și pentru a spori absorbția de carbon și a contribui, de asemenea, la atenuarea schimbărilor climatice pentru a aduce beneficii esențiale pentru oameni, agricultură și economie.

Un obiectiv-cheie al Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 este instituirea unui plan de refacere a naturii la nivelul UE. Acest plan propune realizarea unei evaluări a impactului pentru obiectivele obligatorii din punct de vedere juridic ale UE în materie de refacere a naturii. Evaluarea impactului va examina, de asemenea, posibilitatea unei metodologii la nivelul UE pentru a cartografia, evalua și obține o stare bună a ecosistemelor, astfel încât acestea să poată oferi beneficii cum ar fi reglarea climei, reglarea apei, sănătatea solului, polenizarea și prevenirea și protecția împotriva dezastrelor.

**Trai mai bun
utilizand
resurse mai
putine**

"Modelul de integritate ecologica" (Eco-Integrity Model).

Acest model se concentrează pe identificarea și evaluarea factorilor care afectează integritatea ecologica a unei comunități, precum și pe implementarea de măsuri pentru a o îmbunătăți.

² https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_en

- evaluarea și monitorizarea continuă a biodiversității, calității apei și solului, precum și a impactului activităților umane asupra mediului.
- planificarea și gestionarea resurselor
- dezvoltarea de parteneriate și colaborări pentru a sprijini implementarea de măsuri de protecție a mediului.

Modelul de Integritate Ecologica (Eco-Intercity Model) este un instrument utilizat pentru a evalua și îmbunătăți integritatea ecologica a unei comunități. Acesta se bazează pe ideea că integritatea ecologică este un concept holistic care include aspecte legate de biodiversitate, calitatea mediului, și impactul activităților umane asupra acestuia.

Modelul constă în mai multe etape:

1. Identificarea și evaluarea factorilor care afectează integritatea ecologică a comunității, cum ar fi schimbările climatice, poluarea, pierderea biodiversității, și impactul activităților umane asupra mediului.
2. Definirea obiectivelor și țăntelor pentru îmbunătățirea integrității ecologice, cum ar fi creșterea biodiversității, îmbunătățirea calității apei și solului, și reducerea impactului activităților umane asupra mediului.
3. Identificarea și evaluarea măsurilor propuse pentru atingerea obiectivelor și țăntelor stabilite, cum ar fi protecția și conservarea biodiversității, îmbunătățirea calității apei și solului, și reducerea poluării și a altor forme de impact asupra mediului.
4. Implementarea și monitorizarea măsurilor propuse, precum și evaluarea lor în ceea ce privește eficacitatea în atingerea obiectivelor și țăntelor stabilite.
5. Revizuirea și adaptarea măsurilor în funcție de rezultatele monitorizării și evaluării, precum și de noile informații și dezvoltări care pot afecta integritatea ecologica a comunității.

Măsuri pentru asigurarea integrității ecologice a comunităților

1. **Utilizarea responsabilă a resurselor naturale:** Utilizarea responsabilă a resurselor naturale este una dintre cele mai eficiente măsuri pentru a asigura integritatea ecologică a comunităților. Acest lucru presupune limitarea utilizării excesive a resurselor și a reutilizării lor cât mai mult posibil.

2. **Promovarea practicilor durabile de agricultură:** Promovarea practicilor durabile de agricultură, precum agricultura ecologică, contribuie la protejarea resurselor naturale și la menținerea echilibrului ecologic. Acest lucru se poate face prin încurajarea dezvoltării agriculturii ecologice și prin oferirea de subsidii pentru agricultorii care o practică.

Un model de eco-integritate este un cadru pentru evaluarea și cartografierea integrității ecologice a unui peisaj. Acesta se bazează, de obicei, pe indicatori derivați din datele de localizare a dezvoltării umane pentru a cuantifica și cartografia integritatea ecologică. Acesta poate încorpora măsuri ale activității umane, biodiversității și plecării vegetației pentru a construi o înțelegere cuprinzătoare a stării peisajului. Modelul poate fi utilizat pentru a informa deciziile de gestionare a terenurilor, precum

și pentru a identifica prioritățile de conservare. De asemenea, poate fi utilizat în cadrul abordărilor de conservare a peisajelor cu filtru grosier pentru a extinde dimensiunea și conectivitatea zonelor protejate ca o atenuare regională a schimbărilor anticipate în ceea ce privește utilizarea terenurilor.

Pământul se confruntă cu schimbări fără precedent, cum ar fi pierderea biodiversității, schimbările climatice, dispariția speciilor și crizele de mediu, iar impactul se face simțit la nivel local și global. În acest moment, există o oportunitate pentru comunități de a fi în fruntea unei mișcări de schimbare către un viitor durabil prin schimbarea comportamentului, modelarea rolului și inspirarea de soluții inovatoare.

Conversații de explorat

Luați în considerare relația noastră cu pământul, cu speciile și copacii noștri nativi, cu apele, coastele și mlaștinile. Ce trebuie protejat acum pentru a susține pământul pentru generațiile viitoare?

Cum planificăm pentru comunitatea noastră într-o lume afectată de schimbările climatice, de epuizarea resurselor, de amenințarea securității alimentare și de pierderea biodiversității?

Idei de activitate

- Faceți o plimbare în zona dvs. locală împreună cu membrii comunității, împreună cu personalul și voluntarii care vor fi implicați în promovarea acestei activități privind comunitățile durabile în comunitatea dvs.
- Observați natura... observați aerul, spațiile verzi, copacii, plantele... observați modul în care păsările și animalele interacționează cu natura... observați sentimentul de pace care apare atunci când petreceți timp în natură... observați cât de sacră și delicată este natura și simțiți responsabilitatea oamenilor de a avea grijă de ea.
- Organizați o conversație în aer liber despre importanța protejării naturii acum și pentru generațiile viitoare. Care sunt beneficiile pe care le vedem pentru comunitatea noastră dacă am acționa mai aproape de natură? Ce schimbări am putea face pe termen scurt și pe termen lung și de ce sprijin am avea nevoie? Există persoane în cadrul comunității care ar putea să ni se alăture în această călătorie?

Idei de acțiune

1. Elaborați politici etice de achiziție și de călătorie pentru organizația dumneavoastră. Încurajați personalul să folosească programul de deplasare cu bicicleta la locul de muncă pentru a reduce impactul asupra mediului.
2. Efectuați un audit al deșeurilor pentru organizația dumneavoastră
3. Efectuați un audit energetic pentru organizația dumneavoastră
4. Organizarea unui atelier de lucru pentru gospodării cu privire la modul de a crea colectoare de apă pentru casa lor.

5. Puneți la dispoziția gospodăriilor informații pentru ca acestea să își modernizeze locuințele
6. Elaborarea unui plan de biodiversitate pentru zona locală, care să includă măsuri de încurajare a insectelor polenizatoare.
7. Invitați-vă supermarketul să organizeze o zi de informare privind ambalajele și să ofere puncte de reciclare a deșeurilor de ambalaje.
8. Folosiți aplicația "See It Say It" de la EPA pentru a raporta poluarea din zona locală
9. Colaborarea cu întreprinderile locale pentru a le sprijini în prevenirea generării de deșeuri, precum și pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la deșeurile periculoase și pentru a promova alternative durabile
10. Organizarea unui atelier de lucru al comunității privind reciclarea

RESURSE BIBLIOGRAFICE

Développement durable: quelles politiques? Organisation de coopération et de développement économiques (O.C.D.E.). Paris: Organisation de coop. et de développement économiques, 2001.

Economics, ethics, and environmental policy: contested choices. Edited by Daniel W. Bromley and Jouni Paavola. Oxford: Blackwell, 2002

www.epa.ie/livegreen

http://www.maes-explorer.eu/page/overview_of_esmeralda_case_studies

OpenNESS project: <http://www.openness-project.eu/cases>

OPERAs project: <https://operas-project.eu/exemplars>

International encyclopedia of environmental politics. Edited by John Barry and E. Gene Frankland. London and New York: Routledge, 2002

Funding for increasing environmental awareness Latvian Ecosystem Services toolkit
<https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/eng/toolkit/>

www.localprevention.ie – some brilliant and community grown solutions of what is happening to address many of the issues we have mentioned.

Our Sustainable Future' plan for Ireland: <https://www.dccae.gov.ie/en-ie/environment/topics/sustainable-development/our-sustainable-future/Pages/default.aspx>

Sustainable development: the challenge of transition. Edited by Jurgen Schmandt and C[alvin] H[erbert] Ward. Cambridge: Cambridge University Press, 2000

<http://www.svoltasostenibile.eu/>

The economics of global climatic change. Rao, P.K. Armonk-London : M.E. Sharpe, 2000

MĂSURI PENTRU SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE

Conceptul de bunăstare a comunității este unul dintre cadrele de evaluare a comunității, alături de alte concepte (de exemplu, studiile privind calitatea vieții în comunitățile locale, sănătatea comunității sau capacitatea comunității). Măsurarea bunăstării într-o comunitate este vitală pentru a ști cum se descurcă acea comunitate; prin urmare, aceasta oferă informații esențiale pentru luarea deciziilor privind dezvoltarea durabilă în comunitățile regionale. Conceptul se concentrează pe înțelegerea contribuției componentelor economice, sociale, culturale și politice ale unei comunități la satisfacerea diverselor nevoi ale locuitorilor.

Bunăstarea comunității nu este ușor de "măsurat": este un concept în mare măsură subiectiv. Bunăstarea este văzută din punct de vedere normativ ca o stare a indivizilor sau a grupurilor și care este adesea evaluată în raport cu un set de idealuri stabilite la nivel social.

Bunăstarea este asociată cu factori precum prosperitatea economică, participarea la viața comunitară sau rezultatul unei bune politici sociale. De asemenea, bunăstarea a fost asociată cu concepte precum fericirea, satisfacția în viață și capitalul social, toate acestea încadrându-se în "calitatea socială a vieții". Conceptul de calitate socială identifică momentul în care obiectivele sociale au fost atinse ca parte a direcțiilor politice. Calitatea socială poate fi definită ca fiind "măsura în care cetățenii sunt capabili să participe la viața socială și economică a comunităților lor în condiții care le sporesc bunăstarea și potențialul individual"

Conceptul de bunăstare a comunității este adesea utilizat pentru a evalua efectele dezvoltării unui proiect de infrastructură mare (de exemplu, aeroporturi, instalații de gestionare a deșeurilor municipale, instalații nucleare etc.) asupra unei comunități. Mai mult, conceptul de bunăstare a comunității poate servi la elaborarea de criterii pentru a determina efectele unei dezvoltări asupra structurii sociale, economice, culturale, de mediu și fizice a unei comunități. Acesta presupune că dezvoltarea poate avea efecte pozitive sau negative asupra bunăstării comunității. Promovarea bunăstării comunității implică un proces condus de comunitate, în care părțile interesate locale joacă un rol esențial în procesele de luare a deciziilor. Atunci când sunt gestionate în mod corespunzător, cheltuielile și ocuparea forței de muncă în cadrul proiectului pot avea rezultate pozitive pentru bunăstarea comunității. Luarea în considerare a aspectelor de corectitudine și echitate și abordarea nevoilor, intereselor și valorilor specifice comunității sunt, de asemenea, de mare importanță pentru bunăstarea comunității și pentru procesele decizionale. **Fundamentală pentru menținerea bunăstării comunității este dezvoltarea încrederii între promotorii de proiecte și comunitatea locală.**

Construirea unei comunități sănătoase este deosebit de importantă mai ales pentru cetățenii care sunt mai vulnerabili la provocări în materie de sănătate decât alții. În special, vârstnicii, copiii și persoanele cu venituri mici din mediul urban și rural se confruntă cu provocări mai mari dacă nu au acces la medii pietonale sigure, la spații publice, la transport în comun, la alimente proaspete de înaltă calitate și la prețuri accesibile. Dacă accesul la alegeri sănătoase este limitat, aceste grupuri vulnerabile de populație au mai puține opțiuni să-și mențină și să-și îmbunătățească starea de sănătate și prezintă un risc mai mare de boli cronice. Pentru aceste grupuri în special, planificarea comunitară poate avea o influență directă și semnificativă asupra sănătății.

Abordarea intitulată "Comunitate sănătoasă", care a luat naștere în Canada și a devenit mai târziu o inițiativă mondială promovată de Organizația Mondială a Sănătății, ia în considerare aspectele sociale, economice, de mediu și factorii fizici care influențează sănătatea și bunăstarea indivizilor. Aceasta se bazează pe patru piloni care cresc capacitatea unei comunități pentru a îmbunătăți sănătatea și bunăstarea locuitorilor săi: angajament politic, sănătate publică, colaborare multisectorială și implicarea cetățenilor în procesul decizional de la nivel local

Exista mai multi **factori care pot afecta sănătatea și bunăstarea unei comunități:**

1. **Accesul la servicii de sănătate:** disponibilitatea și accesibilitatea serviciilor de sănătate, precum și calitatea acestora, sunt esențiale pentru sănătatea și bunăstarea comunității.
2. **Educația:** un nivel ridicat de educație poate contribui la dezvoltarea de abilități și cunoștințe care pot îmbunătăți sănătatea și bunăstarea comunității.
3. **Locuințele:** calitatea și accesibilitatea locuințelor poate afecta sănătatea și bunăstarea comunității, de exemplu, locuințe insalubre sau neadaptate pot duce la probleme de sănătate și nevoi sociale.
4. **Mediul:** calitatea mediului poate afecta sănătatea și bunăstarea comunității, de exemplu, aerul și apa poluate pot duce la probleme respiratorii și alte probleme de sănătate.
5. **Economia:** nivelul de bunăstare economică al unei comunități poate afecta sănătatea și bunăstarea acesteia, de exemplu, șomajul și subocuparea pot duce la probleme de sănătate și nevoi sociale.
6. **Securitatea:** nivelul de securitate al unei comunități poate afecta sănătatea și bunăstarea acesteia, de exemplu, violența poate duce la probleme de sănătate mintală și alte probleme de sănătate.
7. **Comunitățile de apartenență:** legătura cu familia și comunitatea poate avea un impact pozitiv asupra sănătății și bunăstării, de exemplu, oamenii care au relații sociale solide și se simt conectați la comunitate au mai multe șanse să fie sănătoși și fericiți.

Acești factori nu sunt independenți unul față de celălalt, și interdependența lor poate contribui la determinarea sănătății și bunăstării comunității.

Măsuri pentru sănătatea și bunăstarea comunităților locale

1. **Dezvoltarea programelor de prevenire a bolilor:** Comunitățile locale ar trebui să dezvolte programe de prevenire a bolilor, cum ar fi programe de educație privind nutriția, stilul de viață sănătos, vaccinarea, asigurarea accesului la servicii medicale adecvate și educarea publicului despre modul de prevenire a bolilor.
2. **Menținerea unui mediu sănătos:** Comunitățile locale ar trebui să facă eforturi pentru a menține un mediu sănătos. Acest lucru ar include testarea apei potabile și a altor produse alimentare, curățarea și monitorizarea calității aerului și apei, prevenirea poluării industriale și agricole și promovarea folosirii produselor chimice eco-friendly.

3. **Promovarea activității fizice:** Comunitățile locale ar trebui să promoveze activitatea fizică printr-o varietate de activități și spații dedicate activităților sportive.

4. **Promovarea unei comunități compacte,** școli, spații de recreere, magazine și servicii amplasate cât mai aproape și în mod ideal, la distanță de mers pe jos de casă, ceea ce încurajează oamenii să meargă pe jos și să fie mai activi. Comunitățile compacte fac o utilizare mai eficientă și mai rentabilă a infrastructurii, cum ar fi drumurile și serviciile.

5. **Școli bine conectate prin trotuare și trasee ciclistice,** astfel încât copiii pot merge pe jos sau cu bicicleta la școală. Acest lucru crește nivelul de activitate al tinerilor și scade numărul de deplasări cu mașina și emisiile de carbon.

Modelul de dezvoltare a sustenabilității comunitare este un cadru pentru construirea unor comunități mai durabile. Acesta include, de obicei, strategii de dezvoltare economică, de protecție a mediului și de echitate socială. Modelul poate fi utilizat pentru a evalua sustenabilitatea globală a unei comunități, precum și pentru a identifica domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri. Modelul implică, de obicei, o evaluare cuprinzătoare a comunității, inclusiv o analiză a economiei locale, a infrastructurii, a locuințelor, a transportului și a serviciilor. Poate include, de asemenea, o evaluare a mediului social și politic, precum și a mediului natural. Acest lucru poate contribui la identificarea zonelor potențiale de risc și de oportunitate și la elaborarea de strategii pentru îmbunătățirea sustenabilității comunității.

Tema centrală

Cum ar arăta comunitatea noastră dacă toată lumea ar fi capabilă să se dezvolte și să prospere, dacă s-ar simți conectată, mulțumită de servicii și capabilă să facă față oricăror lovituri pe care le întâmpină? Această secțiune va adopta o abordare bazată pe justiție pentru a reflecta asupra sănătății și bunăstării și va propune modalități prin care oamenii să se dezvolte - nu doar să supraviețuiască - ca membri ai comunităților durabile, acum și pentru generațiile viitoare.

Întrebări privind viziunea asupra sănătății și bunăstării comunității

Ce facem deja pentru a promova sănătatea și bunăstarea în comunitatea noastră?

Cum ar arăta comunitatea noastră dacă am reuși să obținem sănătate și bunăstare pentru toți cetățenii noștri și pentru mediul înconjurător?

Cum ar arăta pentru:

- pentru copii
- pentru persoanele în vârstă
- pentru părinți
- pentru orice persoană cu probleme de acces
- pentru alte grupuri care sunt adesea excluse.

Pentru a realiza viziunea unei comunități care sprijină toți cetățenii săi să se dezvolte ca rezultat al unei sănătăți și bunăstări pozitive, ce ar trebui să se schimbe:

- în mediul nostru natural
- în spațiile publice
- în școlile noastre
- în magazinele și serviciile noastre
- la nivel politic

sunt necesare alte schimbări?

Creați o declarație de bunăstare pentru comunitatea sau organizația dumneavoastră

O declarație de bunăstare analizează ceea ce este necesar pentru bunăstarea indivizilor și a comunităților, acum și pentru generațiile viitoare. Bunăstarea este o entitate cu multiple fațete care combină factori sociali, economici, democratici și de mediu. Aceasta presupune ca nevoile de bază să fie satisfăcute, ca oamenii să aibă un sens al scopului și să se simtă capabili să atingă obiective importante, să participe în societate și să trăiască viețile pe care le apreciază și pe care au motive să le aprecieze.

RESURSE BIBLIOGRAFICE

<http://epa.ie/irelandsenvironment/environmentandwellbeing>

Rețeaua de grădini comunitare: <http://cgireland.org>

Legea privind bunăstarea generațiilor viitoare (Țara Galilor): <https://futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/>

Beck, W., van der Maesen, L and Walker, A. (Eds.) (1998) *The Social Quality of Europe*. The Polity Press: Bristol.

Fraser Health Authority (Canada), "Healthier Community Partnerships", <http://www.youtube.com/hcpartnerships>

Heart and Stroke Foundation, *Shaping active, healthy communities* (Ottawa: Heart and Stroke Foundation, 2010, p2), www.heartandstroke.com/atf/cf/%7B99452D8B-E7F1-4BD6-A57DB136CE6C95BF%7D/BETK_HSF_Built_Environments_ENG.pdf

Kusel, J. and L. P. Fortmann. 1991. *What is community well-being?* In J. Kusel and L. Fortman (eds.). *Well-being in forest-dependent communities (Volume I)*. Pp.1-45/ Forest and Rangeland Resources Assessment Program and California Department of Forestry and Fire Protection, Berkley, California.

Parfitt, J. *The Health of a City: Oxford, 1770-1974*. Oxford, England: Amate Press, 1987.

Teghe, D. and Rendell, K. 2005. *Social Well-being: A Literature Review*. School of Social Work and Welfare Studies, CQU: Rockhampton.

MĂSURI DE PARTICIPARE ȘI IMPLICARE COMUNITARĂ

Modelul/toolkit comun utilizat pentru măsuri de participare și implicare comunitară este "Modelul de Participare Comunitară" (Community Participation Model - CPM). Acest model se concentrează pe implicarea și participarea activă a membrilor comunității în procesele de luare a deciziilor și implementarea de măsuri care le afectează viața.

Modelul include mai multe etape:

1. Identificarea și evaluarea nevoilor și problemelor comunității, precum și a resurselor disponibile pentru a le aborda.
2. Definirea obiectivelor și țintelor pentru implicarea și participarea activă a membrilor comunității.
3. Identificarea și evaluarea măsurilor propuse pentru atingerea obiectivelor și țintelor stabilite, cum ar fi dezvoltarea de programe de educație și sănătate, construirea de locuințe și îmbunătățirea calității mediului.
4. Implementarea și monitorizarea măsurilor propuse, precum și evaluarea lor în ceea ce privește eficacitatea în atingerea obiectivelor și țintelor stabilite.
5. Revizuirea și adaptarea măsurilor în funcție de rezultatele monitorizării și evaluării, precum și de noile informații și dezvoltări care pot afecta sănătatea și bunăstarea comunității.

Modelul de Participare Comunitară poate fi adaptat la diferite contexte și nevoi specifice ale comunităților. Acesta poate fi utilizat de către autoritățile locale, organizațiile comunitare și alte părți interesate pentru a evalua și îmbunătăți implicarea și participarea activă a membrilor comunității și pentru a sprijini implementarea de măsuri de dezvoltare durabilă:

- Organizarea de sesiuni de educație și informare a comunității despre tematici ce țin de protecția mediului și responsabilitatea față de acesta;
- Organizarea de programe de voluntariat și implicare comunitară în proiecte de protecție a mediului;
- Organizarea de campanii de conștientizare și educare a populației în legătură cu protecția mediului;
- Organizarea de discuții publice, dezbateri și întâlniri cu liderii comunității cu privire la problemele legate de protecția mediului;
- Organizarea de programe de prevenire și monitorizare a poluării mediului;
- Organizarea de campanii de reciclare și de reducere a deșeurilor;
- Organizarea de concursuri și activități educative pentru copii și tineri cu privire la protecția mediului.

Un model de participare comunitară este un cadru pentru implicarea membrilor comunității în procesul de luare a deciziilor. Acesta include, de obicei, strategii de sensibilizare și implicare a publicului, cum ar fi întâlniri publice, grupuri de discuții, sondaje și interviuri. Modelul poate fi utilizat

pentru a identifica nevoile și aspirațiile membrilor comunității, precum și perspectivele acestora cu privire la soluțiile potențiale. De asemenea, poate fi utilizat pentru a înțelege mai bine barierele în calea participării și pentru a dezvolta strategii de depășire a acestora. Modelul poate fi utilizat pentru a se asigura că vocile tuturor membrilor comunității sunt auzite și luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la viitorul comunității.

Întrebări

O comunitate durabilă este cea care îi pune în centrul său pe cei mai vulnerabili membri. Cum planificăm pentru cei mai vulnerabili din comunitatea noastră? Ce se ratează atunci când aceste persoane nu sunt reprezentate la masa deciziilor și când serviciile din cadrul comunității nu sunt accesibile?

- Cine sunt cei mai vulnerabili din comunitatea noastră?
- Ce am face în mod diferit dacă am avea cele mai vulnerabile grupuri în centrul activității noastre?
- Dacă acesta este deja obiectivul nostru, cine altcineva din comunitatea noastră trebuie să ia în considerare acest lucru, astfel încât toată lumea să poată participa?

Tipuri de activități

- Organizați o întâlnire publică cu cât mai mulți membri ai comunității pentru a aduna opinii și idei cu privire la un subiect care a apărut în cadrul temei Participare și implicare.
- Faceți apel la diverse grupuri pentru a participa. Printre posibilele subiecte ar putea fi: depopularea rurală, accesul la servicii, reprezentarea vocilor din comunitate sau spațiile prietenoase pentru copii.
- Prin această implicare mai largă, încurajați comunitatea să se concentreze asupra unor acțiuni pe care toată lumea se poate considera că și le însușește.
- Campanie pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport la nivel local, cum ar fi serviciile de transport feroviar, servicii de autobuz sporite și îmbunătățite și trasee sigure pentru bicicliști pentru a îmbunătăți infrastructura de transport.
- Organizați o adunare a cetățenilor pe o temă importantă, de exemplu, depopularea rurală.", prin care să se stabilească legături cu alte orașe și sate la nivel local - pentru a discuta problemele legate de depopularea rurală și pentru a explora opțiuni durabile pentru a aborda această problemă pe termen scurt și lung.

Instrumente pentru stimularea participării și implicării comunitare

1. Diagnosticarea participativă

Diagnosticarea participativă presupune compilarea și sistematizarea informațiilor prin consultarea populației afectate de un domeniu specific de acțiune socială. Implică identificarea și înțelegerea problemelor și nevoilor într-un context dat, a cauzelor și evoluției acestora în timp, precum și a

condițiilor și factorilor de risc și tendințele lor previzibile. Prin urmare, problemele și nevoile sunt clasificate în ordinea importanței, pentru a se stabili prioritățile și strategiile de intervenție, astfel încât fezabilitatea acestora să poată fi determinată în avans, având în vedere atât resursele disponibile, cât și agenții și forțele sociale implicate.

Diagnosticarea participativă nu este atât o tehnică, cât o metodă sau o abordare colectivă strategică pentru studierea realității. Se bazează pe premisa că pentru rezolvarea unei probleme, toate părțile interesate trebuie să fie implicate și să aibă o voce în cadrul procesului. Diagnosticarea începe cu negocierea obiectivelor care trebuie să fie atinse prin procesul participativ. Cel puțin trei agenți trebuie să fie prezenți în cadrul acestor negocieri: reprezentanții sau delegații comunității, personalul administrativ implicat în diagnosticare și reprezentanții mediului politic sau instituțional. Fiecare dintre aceste părți interesate stabilește potențialele obiective ale diagnosticării în propria sferă (de exemplu, confirmarea principalelor probleme de dezvoltare durabilă, îmbunătățirea unui anumit serviciu etc.). Pe baza acestor cerințe, care fac parte din imaginea de ansamblu, trebuie să se ajungă la un consens între toate părțile interesate privind definirea elementelor prioritare de reflecție colectivă.

Odată ce obiectivele sau cerințele sunt definite în comun, situația poate fi analizată. În mod normal, această analiză începe cu un proces inițial de auto-analiză. Părțile interesate exprimă modul în care percep și își explică problema și oferă o analiză a situației lor, pentru a fi observate orice contradicții, limitări și potențiale domenii care necesită eforturi suplimentare în viitor. Pe parcursul acestei etape, care implică o activitate separată cu fiecare parte interesată, personalul tehnic responsabil cu diagnosticarea trebuie să utilizeze tehnici de consolidare a informațiilor aplicate la nivel de grup: interviuri în grup, grupuri de discuție, grupuri tematice etc.

După finalizarea acestei etape de auto-analiză, discuțiile la nivel de grup pot să fie apoi promovate între diferitele părți interesate, astfel încât problema să poată fi abordată dintr-un unghi diferit, prin sinteză și prin feedbackul oferit de cercetător. Acest proces de reconsiderare contribuie la obiectivizare, implicând o descriere a problemei, o explicare a acesteia și posibile strategii de acțiune. În această etapă, dinamica de grup este în general utilizată sub forma atelierelor sau reuniunilor, cu un dublu scop. În primul rând, se utilizează ceea ce (în domeniul metodologiilor participative) se numește feedback; cu alte cuvinte, validarea în mințile participanților a informațiilor obținute în timpul etapei inițiale de reflecție. În al doilea rând, dinamica de grup în rândul părților interesate poate rezuma informațiile generate în cadrul procesului de diagnosticare pentru a se stabili, prin reflecție colectivă, elementele strategice esențiale necesare pentru transformarea realității inițiale în conformitate cu obiectivele care au fost stabilite. Se recomandă să se creeze grupuri care să cuprindă doar femei, doar bărbați și un grup mixt.

În conformitate cu acești parametri, rezultatul diagnosticării prezintă două aspecte care trebuie avute în vedere: pe de o parte, o descriere a analizei colective a realității curente și, pe de altă parte, strategiile pentru stabilirea proiectelor sau acțiunilor care ar trebui întreprinse în viitor, pe baza generării de planuri de acțiune comune.

2. Sondajul participativ

Sondajul participativ urmează logica de cercetare a oricărui sondaj convențional, însă are o caracteristică specifică: membrii populației sunt cei care stabilesc conținutul și întrebările care vor fi adresate în chestionar, pe baza ipotezei că aspectele acoperite de sondaj trebuie să fie considerate importante de populație pentru a analiza și înțelege problema din domeniul sănătății care face obiectul diagnosticării.

Sondajul permite atingerea unor obiective duble. În primul rând, la fel ca în cazul oricărui sondaj, se obțin suficiente informații de la subiecți cu privire la subiectul vizat. În al doilea rând, acesta permite un anumit grad de cunoaștere de sine și o reflecție colectivă inițială, deoarece membrii populației înșiși sunt cei care trebuie să delibereze asupra conținutului care urmează a fi abordat în chestionar, dezvoltând astfel o anumită capacitate de a analiza și prioritiza problemele care îi afectează.

Sondajul participativ începe cu proiectarea chestionarului pentru diagnosticare. În cadrul dinamicii de grup sau a atelierelor, diferitele părți interesate reflectează asupra și discută conținutul care ar trebui să fie inclus în chestionar, precum și posibilele categorii de răspunsuri care ar trebui să fie prezente pentru fiecare întrebare și limbajul care urmează a fi utilizat, întocmind în cele din urmă chestionarul final. După conceperea chestionarului, începe activitatea de teren, cu o dinamică în lanț. Echipa de profesioniști sau cercetători înmânează chestionarele femeilor și bărbaților care au participat la conceperea acestora, iar acești subiecți răspund la sondaj. De asemenea, li se dau copii suplimentare astfel încât, la rândul lor, să poată efectua sondajul cu alți subiecți și așa mai departe, până când se obține cea mai mare dimensiune posibilă a eșantionului. Scopul este de a se asigura că se colectează informații de la o proporție cât mai mare posibilă a populației și, mai important, de a se crea pe parcursul întregului proces al activității de teren rețele de subiecți sau părți interesate care ar putea eventual să participe la orice acțiune convenită și efectuată ulterior diagnosticării. În componența rețelelor s-ar putea ține seama de importanța criteriilor de gen. În plus, se poate aștepta o creștere constantă a gradului de implicare în rândul populației, pe măsură ce aceasta începe să participe activ la diagnosticarea propriilor probleme.

3. Fotografia participativă

Este o metodă care utilizează mesaje (în mod normal fotografii, dar și materiale video, desene sau hărți) create de membrii unei comunități pentru a activa sau cataliza discursul și acțiunea participativă pe marginea unei probleme comune. În etapa de diagnosticare, utilizarea fotografiei participative contribuie la creșterea vizibilității contextelor, problemelor sau stilurilor de viață ale minorității sau grupurilor sociale marginalizate. Cu asistența facilitatorilor, aceste comunități utilizează camere foto pentru a defini, comunica și îmbunătăți situația în care se află sau pentru a influența politicile publice.

Prima etapă implică selectarea sau recurgerea la reporteri din cadrul comunității care vor acționa în calitate de „fotografi ai comunității”. Acești reporteri pot fi persoane fizice sau grupuri de mici dimensiuni ai căror membri întreprind o anumită activitate comună. Reporterii trebuie să reprezinte secțiuni socio-demografice sau socioeconomice ale comunității, în conformitate cu anumite criterii precum genul, vârsta, activitatea economică, veniturile și starea de sănătate. Apoi, sunt organizate sesiuni de instruire în vederea familiarizării reporterilor cu utilizarea camerelor foto și cu obiectivele

colectării de informații. Obiectivele sau domeniile tematice care trebuie să fie înregistrate trebuie să fie dezbătute în mod participativ și pot fi generale ca natură (reflectând stilurile de viață, locurile unde au loc activități sociale, probleme de sănătate etc. în fotografii) sau specifice (înregistrând situațiile problematice, nevoile specifice, situații conflictuale etc.). În cadrul acestor sesiuni de instruire, se furnizează informații despre cum se poate obține consimțământul informat al populației surprinse în fotografii, care vor fi utilizate exclusiv în scopul cercetării.

După dezvoltarea imaginilor, este momentul dezbaterii și discuției pe baza materialului generat. Dezbaterile și discuțiile se desfășoară în mod normal în grupuri și pot fi structurate sub forma unor ateliere. În această etapă, pot fi aplicate diferite strategii, însă o recomandare operațională ar fi aceea de a împărți procesul în mai mulți pași mai mici: în primul rând, reporterilor li se solicită să aleagă din fiecare serie un număr mic de imagini pe care le consideră în mod deosebit semnificative; pe baza acestor imagini, începe dezbaterile în grup, nu doar cu reporterii, ci și cu comunitatea în ansamblu. Pentru fiecare imagine, participanții sunt apoi rugați să exprime ceea ce văd că se întâmplă în scena fotografiată, ce reprezintă în viața lor de zi cu zi, ce probleme reflectă și ce se poate face în legătură cu problemele respective.

4. Elaborare participativă a bugetului local

Principalul obiectiv al elaborării participative a bugetului este participarea directă a persoanelor (atât femei, cât și bărbați) care aparțin unei comunități, în vederea stabilirii principalelor lor nevoi în viața de zi cu zi și includerii lor în procesul anual de elaborare a bugetului, prioritizând cele mai importante domenii și monitorizând angajamentele stabilite. Printre altele, acest proces poate: îmbunătăți transparența în domeniul managementului instituțional; îmbunătăți co-responsabilitatea populației cu privire la gestionarea resurselor și raportarea în legătură cu dezvoltarea instituțională; îmbunătăți comunicarea între o comunitate și diversele instituții; și identifica soluțiile convenite cu privire la problemele comunității. Elaborarea participativă a bugetului este, de asemenea, compatibilă cu elaborarea bugetului în mod responsabil în ceea ce privește genul (bărbați/femei).

Într-o primă etapă, la nivel administrativ sau instituțional se decide ce resurse publice trebuie să fie disponibile pentru a fi dezbătute la nivel comunitar pentru planificarea bugetului. Aceste resurse au legătură în mod normal cu deciziile privind cheltuielile publice în ceea ce privește investițiile sau planificarea.

După ce sunt convenite resursele care vor fi implicate în procesul participativ, următoarea etapă este creșterea gradului de conștientizare și informarea comunității, aceasta fiind invitată să participe la luarea deciziilor bugetare în legătură cu aceste resurse. Deși principalul obiectiv al acestei etape este încurajarea participării, este, de asemenea, susținută în mod obișnuit de diferite evenimente de instruire, în cadrul cărora personalul tehnic explică structura relevantă și condițiile bugetare legate de resursele cu privire la care populația va delibera.

În paralel cu acest proces informativ și cu sprijinul echipei tehnice, un grup de reprezentanți ai comunității elaborează de obicei reglementările care guvernează diferitele etape ale elaborării

participative a bugetului: cine poate participa, cum se realizează participarea, cum vor fi luate deciziile etc.

În ultima etapă, acțiunea participativă a populației capătă o și mai mare importanță. Sunt inițiate reuniuni cetățenești în care persoanele sau grupurile elaborează grupe de cheltuieli publice pe care le consideră urgente în domeniul analizat. Diferitele propuneri sunt apoi deschise deliberării colective de-a lungul mai multor sesiuni, fiind creat astfel mediul pentru procesul de prioritizare. Prioritizarea presupune stabilirea unei liste de propuneri sau cereri din partea comunității, în ordinea importanței și urgenței.

5. Atelierele referitoare la acțiunile viitoare/pentru elaborarea scenariilor

Atelierele referitoare la acțiunile viitoare sau atelierele pentru elaborarea scenariilor sunt tehnici foarte similare. Ambele implică propunerea de către participanți a unor descrieri ale scenariilor viitoare, pe baza reflecțiilor legate de dinamica evenimentelor care au loc, a modificărilor relațiilor dintre părțile interesate și a oricăror decizii pe care părțile interesate le iau în timp. În dezvoltarea acestei tehnici, participanții identifică scenarii viitoare favorabile și abordează propunerile de modificare, astfel încât problema pe care o abordează are evoluția dorită. Aceste ateliere sunt de obicei utilizate pentru a analiza posibilele alternative în ceea ce privește situații trecute sau prezente care sunt percepute drept negative. Baza pentru această analiză este de obicei reprezentată de probleme complexe, situații în care există o mare probabilitate de schimbare sau contexte în care viitorul previzibil este considerat indezirabil.

În etapa inițială de pregătire, trebuie să fie aleasă o temă pentru atelier, iar toți agenții sociali implicați în problemă sunt invitați să participe la atelier. Înainte ca atelierul să fie organizat, trebuie compilate date secundare și contextuale (economice, juridice, culturale, administrative etc.) pentru a contribui la documentarea tuturor reflecțiilor și discuțiilor generate.

După începerea atelierului, prima etapă este dedicată stabilirii principalelor probleme legate de tema dezbaterii. Pe baza experiențelor personale, participanții evidențiază aspectele problematice pe care le percep, utilizând cartonașe sau formate similare. În funcție de numărul participanților, problemele pot fi formulate individual sau în grupuri de dimensiuni mici.

După cartografierea problemelor, urmează valorificarea creativității participanților, în vederea stabilirii potențialelor capacități ale diferitelor părți interesate implicate de a soluționa problemele identificate, luând în considerare potențialele resurse disponibile și posibilele implicații ale oricăror decizii care ar putea fi luate. În acest sens, gradul de putere sau capacitatea oricăreia dintre aceste părți interesate de a genera schimbarea trebuie specificate, împreună cu orice posibile conflicte prezente sau viitoare generate între acești agenți sociali.

După ce sunt definite (a) problemele și (b) structura forțelor, eventualul scenariu (scenarii) pot fi analizate, începând cu definirea scenariului cu privire la care cele mai multe părți interesate consideră că este dezirabil și continuând cu compararea acestuia cu scenariul care pare a fi posibil sau probabil. În cazul în care cele două nu coincid, trebuie să fie concepute scenarii alterative.

Rezultatul unui atelier de elaborare a unui scenariu este de obicei cristalizat în una sau mai multe hărți, însoțite de o descriere narativă. Aceste hărți trebuie să reflecte posibilele evenimente și modificări în

cadrul relațiilor dintre părțile interesate implicate. În plus, în ceea ce privește planificarea, viitoarele hărți trebuie să includă indicatori ai traiectoriei. Acești indicatori acționează ca alarme sau semnale dacă viitorul temei avute în vedere se îndreaptă către un scenariu sau altul, pentru a ajusta intervențiile dacă este nevoie.

6. Planificare strategică participativă (PSP)

PSP este un instrument de planificare și management care are în vedere orientarea eforturilor unei comunități către un viitor dorit. Pe baza principiilor participării populației și a consensului în rândul factorilor de decizie, proiectele viabile de dezvoltare comunitară sunt programate în detaliu. Prin urmare, principiile acestora sunt: participarea ca metodă de organizare și învățare colectivă, monitorizarea schimbărilor, evaluarea colectivă a rezultatelor, încercarea de a căuta spații mari pentru sinergii și articularea socială.

Întreaga planificare debutează cu o viziune a propriului viitor de către o comunitate. Primul pas în PSP este stabilirea viziunii comunități: imaginea mentală pe care populația o are pentru propriul viitor, pe termen mediu și lung.

Odată ce viziunea este stabilită, general și relativ abstractă, trebuie transformată în misiune, mult mai specifică. În general, misiunea este obiectivul general urmărit pe termen mediu (în mod normal nu mai mult de 5 ani), și trebuie obținut prin completarea de acțiuni strategice pe parcursul procesului de planificare, permițând apariția rezultatului așteptat.

Următoarea etapă implică stabilirea poziționării strategice existente în situația comunității. Cu ajutorul instrumentelor diagnostice, problema prezentă trebuie descrisă în mod corect, iar factorii de decizie și forțele sociale implicate trebuie identificate, împreună cu resursele disponibile și modelele organizaționale existente sau posibile.

După stabilirea liniilor directoare pentru a înțelege prezentul și a întrevădea viitorul dorit, următorul pas este activarea tuturor acțiunilor care au legătură cu planificarea strategică. Aceasta implică stabilirea unui plan de acțiune. În primul rând, implică structurarea misiunii comunității în dimensiuni sau obiective specifice, iar participanții și agenții sociali trebuie să proiecteze acțiuni care să atingă fiecare din aceste obiective. În mod similar, trebuie să fie o negociere colectivă a programului (care leagă acțiunile cu termenele de realizare) și o analiză de fezabilitate a fiecărei acțiuni (administrativă, economică, organizațională și așa mai departe). Un obiectiv secundar al acestei negocieri sau acord de consens este să găsească sinergii între participanți și agenții determinanți ai planului, pentru a profita la maximum de resursele prezente în comunitate și în cadrul instituțiilor, cu privire la îndeplinirea obiectivelor stabilite.

După ce planul este pus în aplicare, începe procesul de monitorizare. Acțiunile trebuie monitorizate în mod participativ pentru a verifica eficient realizările și să permită schimburi de opinii între factorii decidenți implicați. În plus, scopul acestei monitorizări este și de a genera dezbateri în jurul posibilităților de introducere de ajustări sau modificări la plan, pe baza unei schimbări sociale sau de alt fel care ar putea să apară în timp.

La finalul procesului, dar și simultan cu implementarea, este realizată evaluarea participativă. Scopul și execuția acestei evaluări trebuie să fie participativă; cu alte cuvinte, lecțiile învățate trebuie să fie utile nu doar pentru agenții care planifică, dar și pentru populația implicată în funcționarea sa ca grup comunitar.

RESURSE BIBLIOGRAFICE

Elliot J, Heesterbeek S, Lukensmeyer CJ, Slocum N. Participatory methods toolkit. A practitioner's manual. Brussels: King Baudouin Foundation; 2005 (http://www.kbs-frb.be/uploadedFiles/KBS-FRB/Files/EN/PUB_1540_Participatory_toolkit_New_edition.pdf).

Empowering vulnerable local communities – UN joint programme [website]. Tirana: United Nations Development Programme Albania; 2010 (<http://www.undp.org.al/index.php?page=projects/project&id=201>)

Guvernul Croației, Biroul pentru Minorități Naționale. Summary report on the workshop on participative monitoring & evaluation of the national programme for Roma, Zagreb & Čakovec, 11–12 February 2005. Strasbourg: Council of Europe Roma and Travellers Division Migration and Roma Department; 2005 (http://www.coe.int/t/dg3/romatravellers/archive/stabilitypact/activities/croatia/participativemonitoring05_en.asp)

Srinivasan L. Tools for community participation: a manual for training trainers in participatory techniques. Washington (DC): PROWESS/United Nations Development Programme-World Bank Water and Sanitation Program; 1993, <http://www.chs.ubc.ca/archives/les/CHS0024.PDF>

The CSCCE Community Participation Model – A framework to describe member engagement and information flow in STEM communities, <https://zenodo.org/record/3997802#.ZAW4iR9By5d>

MĂSURI PENTRU PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL

Conform Comunicării Comisiei Europene "Către o abordare integrată a patrimoniului cultural pentru Europa" (2014), patrimoniul cultural este un bun comun și o resursă. La fel ca alte astfel de bunuri, acesta poate fi vulnerabil la supraexploatare și subfinanțare, ceea ce poate duce la neglijare, degradare și, în unele cazuri, la uitare. Prin urmare, îngrijirea patrimoniului este obiectivul comun al unei comunități. În timp ce protecția patrimoniului este în primul rând o chestiune de interes național, Uniunea Europeană are un rol de jucat în conformitate cu Tratatul UE și cu respectarea principiului subsidiarității. Mai mult decât atât - are un potențial economic și social extraordinar; patrimoniul poate ajuta să stimuleze ocuparea forței de muncă și afacerile în sectoare-cheie, abordând în același timp unele dintre cele mai presante provocări societale ale timpului nostru.

Conform Strategiei Europene a Patrimoniului a Consiliului Europei pentru secolul XXI (2017), există o nevoie urgentă de re poziționare a patrimoniului cultural politicilor de patrimoniu cultural, plasându-le în centrul unei abordări integrate care să se axeze pe conservarea, protecția și promovarea

patrimoniului de către societate în ansamblul ei – prin atât de către autoritățile naționale, cât și de către comunitățile care sunt custodele acest patrimoniu.

În timp ce necesitatea de a conserva patrimoniul cultural este recunoscută pe scară largă, disponibilitatea resurselor financiare pentru a face acest lucru este adesea la fel de deficitară. Criza economică a redus, în multe cazuri, alocările bugetare pentru cultură, în general, și a conservării patrimoniului, în special. De asemenea, a făcut mai dificilă mobilizarea surselor de finanțare private. Prin urmare, există o nevoie urgentă de a utiliza resursele disponibile cât mai eficient posibil, de a evalua modalități de a exploata noi surse de finanțare (de exemplu, capital privat, fundații etc.), pentru a găsi noi modalități de colaborare public-privat

Problema este și mai presantă dacă mergem dincolo de cazul unor monumente culturale bine stabilite și ne îndreptăm în schimb spre situri care până în prezent au fost mai degrabă neglijate și care riscă să se piardă iremediabil dacă nu se iau în curând măsuri de conservare și restaurare a acestora. Cel mai bun mod de a proteja o clădire este de a o menține ocupată, chiar dacă utilizarea este temporară sau parțială. Este inevitabil ca unele clădiri istorice să se lupte pentru a-și găsi o utilizare, în special în zonele în care piața imobiliară este slabă, iar oportunitățile de vânzare sau de reutilizare sunt limitate. Cu toate acestea, astfel de clădiri pot deveni instrumente de regenerare viitoare, resurse ale dezvoltării urbane și ale identității regionale prin reutilizarea clădirilor de patrimoniu ca centre de reînnoire culturală, incubatoare de capital social și terenuri de joacă experimentale pentru noi dezvoltări urbane. Prin urmare, sprijinul public (îndrumare, gestionare, finanțare ...) este esențial.

Conservarea și reutilizarea patrimoniului cultural necesită implicarea mai multor actori din diferite sectoare: public, privat și neguvernamental. Implicarea acestora este necesară nu numai pentru a iniția și a realiza reutilizarea, ci și pentru a susține locul de patrimoniu după intervenție (etapa de durabilitate).

Scopul proiectelor de revalorizare a patrimoniului cultural nu este doar reutilizarea clădirilor de patrimoniu neglijate, ci de a îndeplini un set mai larg de obiective:

- să ofere spații la prețuri accesibile pentru inițiative creative și meșteșuguri;
- să desfășoare viitoarele activități urbane sau îmbunătățirea vieții socio-culturale a cartierelor orașului
- un potențial puternic de a genera identitate culturală;
- oportunități pentru turism

Un model/toolkit comun utilizat pentru protejarea patrimoniului cultural al comunităților trebuie să se concentreze pe identificarea, evaluarea, și conservarea patrimoniului cultural al unei comunități, precum și pe promovarea și valorificarea acestuia. Pentru a sublinia această interdependență a factorilor de importanță a valorizării patrimoniului cultural, prezentăm sintetic cele 4 dimensiuni ale acestui model.

Importanța protejării patrimoniului cultural

<p>Importanța culturală. Siturile de patrimoniu sunt adesea repere spațiale și sociale care caracterizează peisajul și conferă o identitate puternică zonei. Ele creează un sentiment de loc și sunt un factor determinant major al identității locale și regionale.</p>	<p>Importanța socială. Prin redeschiderea către public a unor spații închise sau dezafectate, reutilizarea adaptivă a patrimoniului cultural poate genera noi dinamici sociale în zonele înconjurătoare și, astfel, să contribuie la regenerarea urbană. Aceste proiecte oferă oportunitatea de a implica cetățenii în modelarea mediului lor de viață. În plus, patrimoniul reutilizat poate constitui baza pentru școli și instituții educaționale, programe școlare și educaționale.</p>
<p>Importanța de mediu. Reutilizarea patrimoniului poate reduce impactul negativ asupra mediului prin consumul de materiale de construcție, economisirea energiei încorporate și limitarea expansiunii urbane. Aceasta oferă posibilitatea de a întreprinde o modernizare energetică profundă, rezultând astfel o clădire mai performantă și rezistentă la schimbările climatice, în plus, proiectele de înaltă calitate, prin însăși natura lor, asigură capacitatea de utilizare pe termen lung, flexibilitatea și adaptabilitatea la nevoile viitoare. Prin urmare, reutilizarea adaptivă contribuie la construirea unor clădiri mai reziliente și mai rezistente și durabile și la aplicarea principiilor economiei circulare în mediul construit.</p>	<p>Importanța economică. Reutilizarea patrimoniului cultural poate contribui la creșterea atractivității zonelor. Pe de o parte, arhitectura de calitate este un factor major de branding al locului, generând locuri de muncă și creștere economică, în special în sectorul turismului. Pe de altă parte, siturile de patrimoniu reutilizate încetează să mai fie locuri izolate și pot acționa ca niște catalizatori în cadrul unui context mai larg.</p>

Protejarea patrimoniului cultural local poate include mai multe etape:

1. Identificarea și evaluarea patrimoniului cultural al comunității, inclusiv obiecte, situri, și alte resurse culturale.
2. Definirea obiectivelor și țăintelor pentru conservarea, promovarea, și valorificarea patrimoniului cultural al comunității.
3. Identificarea și evaluarea măsurilor propuse pentru atingerea obiectivelor și țăintelor stabilite, cum ar fi dezvoltarea de programe de educație și sănătate, construirea de locuințe și îmbunătățirea calității mediului
4. Implementarea și monitorizarea măsurilor propuse, precum și evaluarea lor în ceea ce privește eficacitatea în atingerea obiectivelor și țăintelor stabilite.

5. Revizuirea și adaptarea măsurilor în funcție de rezultatele monitorizării și evaluării, precum și de noile informații și dezvoltări care pot afecta patrimoniul cultural al comunității.

Modelul de Management al Patrimoniului Cultural poate fi adaptat la diferite contexte și nevoi specifice ale comunităților. Acesta poate fi utilizat de către autoritățile locale, organizațiile comunitare, și alte părți interesate pentru a evalua și îmbunătăți conservarea, promovarea, și valorificarea patrimoniului cultural al comunității, și pentru a sprijini implementarea de măsuri de dezvoltare durabilă.

1. Educarea publicului: Este esențial să se educe publicul în ceea ce privește importanța protejării patrimoniului cultural. Acest lucru poate fi realizat prin programe de educație, expoziții și prezentări publice.
2. Identificarea și inventarierea patrimoniului cultural: Pentru a proteja patrimoniul cultural, este important să se facă o inventariere a elementelor sale precum obiecte, monumente și site-uri.

Identificarea constă în două activități interdependente:

- Cartografierea clădirilor de patrimoniu.

Cartografierea clădirilor de patrimoniu include cartografierea clădirilor de patrimoniu care sunt goale sau pentru care este necesară o nouă utilizare (reutilizare adaptivă). Cel puțin următoarele date sunt necesare: locația, amplasamentul/clădirea, proprietatea, legăturile cu cartierul, elementele originale utilizări, conținutul și utilizatorii existenți, gestionarea existentă, starea de conservare

În cazul în care clădirile sau siturile de patrimoniu sunt deținute de administrația locală, este mai ușor să se colecteze datele necesare. Cu toate acestea, este foarte util să existe un registru al clădirilor de patrimoniu goale aflate în proprietate privată la nivel de oraș/județ.

- Cartografierea industriilor culturale și creative

Cartografierea industriilor culturale și creative include o analiză statistică a principalele organizații (întreprinderi, ONG-uri, institute publice și private, organizații autonome, organizații de antreprenori), identificarea subiectelor legate de politici (factori de decizie politică, sisteme de finanțare la nivel local, regional, național și european), identificarea centrelor de creație (spații de co-working, incubatoare, acceleratoare ...), disponibilitatea programelor educaționale și de formare, analiza principalelor bariere administrative/legislative.

Cartografierea industriilor culturale și creative ar trebui să se realizeze ca o combinație de interviuri cu principalele părți interesate politice și lideri civici; reprezentanți ai instituțiilor/organizațiilor culturale locale; artiști și practicieni din domeniul cultural; părți interesate din cadrul organizațiilor culturale informale/independente; grupuri culturale informale; părțile interesate din domeniul turismului și al patrimoniului; camera de comerț locală; organizații de afaceri și persoane-cheie care au un interes în creșterea și reputația orașului.

Un model de gestionare a patrimoniului cultural este un cadru pentru gestionarea siturilor de patrimoniu cultural. Acesta include, de obicei, strategii de identificare și protecție a siturilor culturale, precum și de prezentare a acestora pentru public. Modelul poate fi utilizat pentru a evalua starea unui

sit cultural și pentru a elabora planuri de conservare a acestuia. De asemenea, poate fi folosit pentru a informa eforturile de informare a publicului, cum ar fi dezvoltarea de programe de interpretare sau promovarea turismului. De asemenea, modelul poate fi utilizat pentru a echilibra normele de patrimoniu și diferențele culturale și pentru a ajusta practicile de patrimoniu la valorile în schimbare.

Rolul industriilor culturale și creative (ICC) în fructificarea patrimoniului cultural local

Regenerarea zonelor urbane și reutilizarea clădirilor de patrimoniu se bazează nu doar pe rolul administrației ci și pe implicarea sectorului industriilor creative.

Există cel puțin două motive pentru acest lucru:

- a. Finanțarea costurilor de investiție reprezintă doar o parte din necesarul de finanțare pentru reutilizarea clădirilor de patrimoniu. Cea mai mare parte o reprezintă costurile de operare și întreținere obișnuite; din păcate, acestea tind să fie prea des uitate de la început, poate și pentru că sursele de finanțare și donatorii pot fi diferiți pentru investiții și acoperirea costurilor de operare. De asemenea, este esențial să se cofinanțeze conținutul clădirilor de patrimoniu revitalizate, deoarece activitățile culturale și creative nu se autofinanțează pe termen scurt și, foarte adesea, nici pe termen lung, mai ales dacă acestea furnizează servicii de interes public.
- b. ICC au nevoie de un sprijin adecvat datorită contribuției lor la dezvoltarea orașului. Orașele sunt esențiale pentru dezvoltarea ecosistemelor creative încurajând noi activități economice și industrii emergente. În timp ce inovarea a fost în mod tradițional condusă de industrie, iar orașele încearcă din ce în ce mai mult noi modalități de a atrage talentele creative și să elibereze capacitatea de inovare a ICC. Multe orașe și regiuni dezvoltă noi instrumente și facilități pentru a stimula dezvoltarea ICC. Strategiile de dezvoltare axate pe ICC sunt, de asemenea, esențiale în crearea de impact economic pozitiv la nivel local prin apariția de noi activități economice, generând astfel noi oportunități de angajare și creștere economică.

Obiective	Activități
Creșterea nivelului de atractivitate a mediului de afaceri la nivel local pentru dezvoltarea sectorului industriilor culturale și creative (ICC)	Înțelegerea caracteristicilor specifice ale ICC la nivel local și regional: punctele forte ale acestora, punctele slabe, factorii-cheie de stimulare și dezvoltare, tendințe generale în toate subsectoarele. Îmbunătățirea cadrului instituțional: Corelarea diferiților actori de la administrația publică, comunitatea de afaceri, sectorul educațional, ICC (asociații profesionale, creativi), și sectorul neguvernamental pentru a crea un cadru strategic integrate de inserție a ICC.

	Sensibilizarea și promovarea cu privire la potențialul ICC în stimularea dezvoltării socio-economice: seminarii, premii, discuții, dezbateri, portal(uri) web; materiale de promovare, inclusiv în cooperare cu alte industrii.
Firme din sectorul ICC local competitive	<p>Consolidarea capacităților (formare): formarea de creatori în materie de competențe de afaceri, management de proiect, competențe digitale, drepturi de Proprietate Intelectuală, mentorat.</p> <p>Îmbunătățirea accesului la finanțare: Subvenții; granturi europene; noi instrumente financiare (microcredite), vouchere.</p> <p>Sprijinirea infrastructurii fizice și a creativității prin incubarea afacerilor creative: Dezvoltarea infrastructurii fizice și regenerarea locurilor; sprijin financiar pentru incubatoarele de creație și co-working (cheltuieli operaționale, subvenționarea chiriilor).</p>
Antrenarea unui efect de diseminare a rezultatelor sectorului ICC către alte domenii, inclusiv administrație publică	<p>Crearea de rețele pe tot lanțul valoric la nivel local.</p> <p>Proiecte pilot în sectorul public pentru stimularea inovațiilor sociale</p>

Întrebări

- Ce este unic și special la comunitatea noastră? Ce patrimoniu local există? Există momente importante în istoria comunității noastre?
- Dacă ne confruntăm cu amenințări - cum ar fi exploatarea miniere, incineratoare, - care sunt implicațiile venirii unor astfel de industrii aici?

Propuneri de acțiuni

- Identificarea (împreună cu personalul, voluntarii, utilizatorii de servicii) elementelor de patrimoniu cultural din regiune (de exemplu, istorie, cultură, gastronomie)
- Sărbătorirea patrimoniului local prin organizarea unei expoziții sau a unui festival.
- Reanimarea spațiilor libere din comunitatea dumneavoastră. Există o mulțime de modalități creative de a reanima spațiile vacante și nefolosite, cu accent pe durabilitate. Cu implicarea planificatorilor urbani, arhitecților, arhitecți peisagiști, designeri, grupuri de cercetare și educație și cu comunitatea locală poate fi realizat, de exemplu, un parc comunitar care să găzduiască muzică, festivaluri gastronomice și alte evenimente.

- Recuperarea clădirilor vechi. Identificarea clădirilor dezafectate din comunitate. și analiza oportunității ca acestea să poată fi transformate în spații comunitare.
- Elaborarea unui document strategic local vizând valorizarea patrimoniului cultural al orașului/județului. Documentul ar trebui să meargă dincolo de obiectivele de protecție și restaurare a patrimoniului - ar trebui să sprijine dezvoltarea orașului/județului, să consolideze identitatea și imaginea acestuia, să îmbunătățească condițiile de viață ale cetățenilor săi, să ridice atractivitatea orașului/județului ca produs turistic. Strategia de gestionare a patrimoniului cultural al orașului este un document de programare; prin urmare acesta nu oferă soluții specifice. Cu toate acestea el va conține o misiune, o viziune, activități, analize, obiective strategice și specific și activități (planul de acțiune). Reutilizarea clădirilor de patrimoniu cultural neutilizate ar trebui să fie o parte esențială a strategiei. Aceasta stabilește cadrul pentru cooperarea între diverse sectoare, cum ar fi turismul, educația, administrația și sectorul privat.

RESURSE BIBLIOGRAFICE

Austrian Conference on Spatial Planning - ÖROK. ÖROK Project database. Interreg Central Europe. ARTISTIC. 2020b. https://www.projektdatenbank-oerok.at/detail/project/ce1152/?tx_chilincp_detail%5Baction%5D=show&tx_chilincp_detail%5Bcontroller%5D=Project&cHash=4f3e3ccf8dcc6fdb0e63dbeeeb763b14

Council of Europe. European Heritage Strategy for the 21st Century. 2017. <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/strategy-21>

Cultural awareness and expression handbook, Open method of coordination (OMC) working group of EU Member States' experts on 'cultural awareness and expression', <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6066c082-e68a-11e5-8a50-01aa75ed71a1/language-en>

Comisia Europeană. CRAFTS 3.0. Project results. 2020. <http://crafts-project.eu/#about>.

European Union. Keep. EU. Projects and documents. EUREVITA. 2020. <https://keep.eu/projects/21141/>

Parlamentul European. Cultural Heritage in EU Policies. 2018. Disponibil la: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621876/EPRS_BRI\(2018\)621876_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621876/EPRS_BRI(2018)621876_EN.pdf).

I.C. E. Interreg Central Europe. Projects. FORGET HERITAGE. 2020. <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/Forget-heritage.html>

Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

UNESCO, A. C. for. Intangible Cultural Heritage. Traditional Craft Study. 2016. Available from: https://www.unesco.at/fileadmin/Redaktion/Publikationen/Publikations-Dokumente/2016_Handwerksstudie_BF.pdf.

MĂSURI DE REZILIENȚĂ ECONOMICĂ A COMUNITĂȚILOR

Coloana vertebrală a unui oraș este reprezentată de comunitatea sa, o rețea de vieți, fețe, vârste și locuri de muncă diferite care animă, dirijează și definesc guvernarea, procesele decizionale și obiectivele comunității. În funcție de capacitatea comunității de a organiza și planifica spații, un oraș poate fi definit ca fiind mai mult sau mai puțin locuibil, confortabil, durabil și, mai presus de toate, **rezilient**.

Reziliența indică capacitatea unui sistem nu doar de a se adapta la schimbările în curs de desfășurare, ci și de a se modifica singur prin conceperea unor răspunsuri sociale, economice și de mediu inovatoare și eficiente care îi permit să reziste pe termen lung la presiuni externe.

Analiza rezilienței urbane din punct de vedere social înseamnă recunoașterea valorii experiențelor informale și a modurilor de organizare socială, care susțin structura urbană și intervin ori de câte ori instituțiile nu sunt capabile să vadă sau să recunoască o nevoie. O estimare a rezilienței comunității poate fi realizată ca o sinteză a unor indicatori care evidențiază caracteristicile teritoriului de referință.

Orașele reziliente, prin intermediul comunității lor de cetățeni, învață să fie mai flexibile și să acționeze pentru a face față dificultăților pe care le întâmpină în diverse domenii, în conformitate, de asemenea, cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030, dintre care cel de-al unsprezecelea prevede transformarea orașelor și a așezărilor umane în orașe mai incluzive, mai sigure și mai durabile. Acest obiectiv include dreptul la locuințe adecvate și accesibile și la servicii de bază pentru toți, accesul la sisteme de transport sigure și ecologice, siguranța rutieră, atenția acordată nevoilor celor aflați în situații vulnerabile (femei, copii, persoane cu dizabilități și persoane în vârstă). Și, din nou, conservarea patrimoniului cultural și natural, reducerea impactului asupra mediului, acordând o atenție deosebită calității aerului și gestionării deșeurilor urbane.

Dintre indicatorii elementari utili pentru evaluarea gradului de reziliență economică al unei comunități locale, urmând liniile directoare ale Strategiei de dezvoltare durabilă a ONU (<https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>, obiectivul 11), sunt luați în considerare următorii indicatori:

- disponibilitatea adecvată a paturilor în spitalele, măsurată prin proporția de cetățenilor care sunt forțați să plece în alt oraș/județ pentru a primi îngrijirile spitalicești necesare;
- rata microcriminalității;
- dimensiunea rețelei de transport public;
- calitatea aerului, măsurată prin nivelul de PM10 (particule în suspensie în aer) și de dioxid de azot;
- disponibilitatea spațiilor verzi urbane;
- proporția de impermeabilizare a solului;

- ponderea populației expuse la riscul de inundații și la riscul de alunecări de teren.

Comunități reziliente: un nou pact între cetățeni și administratori

Punctul de plecare către un oraș rezilient în toate dimensiunile sale (politică, geografică și umană) este introducerea unor noi forme de planificare și strategii care să plaseze cetățenii în centru, reunind și consolidând capacitățile de colaborare ale celor doi actori-cheie ai oricărei societăți civile: administrația publică și comunitatea locală. Orașele viitorului sunt, de asemenea, reziliente prin modul în care se nasc, apar, se schimbă și se dezvoltă. Este necesar să se depășească vechea abordare de sus în jos și să se treacă la modalități care plasează ideile și voința cetățenilor în centrul planificării.

Administrația publică va trebui să învețe să atragă idei și propuneri din partea cetățenilor și a asociațiilor locale, transformând limitele urbane în laboratoare creative. Rolul administrației publice locale este acela de a introduce instrumente care să stimuleze participarea de jos în sus, spre planificarea acțiunilor care, cu ajutorul angajaților din aparatul administrației publice locale, să ia forma unor proiecte dorite, dar și a unor proiecte comune.

Astfel au luat naștere bugetul participativ, pactele de cooperare pentru gestionarea și îngrijirea bunurilor comune, școala de cartier și planul de cartier. Toate acestea sunt instrumente de sprijinire a activării și consolidării comunităților reziliente. În acest scenariu, rolul administrației municipale este de a facilita punerea în aplicare a propunerilor și de a se asigura că activitățile deja în curs de desfășurare pot fi multiplicare.

Întrebări cheie

- Cum ne putem face comunitățile noastre mai sustenabile din punct de vedere financiar?
- Care sunt problemele mai profunde ale economiei care afectează sustenabilitatea comunităților?
- Care sunt modalitățile prin care indivizii, familiile, comunitatea mai largă se pot susține din punct de vedere economic, social și ecologic?
- Cum pot fi schimbate elementele nesustenabile ale modelului actual de dezvoltare economică din comunitate?

Un factor important al rezilienței teritoriale este capacitatea mediului local de afaceri de a răspunde la schimbare prin inovare. Un sistem antreprenorial rezilient reacționează la schimbare prin răspunsuri creative: inovare de produs și de proces fac posibilă adaptarea utilizării factorilor de producție, a producției și distribuției de bunuri și servicii la schimbare, asigurând eficiența alocarea eficientă a resurselor și evitarea consecințelor negative grave în ceea ce privește ocuparea forței de muncă. Aceste caracteristici se regăsesc adesea în sistemele locale cu o puternică specializare în sectoarele de înaltă tehnologie și în sectorul serviciilor și în sectorul terțiar avansat.

Un sistem economic rezilient se poate baza pe instituții, organizații economice și sociale capabile de:

- Inovație, noi procese și modele organizaționale

- Utilizarea informațiilor și proceselor existente, activarea mecanismelor de capitalizare a cunoștințelor
- Asimilarea de informații din exterior
- Dezvoltarea de rețele formale și informale și de rețele de legătură între oameni și instituții
- Urmărirea strategiilor de dezvoltare, prin implicarea comună a diversilor actori locali

Markku Sotarauta³ elaborează o analiză a unor cazuri de sisteme urbane cu o puternică vocație industrială (Tampere și Turku în Finlanda, Akron și Rochester în Statele Unite și Hamamatsu în Japonia) și arată cum la originea tuturor schimbărilor generate de evenimente critice există capacitatea de a redefinirea bazei economice și a identității teritoriale. De asemenea, autorul subliniază modul în care politicile de dezvoltare care vizează atragerea capacităților creative, a inovației și creșterea cunoștințelor localizate (de exemplu, prin dezvoltarea poliilor științifico-tehnologici și a conexiunilor dintre lumea cercetării și cea a afacerilor), pot juca un rol crucial în abordarea acestor procese.

Propuneri de măsuri:

- Dezvoltarea de programe de educație și instruire: acestea pot ajuta membrii comunității să dobândească abilitățile și cunoștințele necesare pentru a-și găsi și menține locuri de muncă, precum și pentru a se adapta la schimbările economice.
- Crearea de locuri de muncă și dezvoltarea de afaceri: acestea pot ajuta la menținerea și crearea de locuri de munca pentru membrii comunității și la stimularea dezvoltării economice.
- Dezvoltarea de programe de asistență și sprijin pentru afaceri: acestea pot ajuta afacerile existente și cele noi să își mențină activitatea și să se dezvolte.
- Dezvoltarea de programe de sprijin pentru șomeri și pentru cei care au nevoie de ajutor pentru a-și găsi un loc de muncă: acestea pot ajuta membrii comunității să își găsească și să își mențină un loc de muncă, precum și să se adapteze la schimbările economice.
- Dezvoltarea de programe de asistență financiară și de planificare financiară: acestea pot ajuta membrii comunității să își gestioneze și să își planifice finanțele lor, precum și să se adapteze la schimbările economice.
- Dezvoltarea de programe de parteneriat și colaborare: acestea pot ajuta comunitățile să lucreze împreună cu alte organizații și instituții pentru a crea oportunități economice și pentru a se adapta la schimbările economice.
- Dezvoltarea de programe de sustenabilitate și dezvoltare durabilă: acestea pot ajuta comunitățile să se adapteze la schimbările economice și să își mențină și să își dezvolte activitățile economice, prin utilizarea de resurse și practici durabile.
- Sprijinirea și stimularea afacerilor locale: Guvernul poate oferi sprijin financiar și de altă natură pentru a ajuta afacerile locale să se dezvolte și să se diversifice. Acest lucru poate include subvenții directe, taxe scăzute, asistență tehnică și servicii de consultanță pentru a stimula antreprenorii locali.

³ Tales of Resilience from Two Finnish Cities, Self-Renewal Capacity in the Heart of Strategic Adaptation In Duke, C. & Osborne, M. & Wilson, B. (eds.) 2005 Rebalancing the social and economic learning, partnership and place

- Investiții în infrastructură: Modernizarea infrastructurii locale prin investiții în infrastructura energetică și de transport poate contribui la reziliența economică a comunităților. Acest lucru poate include dotarea cu tehnologii moderne, cum ar fi energia verde, și investiții în mijloace de transport

Idei de acțiuni

- Încurajarea membrilor comunității să cumpere produse locale cât mai mult posibil pentru a păstra resursele în economia locală.
- Bugetarea participativă este un proces democratic prin care membrii comunității decid în mod direct cum să cheltuiască o parte din bugetul public.
- Zero Waste/ Încurajarea magazinelor locale să reducă ambalajele utilizare permițându-le clienților să își aducă propriile recipiente reutilizabile.
- Reutilizarea și reciclarea se află în centrul economiei circulare, strategia europeană care vizează menținerea valorii produselor, materialelor și resurselor în cadrul economiei cât mai mult timp posibil și reducerea la minimum a generării de deșeuri. Reutilizarea asigură faptul că bunurile - cum ar fi hainele, aparatele electrocasnice sau mobilierul - rămân în circuitul economic cât mai mult timp posibil. Reutilizarea include comerțul sau schimbul (de exemplu, în magazinele de caritate, magazinele second hand sau online), repararea, împrumutul, leasingul și reciclarea.

Exemple de acțiuni pentru a atinge reziliența economică a comunităților locale

- investiția în capacitățile locale (investiții în competențele, tehnologia și activele comunității locale pentru a dezvolta resurse pentru dezvoltarea durabilă)
- promovarea inițiativelor de sănătate și de bunăstare (crearea de campanii de sănătate publică pentru a sensibiliza populația cu privire la problemele de sănătate locale și programe de promovare a unui stil de viață sănătos)
- îmbunătățirea infrastructurii (îmbunătățirea rețelelor de transport, extinderea accesului la apă curată și canalizare și investiții în infrastructura ecologică)
- consolidarea serviciilor sociale și de sănătate publică (asigurarea accesului la servicii de sănătate mintală și crearea de programe pentru a sprijini populațiile vulnerabile)
- promovarea accesului la energie cu emisii reduse de dioxid de carbon și reziliență (investiții în surse de energie regenerabilă și îmbunătățirea eficienței energetice).

RESURSE BIBLIOGRAFICE

Bachrach, K. M., & Zautra, A. J. (1985) Coping with a community stressor: the threat of a hazardous waste facility, *Journal of Health and Social Behavior*, 26, 127-141.

BUILDING RESILIENT REGIONS, 2013 – <http://brr.berkeley.edu/rci/> - Resilience capacity index

Folke C., Resilience: The emergence of a perspective for social–ecological systems analyses. *Global Environmental Change* 16 (2006) 253–267

Hansen L.J., Biringer J.L., Hoffman J.R. (2003) *Buying Time: A User's Manual to Building Resistance and Resilience to Climate Change in Natural Systems*, WWF

Holling, C. S. (1973) Resilience and Stability of Ecological Systems, *Annual Review of Ecology and Systematics*, 4, pp. 1-23

OECD, 2013 – Risk and Resilience. From good idea to practice, A scoping study for the experts group on risk and resilience coordinated by dr. Andrew Mitchell

Sotarauta M. (2005) Tales of resilience from two Finnish cities: Self-renewal capacity at the heart of strategic adaptation. In Duke, C. & Osborne, M. & Wilson, B. (eds.) *Rebalancing the social and economic learning, partnership and place*. Niace. Leicester

ROSE A., 2014 – Economic Resilience and its contribution to the sustainability of cities, in Gasparini, P., Manfredi, G., Asprone, D. (ed.) (2014) – *Resilience and Sustainability in relation to Natural Disasters: a Challenge for Future Cities*, Springer briefs in earthsciences, Springer.

SIEMENS AG, 2013 - A Toolkit for Resilient Cities, Raport Siemens 2013

Strategiei de dezvoltare durabilă a ONU <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>

UN-HABITAT, 2012 – Urban Resilience Indexing Programme www.unhabitat.org/publications

Vale L.J., Campanella. T.J. (2005) *The Resilient City*, Oxford University Press. New York. Zimmerman M.A., Arunkumar R. (1994), Resiliency research: implications for schools and policy. *Soc. Policy Rep.*, 8, 1-17

STUDII DE CAZ

BUNE PRACTICI ÎN DOMENIUL INTEGRITĂȚII ECOLOGICE A COMUNITĂȚILOR

ZERO WASTE NORTH WEST

Titlul bunei practici

Zero Waste North West , Irlanda - de la incinerare... la inovație și inspirație!

Localizarea bunei practici

Comitatul Derry (Irlanda)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2013 - prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Zero Waste North West (ZWNW) este un proiect ce a evoluat în urma unor proteste la nivelul comunității locale împotriva activităților de incinerare din Derry în anul 2013 - "criza generării de deșeuri". Membrii comunității considerau că incinerarea este dăunătoare pentru oameni și planetă. Campania de protest a identificat rapid mișcarea internațională "zero deșeuri", găsind multe exemple de strategii de eliminare a deșeurilor care funcționează în întreaga lume. Grupul de acțiune de la nivel local s-a alăturat campaniei Zero Waste Europe, o rețea de grupuri similar care militează la nivel local. Beneficiile unei abordări de tip "zero deșeuri" nu sunt doar de natură ecologică, ci creează de zece ori mai multe beneficii decât cele de mediu, de zece ori mai multe locuri de muncă decât incinerarea. ZWNW a lansat campania "Nu la incinerare, da la zero deșeuri" cu un site web, derryair.eu și un pliant distribuit către populație în martie 2013. Au făcut campanie în stradă cu bannere, pancarte, petiții, învățături și "deșeuri ateliere de artă. Au făcut lobby pe lângă consiliu, partidele politice și Ministerul Mediului. Au făcut prezentări în fața grupurilor comunitare și a școlilor.

După douăsprezece luni de campanie, consiliul local a renunțat la contractual cu firma de incinerare. După ce incinerarea nu a mai fost o problema la nivel local, grupul local de acțiune și-a concentrat activitatea spre punerea în aplicare a programului "zero deșeuri". Ei au obținut finanțare pentru a

comanda un studiu "Zero Waste o strategie de economie circulară pentru regiunea Derry", care a fost adoptată în unanimitate de către consiliul local în decembrie 2017.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Consiliul Local Derry (Irlanda), comunitatea locală,

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Comunitatea locală trece de la o modalitate clasică de reciclare deșeurilor, care facilitează scurgerile prin intermediul instalațiilor de producere a energiei din deșeuri (INCINERARE), la un model "Zero deșeuri" (ZWH) care exclude producerea de energie din deșeuri.

Producerea de energie din deșeuri recuperează doar un sfert din energia încorporată în resursele pe care le distrug.

Cetățenii colaborează cu consiliile locale pentru a crește calitatea deșeurilor reciclate și pentru a le schimba atenția de la reciclare la:

- REFLECȚIE (Chiar am nevoie de asta? Dacă da, trebuie să cumpăr sau pot să împrumut, să închiriez sau să aștept și să cumpăr unul mai bine conceput, care va dura mai mult și poate fi reparat)?
- REUTILIZARE (Trebuie să folosesc produse de unică folosință sau există o opțiune sau un sistem reutilizabil în care să mă pot înscrie? de exemplu, pahar de cafea/butelie de apă reîncărcabilă).
- REPARAȚII (angajarea unei persoane la nivel local sau aducerea la o cafenea de reparații).

Consiliile locale schimbă abordarea de la **cantitatea** de materiale reciclate la **calitatea** materialelor reciclate (sunt/pot fi reciclate în totalitate aceste resurse) și, mai important, la numărul de kilograme pe persoană pe an care NU SUNT REUTILIZATE, REPARATE, REICLATE sau COMPOZITE, cu obiective de reducere constantă a acestuia.

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Scopul acestei inițiative la nivelul județului Covasna este de a proteja ceea ce a mai rămas din sistemele naturale de susținere a vieții, salvând ceea ce se poate din biodiversitate, aer și apă curată, pădurile și solul vegetal. OPOZIȚIA LA INCINERAREA DEȘEURILOR ESTE UN BUN EXEMPLU. Printre acțiunile de susținere se numără contracararea destrămării țesutului social și grija față de cei ale căror nevoi de bază nu sunt satisfăcute. Înființarea de bănci de alimente, cantine pentru supă, frigider comunitare etc., îngrijirea persoanelor în vârstă, dar și crearea de spații în care acești cetățeni se pot reuni pentru a se organiza și a crea acțiuni care să contracareze excluderea sau exploatarea lor.

Reducerea la zero a deșeurilor în tranziția către o economie circulară este un bun exemplu pentru județul Covasna, alături de întreprinderile sociale, proiectele de microenergie, educația comunitară și agricultura durabilă. Prin proiectele europene derulate de clusterelor din regiune, primăriile din comunele Ghelinta și Estelnic au accelerat adoptarea încălzirii bazate pe agrobiomasa implicând întreaga comunitate locală, exemplu care poate fi multiplicat la nivelul tuturor comunelor din județul Covasna.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

<https://zerowastenw.org/>

SATUL ECOLOGIC CLOUGHJORDAN, IRLANDA

Titlul bunei practici

Satul ecologic Cloughjordan, Irlanda

Localizarea bunei practici

Provincia Tipperary (Irlanda)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2009-prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Proiectul ecovillage Cloughjordan reprezintă un model de viață comunitară durabilă angajat într-un proces de tranziție la o societate cu emisii reduse de carbon. Proiectul satului este mult mai mult decât un ansamblu de locuințe ecologice, ci a pornit cu obiectivul "Construirea unei comunități sustenabile". Pe lângă construirea a 130 de locuințe de înaltă performanță, au mai avut loc investiții și în furnizarea de energie regenerabilă pentru încălzire, terenuri pentru cultivarea alimentelor și a copacilor, un centru de afaceri și clădiri pentru comunitate. Proiectul este unul de și mai mare amploare, susținând inclusiv inițiative vizând agricultura sprijinită de comunitate, explorând monedele comunitare, introducând democrația locală și sistemele de guvernare, jucând astfel un rol în consolidarea economiei locale și regionale.

Fiecare membru a avut un cuvânt de spus în dezvoltarea satului ecologic. Fiecare etapă a proiectului a fost decisă în cadrul comunității, de la alegerea locației Cloughjordan până la aprobarea Cartei ecologice pentru dezvoltarea durabilă a locuințelor.

Acest lucru înseamnă că nu numai că locuințele și infrastructura satului ecologic sunt construite pentru a fi sustenabile din punct de vedere ecologic, ci și că acest lucru a fost realizat într-o manieră colaborativă și co-creativă, care a inclus ideile și opiniile tuturor membrilor.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Beneficiari:

Membrii satului ecologic Cloughjordan care au adoptat ideea de comunitate ecologică, cu un set împărtășit de scopuri și principii comune și cu împărțirea responsabilităților. Prin crearea unui proces de acord reciproc, satul ecologic Cloughjordan reprezintă o schimbare către noua paradigmă a sistemelor adaptative auto-organizate.

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Un teren de 67 de hectare, chiar lângă orașul Cloughjordan din Tipperary
- O rețea de cablu de fibră optică în bandă largă
- o rețea de panouri solare de 500 m²

UNIUNEA EUROPEANĂ

- o eco-pensiune
- un centru eco-întreprindere
- 130 locuințe construite

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Satul ecologic Cloughjordan reprezintă un model de sustenabilitate a mediului și de reziliență a comunității. În județul Covasna sunt deja inițiative ale comunităților locale privind satele ecologice și inteligente dar ar fi nevoie de o strategie bazată pe acest model de buna practică din Irlanda, care să contribuie la aprofundarea înțelegerii satelor ecologice și inteligente, a relevanței lor pentru societate sau a altor interacțiuni socio-ecologice. Ideile, procesele și procedurile pot fi transpuse și în alte contexte socio-economice pentru susținerea unui model de viață durabilă și pentru sprijinirea unei tranziții juste.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

<https://www.thevillage.ie/>

CONECTIVITATEA ECOLOGICĂ ÎN ALPI

Titlul bunei practici

Analiza spațială a conectivității ecologice în regiunea Alpină

Localizarea bunei practici

Macroregiunea Alpină (Franța, Elveția, Italia, Austria, Germania, Slovenia)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2016 - 2019

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Proiectului ALPBIONET 2030, derulat între 2016 și 2019 în cadrul Programului de cooperare transnațională INTERREG Alpine Space 2014-2020, a identificat, analizat și descris aspectele ecologice ale managementului vieții sălbatice încercând medierea conflictelor om-natură, unul dintre aspectele critice ale sustenabilității.

Deși Alpii sunt expuși la o intensă interferență umană care periclitează conservarea mediului natural și protecția ecosistemelor, activitatea umană este totuși concentrată într-un număr limitat de văi și puncte de interes turistic. Aceasta reprezintă o amenințare pentru zonele afectate dar totodată o oportunitate pentru conservarea altor zone neatinse până în prezent.

ALPBIONET 2030 și-a propus integrarea tuturor acestor aspect pentru a ilustra situația la momentul analizei prin intermediul unor hărți care să reprezinte o bază solidă pentru elaborarea unei strategii pentru exploatarea terenurilor în Spațiul Alpin. Proiectul a definit Zonele Strategice de Conectivitate Alpină (Strategic Alpine Connectivity Areas- SACA) prin intermediul unui instrument dedicat (Jecami 2.0), evaluând managementul vieții sălbatice, aspecte ale conflictului om-natură, oferind recomandări.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Beneficiari:

Austria:

- Parcul Național Hohe Tauern
- Parcul Național Kalkdolomiten
- Institutul de Cercetare pentru Ecologie Sălbatică Viena

Franța:

- The Alpine Network of Protected Areas
- Asters, Conservatorul Zonelor Naturale din Savoia Înaltă
- Asociația Națională a Vânătorilor din Franța

Italia:

- Academia Europeană din Bolzano

- Parcul Natural Pre-alpii Iulieni
- Federația Italiană a Parcurilor și Rezervațiilor Naturale

Germania:

- Blue! Advancing European Projects GbR (ONG)
- Asociația Germană pentru Protejarea Mediului Înconjurător
- Parcul Național Berchtesgaden

Slovenia

- Institutul Agricol Sloven
- Serviciul Forestier Sloven

Elveția

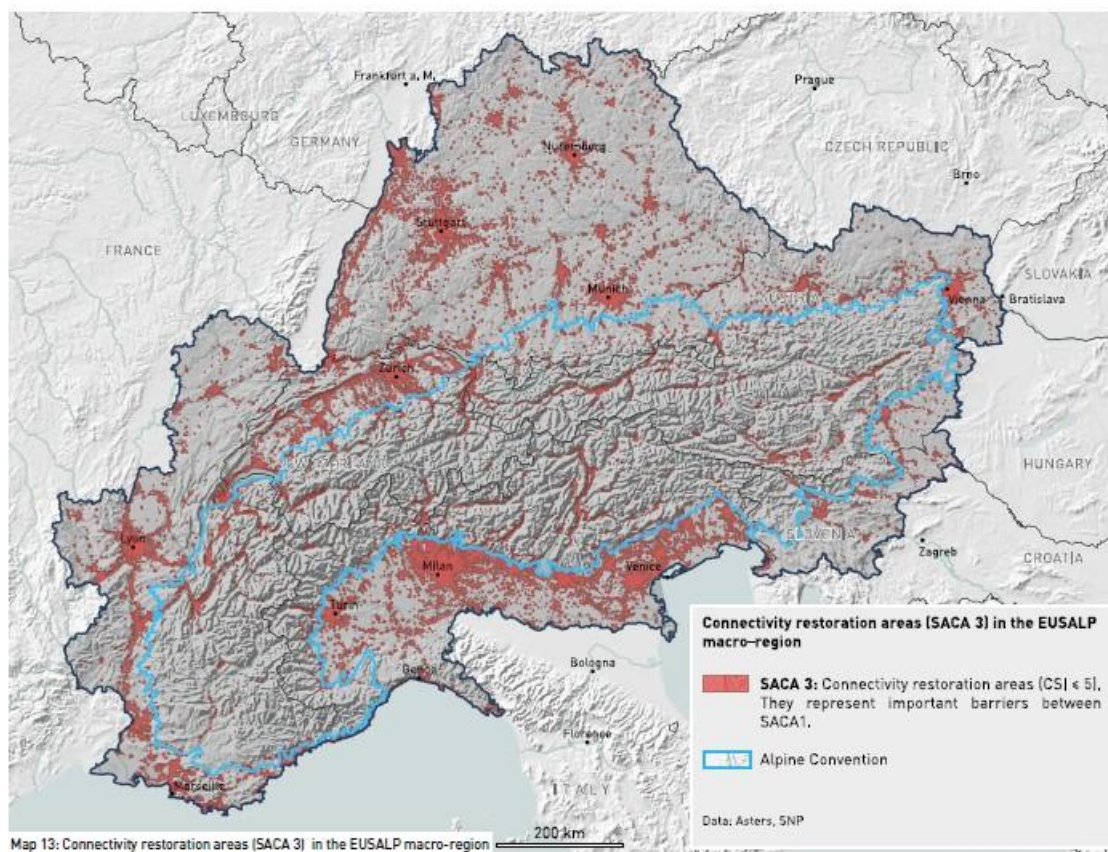
- Parcul Național Elvețian

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Atlasul elaborate cuprinde diverse hărți: a ariilor protejate, a măsurilor de protecție a mediului, a zonelor neafectate de intervenția umană, a utilizării terenurilor, a presiunii din partea pululației, a altitudinilor și topografiei, a infrastructurii, a zonelor de intervenție ecologică, a zonelor cu potențial de restaurare, a sistemelor și perioadelor de vânătoare, a distribuției speciilor, a Zonelor Strategice de Conectivitate Alpină – SACA) etc.

Hărțile au fost elaborate cu scopul de a fi integrate în documente strategice pe termen mediu și lung elaborate de către Convenția Alpină și în macrostrategia Zonei Alpine.

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului României în parteneriat cu Green Energy Innovative Biomass Cluster au lansat BioVillMap <https://www.biovillmap.ro/ro>, o hartă interactivă a comunităților durabile care își asigură resursele de energie termică din biomasa locală. Apar pe harta 195 de locații din 65 de localități, inclusiv din județul Covasna care folosesc biomasa. Aceasta hartă ar putea fi extinsă și pe alte domenii ale bioeconomiei pe baza schimbului de bune practici trans-național și constitui o bază pentru dezvoltarea unor inițiative menite să faciliteze dezvoltarea ecosistemului de bioeconomie inteligentă în județul Covasna prin implicarea comunităților locale, actorilor economici și a administrației publice locale.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

<https://www.alpine-space.eu/project/alpbionet2030/>

AMENAJAREA MULTIFUNCȚIONALĂ A SPAȚIILOR VERZI URBANE ÎN MALMÖ, SUECIA

Titlul bunei practici

Amenajarea multifuncțională a spațiilor verzi urbane în Malmö, Suedia

Localizarea bunei practici

Malmö (Suedia)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2014-2020

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Scopul principal al proiectului a fost de a oferi un mediu verde unic pentru locuitorii din cadrul clădirilor implicate în proiect. Fiecare suprafață, chiar și cele de pe terenul de dedesubt, este plantată cu verdeață. Spațiul verde oferă o serie de servicii ecosistemice de care beneficiază locuitorii orașului.

Acoperișul a oferit un spațiu cu o cantitate crescută de spații verzi deschise pentru rezidenți, o biodiversitate crescută, o calitate și cantitate sporite de infrastructuri verzi, conectivitate și funcționalitate îmbunătățită a infrastructurilor verzi, reducerea scurgerilor în sistemul de canalizare, reducerea vârfurilor de inundații, reducerea riscului de inundații, reducerea riscului de daune cauzate de secetă, creșterea accesibilității la spațiile verzi deschise și schimbarea imaginii mediului urban.

Biodiversitate: Plantele selectate sunt în proporție de 90 % plante indigene din Suedia și/sau din regiune, în principal plante de pajiște, dar și sedum și arbuști. Numărul total de specii de plante

diferite incluse în instalație (semințe, covoare de sedum, plante în fișe și plante în containere) este de peste 60.

Acoperișurile au fost instalate cu o adâncime variată a substratului pentru a susține diversitatea plantelor, variind între 80 mm și 300 mm.

În plus, substratul este, în unele părți, amestecat cu puțină șindrilă, iar pe aproximativ 40 % din suprafață se întinde, pe porțiuni, un strat subțire de calcar. Calcarul va face ca fosforul să fie mai puțin disponibil pentru plante și, astfel, în aceste zone ale acoperișului, poate "sprijini" plantele de pajiște mai puțin competitive.

Acoperișul zonei umede / pajiștii umede are câteva zone mici cu bălți de apă deschisă, care reprezintă o potențială resursă de apă pentru insecte și păsări.

Apă: Adâncimea substratului principal al acoperișurilor va absorbi în sine o mare cantitate de apă de ploaie.

De asemenea, apa de ploaie de pe acoperișul mare este condusă în jos către acoperișul zonei umede, care are o capacitate mare de stocare a apei. Acoperișul are o margine de 150 mm, unde hidroizolația este trasă în sus pe laterale, iar punctul de drenaj este situat la 120 mm deasupra suprafeței acoperișului. Astfel, acoperișul va avea o capacitate ridicată de reținere a apei de ploaie și, de asemenea, va încetini viteza de scurgere.

Valoarea recreativă și accesibilitatea:

La acoperișul mare de deasupra clădirii principale, o terasă pe acoperiș și o orangerie sunt disponibile pe tot parcursul anului pentru toți locatarii care locuiesc în casă.

O caracteristică suplimentară în secțiunile de pajiște sunt "triunghiurile-instalație" de 2 x 1 metru cu arbuști și plante perene arbustive. De asemenea, acoperișul umed este viabil pentru majoritatea chiriașilor și are un design specific.

Sustenabilitate:

Principala componentă a substratului utilizat pentru acoperișul verde este reprezentată de cărămizi zdrobite și compost din deșeuri verzi. De asemenea, s-a cerut producătorului substratului pentru acoperișuri verzi să elimine substanțelor nocive pe care le include în mod normal în substratul lor extins.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Beneficiari:

Locuitorii noului cartier din orașul Malmö (Suedia)

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Creșterea numărului de spații verzi deschise pentru locuitori.
- Creșterea biodiversității.
- Creșterea calității și cantității infrastructurilor verzi și albastre.
- Îmbunătățirea conectivității și a funcționalității infrastructurilor verzi și albastre.
- Reducerea încărcăturii în sistemul de canalizare.
- Reducerea scurgerilor.
- Reducerea vârfurilor de inundații.
- Reducerea riscului de secetă.
- Reducerea riscului de inundații.
- Reducerea riscului de daune cauzate de secetă.
- Creșterea accesibilității la spațiile verzi deschise.
- Schimbarea imaginii mediului urban.

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

- Implicarea IMM-urilor locale și a clusterelor în proiecte (construcții, prelucrarea lemnului, servicii conexe)
- Colaborarea strânsă cu experții de mediu;
- Finanțarea proiectelor prin fonduri care sprijină inovarea (Proiectul suedez a fost finanțat parțial 40% de VINNOVA, Agenția suedeză pentru inovare.)
- Posibilitatea creării unui acoperiș adaptat pentru zonă umedă cu o toleranță extremă la secetă

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

Multifunctional urban greening in Malmö, Sweden; <https://oppla.eu/embedded-case-study/19011>

CONECTIVITATE VERDE URBANĂ ȘI BIODIVERSITATE, BERLIN, GERMANIA

Titlul bunei practici

Soluții bazate pe natură pentru conectivitatea verde urbană și biodiversitate, Berlin, Germania

Localizarea bunei practici

Berlin (Germania)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2004-2015

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Berlinul are aproximativ 40 % din zonele verzi (parcuri, păduri etc.) și albastre (râuri, canale, lacuri, iazuri etc.) pe teritoriul său. Se urmărește crearea unei conectivități în tot orașul și a unei "centuri verzi" ca limită de graniță pentru creșterea urbană și ca protecție împotriva expansiunii urbane.

Beneficii: Politicile verzi urbane sunt integrate în strategia urbană la toate nivelurile ierarhiei administrative, de la nivelul landului (statului) până la nivelul districtului urban (Bezirke). În plus, politicile de ecologizare sunt integrate în strategia pentru marea metropolă metropolitană, gestionată în comun de orașul-stat Berlin și de landul Brandenburg. Planul comun de dezvoltare a landului Berlin-Brandenburg (LEP B-B) a pregătit o strategie generală de planificare pentru regiune (Landesregierung Berlin, 2009), care include obiective pentru dezvoltarea de spații deschise (Steuerung der Freiraumentwicklung), care vizează ca aproximativ 30 % din întreaga zonă de planificare să fie păstrată liberă de dezvoltarea urbană. Planul subliniază în mod explicit funcțiile multiple ale spațiilor deschise și urmărește să limiteze întreruperile de conectivitate verde în cadrul zonelor. Planul justifică protecția spațiilor verzi, subliniind funcțiile multiple ale acestora ca spații de recreere, spații pentru biodiversitate, modele de rol pentru îmbunătățirea gestionării climei urbane și a apei și a rezervoarelor de carbon. În plus, unele zone sunt protejate în mod special ca zone de protecție și prevenire a inundațiilor.

Componentele proiectului:

- a. În cadrul programului urban al orașului pentru dezvoltare urbană durabilă, componenta specifică legată de îmbunătățirea calității spațiilor urbane se concentrează pe zonele din oraș

cu o concentrare mai mare de probleme sociale (de exemplu, sărăcie, șomaj, lipsă de spații verzi) (Senat Berlin, s.n.d.a). Programul oferă subvenții pentru îmbunătățirea spațiilor verzi existente, inclusiv:

- măsuri pentru crearea de conexiuni;
- gestionarea durabilă a apelor urbane;
- îmbunătățirea zonelor de recreere în interiorul și în împrejurimile cartierelor defavorizate.

Programul urmărește să combine măsurile de îmbunătățire a spațiilor de recreere cu cele de îmbunătățire a microclimatului și de asigurare a gestionării durabile a apei.

b. Conceptul de dezvoltare urbană al cartierului Moabit, denumit "Moabit verde" vizează, printre altele, adaptarea zonei dens urbanizate la schimbările climatice. Acesta propune obiective cantitative pentru:

- ecologizarea acoperișurilor, a fațadelor, a străzilor și a curților;
- transformarea suprafețelor impermeabile în suprafețe verzi.

Conceptul sugerează, de asemenea, soluții subterane pentru colectarea apei de ploaie.

Conceptul include obiective fizice pentru volumul de umiditate pentru evaporare care trebuie atins în zonele urbanizate. Aceste obiective se bazează pe calcularea volumelor de evaporare obținute într-o pădure. Jumătate din evaporarea necesară va fi asigurată prin creșterea vegetației (acoperișuri verzi, ziduri, grădini de buzunar etc.), iar cealaltă jumătate prin utilizarea apei de ploaie stocate, care va fi evaporată pe acoperișuri, în spațiile publice pavate și utilizată pentru irigarea spațiilor publice verzi.

c. Zona orașului include câteva zone mari, situate în centru, care nu au fost utilizate timp de decenii după cel de-al Doilea Război Mondial. Printre acestea se numără zonele Gleisdreieck și Schöneberger Südgelände, care conțin căi ferate dezafectate, precum și fostul aeroport al orașului Tempelhof. Dezvoltarea acestor zone a urmat concepte diferite:

- "Parks auf dem Gleisdreieck" și "Schöneberger Südgelände" au ca scop satisfacerea diverselor nevoi de recreere ale diferitelor grupuri sociale, incluzând, de exemplu, zone naturale, locuri de întâlnire, sport, locuri de joacă și grădinărit urban.
- "Tempelhofer Feld" oferă în principal zone pentru sporturi în aer liber, cum ar fi patinajul. Acesta are 300 de hectare (ha) de spații verzi largi și deschise, cu porțiuni de asfalt rămase din perioada în care a fost aeroport. Cu toate acestea, această zonă oferă, de asemenea, nișe pentru alte tipuri de utilizări (grădinărit urban, locuri de joacă, zone de picnic etc.).

- d. un proiect de grădinărit școlar, într-o școală secundară, care acoperă toate aspectele legate de grădinăritul urban, inclusiv o mai bună conștientizare a alimentației sănătoase. Activitățile de grădinărit au fost extinse dincolo de zona școlii, ajungând într-o zonă liberă învecinată.
- e. Berlinul are aproximativ 16 000 ha de pădure pe teritoriul orașului și alte 12 500 ha în zona înconjurătoare a landului Brandenburg. Pădurile Berlinului se transformă treptat, înlocuind pădurile predominante de conifere plantate în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea cu păduri mixte, care se apropie mai mult de pădurea virgină tipică pentru această zonă. Rezistența pădurilor la schimbările climatice va crește ca urmare a existenței unui amestec virgin de specii de arbori.
- f. Proiectul Green Walks din Berlin a început în 2004, ca urmare a unei inițiative cetățenești și a fost adoptat ulterior de administrația orașului. Proiectul constă într-o rețea de peste 500 km de trasee marcate de-a lungul a 20 de "Green Walks", care leagă cartierele rezidențiale ale orașului de zonele de recreere protejate de traficul rutier. Acest proiect coincide cu conceptul de conectare a zonelor verzi, deoarece multe dintre zonele identificate în strategiile generale privind spațiile verzi sunt folosite pentru Plimbările verzi. Sarcinile de întreținere, inclusiv semnalizarea și cartografierea traseelor, sunt în continuare efectuate de o organizație privată non-profit.
- g. Inițiativa de utilizare temporară a spațiilor urbane libere pentru grădinăritul comunitar a început în 2009 și are ca scop crearea unei comunități în jurul grădinăritului urban și a producției de alimente. Aceasta este situată în zona dens urbanizată a cartierului Kreuzberg. Conceptul se bazează pe utilizarea temporară a spațiilor în așteptarea unei noi ocupări, astfel încât pentru grădinărit sunt folosite doar containere detașabile. Contractul de închiriere este reînnoit periodic de către administrația orașului. Alimentele produse sunt folosite pentru cafeaneaua/restaurantul propriu al grădinii.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Beneficiari:

Locuitorii orașului Berlin

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Creșterea ratei de evaporație-transpirație la niveluri similare cu cele întâlnite în zonele împădurite. Acesta vizează atât spațiile deschise publice, cât și cele private, inclusiv

acoperișurile, fațadele și curțile interioare. Utilizarea apei de ploaie pentru irigarea spațiilor verzi publice va reduce utilizarea apei potabile. Îmbunătățirea stocării și evaporării apei de ploaie va reduce revărsările de canalizare și costurile pentru tratarea apelor uzate.

- Creșterea rezistenței pădurilor orașului la schimbările climatice prin conservarea și îmbunătățirea biodiversității.
- Sporirea și protejarea capacității pădurii de a stoca apă;
- Refacerea rezervelor de apă subterană utilizate pentru apa potabilă urbană;
- Scăderea nivelului vârfurilor de inundații în caz de precipitații intense.
- Restabilirea modelelor imaculate de diversitate a speciilor din păduri ajută la prevenirea răspândirii dăunătorilor și sporește rezistența la efectele climatice negative ale incendiilor forestiere și ale secetei.

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Modelul subliniază în mod explicit funcțiile multiple ale spațiilor deschise și urmărește să limiteze întreruperile de conectivitate în cadrul zonelor. Planul justifică protecția spațiilor verzi, subliniind funcțiile multiple ale acestora ca fiind:

- spații de recreere;
- spații pentru biodiversitate;
- modele de rol pentru îmbunătățirea climatului urban și a gestionării apei;
- rezervoare de carbon.

Un alt exemplu care poate fi studiat este modul în care inițiativele cetățenești de jos în sus au contribuit la crearea unei infrastructuri verzi importante, influențând și transformând politicile publice.

Sustenabilitatea proiectului: întreținerea spațiilor verzi este încredințată în principal unor mici întreprinderi locale.

Finanțare: proiectul a fost co-finanțat prin fonduri structurale (FEDR) și prin fonduri naționale dedicate adaptării pădurilor la schimbările climatice

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

Berlin - NBS pentru conectivitate verde urbană și biodiversitate; <https://oppla.eu/embedded-case-study/18090>

CONECTIVITATEA INFRASTRUCTURILOR VERZI ȘI ALBASTRE, ALMADA, PORTUGALIA

Titlul bunei practici

BIOVEINS - conectivitatea infrastructurilor verzi și albastre în Almada, Portugalia: vene vii pentru un oraș biodivers și sănătos

Localizarea bunei practici

Almada (Portugalia)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2015-2016

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Almada este un municipiu de 180.000 de locuitori în cadrul zonei metropolitane Lisabona (~3.000.000 de locuitori). A fost urbanizată mult mai recent (începând cu 1950) și din acest motiv numeroase zone verzi sunt încă în construcție și în curs de planificare, în timp ce, în același timp, numeroase rămășițe de pădure (și, de asemenea, albiile râurilor) sunt împrăștiate în peisaj. Această lucrare face parte dintr-un proiect BiodivERsA cu studii de caz la nivelul orașelor din 7 țări. S-a demonstrat că spațiile verzi urbane susțin biodiversitatea nativă, îmbunătățesc funcțiile ecosistemice și oferă servicii ecosistemice (SE) importante, de la îmbunătățirea calității aerului la habitat pentru pepiniere și fluxuri genetice. Acest lucru este valabil mai ales atunci când sunt prezenți copaci. În plus, infrastructurile urbane verzi și albastre (IVA) contribuie la bunăstarea umană. Cu toate acestea, zonele urbane sunt caracterizate de un aer foarte poluat și, din cauza proporției ridicate de suprafețe impermeabile, IVA urbane sunt fragmentate și izolate. Acesta din urmă are un impact atât asupra condițiilor abiotice, cât și asupra celor biotice: orașele suferă de efectul de insulă termică urbană, în timp ce biodiversitatea taxonomică și funcțională tinde să devină mai omogenă, iar locuitorii sunt din ce în ce mai deconectați de natura însăși. În acest sens, IVA sporesc permeabilitatea atât pentru biodiversitate, cât și pentru cetățeni prin matrici urbane dense și ostile.

Obiectivul principal al proiectului BIOVEINS este de a utiliza diversitatea funcțională pentru a evidenția mecanismele care stau la baza legăturii dintre infrastructurile verzi și albastre, diversitatea taxonomică și

furnizarea de servicii ecosistemice și pentru a oferi, împreună cu părțile interesate locale, cunoștințele ecologice și interdisciplinare pentru a identifica caracteristicile critice ale infrastructurii verzi/albastre, pentru a ghida înființarea, gestionarea și restaurarea infrastructurii verzi/albastre, precum și pentru a atenua efectele provocărilor urbane majore la nivel mondial, cum ar fi fragmentarea habitatelor, poluarea aerului și creșterea nivelului de căldură urbană.

Beneficii: Aproape 80% din populația țărilor dezvoltate trăiește în orașe și se așteaptă o creștere și mai mare în viitor. În consecință, se anticipează o pierdere și mai mare a spațiilor verzi, ceea ce va cauza modificări puternice ale proceselor ecosistemice și ale interacțiunilor trofice, speciile exotice jucând un rol din ce în ce mai important. Proiectul permite o mai bună înțelegere a legăturii dintre distribuția infrastructurii verzi/albastre în orașe, biodiversitatea urbană și ecosistemul serviciilor pe care le oferă orașele. Prin implicarea și sensibilizarea părților interesate, lecțiile și ideile planificatorilor au fost comunicate și către locuitorii orașelor.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Locuitorii orașului Almada

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Îmbunătățirea conectivității și a funcționalității infrastructurilor verzi și albastre
- Creșterea gradului de realizare a obiectivelor privind biodiversitatea
- Creșterea biodiversității
- Creșterea calității și cantității infrastructurilor verzi și albastre
- Schimbarea imaginii mediului urban
- Crearea de locuri de muncă ecologice
- Creșterea accesibilității la spațiile verzi deschise
- Creșterea cantității de spații verzi deschise pentru rezidenți
- Creșterea populației și a infrastructurilor protejate
- Creșterea bunăstării

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Acest studiu de caz face parte din proiectul european BiodiversA BIOVEINS, cu studii de caz în mai multe țări și orașe europene

Aproape 80% din populația țărilor dezvoltate trăiește în orașe și se așteaptă o creștere și mai mare în viitor. În consecință, se anticipează o pierdere și mai mare a spațiilor verzi, ceea ce va cauza modificări puternice ale proceselor ecosistemice și ale interacțiunilor trofice, unde speciile exotice joacă un rol din ce în ce mai important.

Proiectul va oferi o mai bună înțelegere a legăturii dintre distribuția infrastructurii verzi și albastre în orașe și biodiversitatea urbană și serviciile ecosistemice pentru orașe. Prin implicarea și sensibilizarea părților interesate, aceste lecții și idei pot fi diseminate și la nivelul administrației publice din județul Covasna și în rândul populației județului.

Acest proiect a fost finanțat prin intermediul cererii de propuneri de cercetare BiodiversA COFUND 2015-2016, cu finanțatori naționali BelSPO (Belgia), FCT (Portugalia), ANR (Franța) și ETAg (Estonia), NCN (Polonia) și SNSF (Elveția).

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

BIOVEINS - conectivitatea infrastructurilor verzi și albastre din Almada: vene vii pentru un oraș biodiverse și sănătos; <https://oppla.eu/embedded-case-study/18420>

BUNE PRACTICI ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII ȘI BUNĂSTĂRII COMUNITĂȚILOR LOCALE

BUNĂSTAREA GENERAȚIILOR VIITOARE, ȚARA GALILOR

Titlul bunei practici

Legea privind bunăstarea generațiilor viitoare (Țara Galilor) din 2015

Localizarea bunei practici

Țara Galilor (Marea Britanie)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2015

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Legea privind bunăstarea generațiilor viitoare impune organismelor publice din Țara Galilor să se gândească la impactul pe termen lung al deciziilor lor, să colaboreze mai bine cu oamenii, comunitățile și între ele și să prevină problemele persistente, cum ar fi sărăcia, inegalitățile în materie de sănătate și schimbările climatice.

Legea este unică pentru Țara Galilor, atrăgând interesul țărilor din întreaga lume, deoarece oferă o oportunitate uriașă de a face o schimbare pozitivă și de lungă durată pentru generațiile actuale și viitoare. Legea stabilește șapte obiective de bunăstare. Legea clarifică faptul că organismele publice enumerate trebuie să depună eforturi pentru a atinge toate obiectivele, nu doar unul sau două.

Legea prevede 7 obiective:

1. O Țara Galilor mai prosperă
2. O Țara Galilor mai rezilientă
3. O Țara Galilor mai egală
4. O Țara Galilor mai sănătoasă
5. O Țara Galilor din comunități coezive
6. O Țara Galilor cu o cultură performantă și
7. O Țara Galilor mai responsabilă la nivel global

Obiectivul 4 este construit pe patru piloni:

- i. O națiune plină de compasiune - Sprijinirea oamenilor pentru a acționa cu compasiune, pentru a facilita înțelegerea bunăstării mentale

Potrivit Public Health Wales, sănătatea mintală costă societatea în Țara Galilor 7 miliarde de lire sterline pe an. Începând cu anul 2010, speranța de viață în Țara Galilor (și Regatul Unit în ansamblu) a început să scadă pentru prima dată în ultimele decenii. Există un decalaj de 8 ani

în ceea ce privește speranța de viață generală și un decalaj de 18 ani în ceea ce privește speranța de viață sănătoasă, între cea mai mică și cea mai defavorizată locuri din Țara Galilor. De aici necesitatea politicilor de prevenție și abordări preventive

O societate sănătoasă nu este una care așteaptă ca oamenii să se îmbolnăvească, ci una care vede cum sănătatea este modelată de factorii sociali, culturali, politici, economici, comerciali și de mediu, și care acționează asupra acestor factori determinanți ai sănătății, pentru a asigura generațiile actuale și viitoare.

- ii. O națiune activă - Creșterea beneficiilor activității fizice pentru toată lumea

Persoanele inactive din punct de vedere fizic petrec în medie cu 38% mai multe zile în spital, fac cu 5,5% mai multe consultații la medicul de familie, accesează cu 13% mai multe servicii specializate și cu 12% mai multe vizite la asistenți medicali decât o persoană activă.

Cartea albă a Comisiei Europene privind Sportul a afirmat că "ca instrument de îmbunătățire a sănătății fizică pentru îmbunătățirea sănătății, mișcarea sportivă are o mai mare influență decât orice altă mișcare socială". Sportul și activitatea fizică pot juca un rol major în reducerea riscului de boli cardiovasculare, anumite tipuri de cancer, diabetul de tip 2 și obezitatea. Tinerii care participă la sporturi organizate

sunt mai puțin predispuși să fumeze țigări și să consume substanțe ilicite. droguri ilicite. În plus, există dovezi care indică faptul că participanții la sport sunt mai predispuși să se implice în activități sănătoase practici nutriționale sănătoase, cum ar fi consumul de fructelor și legumelor. Adulții care participă la activitate fizică zilnică au un risc cu 20-30% mai mic de a dezvolta depresie și pentru cei care suferă deja, activitatea fizică este un mijloc eficient de a reduce simptomele.

- iii. Crearea de locuri și proiectarea în sănătatea și bunăstarea comunității - Să permită ca locurile să sprijine sănătatea și bunăstarea oamenilor și a comunităților

Locul în care fiecare cetățean locuiește și lucrează îi definește și modelează sănătatea și bunăstarea. Mediul fizic ne înconjoară, iar în moduri subtile și nu atât de subtile, ne afectează sănătatea. Aerul pe care îl respirăm și accesul nostru la apă curată și la apă curată au un impact direct asupra sănătății noastre. Alți factori ne afectează comportamentele, influențându-ne alegerile noastre cu privire la ceea ce mâncăm și bem, cât de mult activitate fizică pe care o facem și cât de ușor este să fim cu prietenii. Planificarea poate asigura că luarea de alegerea sănătoasă este cea mai ușoară opțiune, dar pentru ca acest lucru să se întâmple, sănătatea trebuie să fie o considerație intrinsecă și centrală în procesul de planificare.

Cercetările critice recente au evidențiat că organizațiile care se străduiesc în mod conștient să îmbunătățească bunăstarea și implicarea personalului, își îmbunătățesc calitatea vieții angajaților și reduc costul asistenței medicale și a absențelor pentru o organizație.

- iv. Organizații și servicii preventive și fără întreruperi – Să se asigure că serviciile sprijină oamenii să înțeleagă comportamentele și alegerile care aduc beneficii sănătății viitoare

Există cerințe din ce în ce mai mari și noi provocări cu care se confruntă serviciile medicale și asistența socială - o populație îmbătrânită, schimbările în stilul de viață, așteptările publicului și tehnologiile medicale noi și emergente. Este nevoie să se treacă la un model social, economic, de mediu și cultural, cu modalități mai puțin rigide de abordare a sănătății. folosind abordări mai flexibile și cu un accent mult mai mare pe menținerea oamenilor sănătoși.

Exemple de indicatori utilizați pentru monitorizarea obiectivului 4 - O Țara Galilor mai sănătoasă:

- Număr copii sănătoși
- Speranța de viață

- Calitatea aerului
- Stil de viață sănătos la copii
- Număr de persoane adulte educate
- Venitul pe gospodărie
- Număr de persoane care trăiesc în sărăcie
- Număr tineri fără loc de muncă, educație și programe de formare
- Număr locuințe eficiente energetic
- Număr persoane care participă la activități sportive
- Procent emisie gaze cu efect de seră
- Calitatea apei

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Cetățenii Țării Galilor

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Realizarea unui program cuprinzător de modernizare a locuințelor
- Investiții în producția comunitară de energie regenerabilă pentru a reduce costurile energiei, pentru a reduce emisiile gospodăriilor și pentru a crea noi locuri de muncă ecologice.
- Prețuri accesibile pentru transportul public local
- Programul de masă școlară gratuită în timpul vacanței.
- O creștere cu 4% a numărului de persoane care consideră că pot influența deciziile din zona lor locală, ajungând la 30%. De asemenea, această cifră a crescut considerabil de la 19% în 2018-19
- 36% dintre oameni vorbesc acum galeză, iar 11% dintre ei vorbesc acum fluent - ceea ce contribuie la obiectivul de 1 milion de vorbitori de galeză.
- O creștere a reciclării, cu aproape două treimi din deșeurile municipale reciclate, refolosite sau compostate în 2020-21
- În 2021, se constată observa o creștere a numărului de adulți de vârstă activă din Țara Galilor care sunt calificați la pragul de nivel 3, de la puțin peste 50% în 2011 la 62,5%.

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Această lege a atras interesul țărilor din întreaga lume, oferind o oportunitate uriașă de a face o schimbare pozitivă și de lungă durată pentru generațiile actuale și viitoare.

În paralel cu această lege, a fost creat și rolul de comisar pentru generațiile viitoare, pentru a oferi consultanță guvernului și altor organisme publice din Țara Galilor în ceea ce privește asigurarea bunăstării sociale, economice, ecologice și culturale pentru generațiile actuale și viitoare, precum și evaluarea și raportarea modului în care acestea își desfășoară activitatea.

Multe organizații, de diferite dimensiuni, se pot inspira din această mișcare. Profesorii, medicii, furnizorii de servicii publice, comunitatea și întreprinderile, liderii și tinerii din școli, autoritățile locale, centrele de agrement, centrele de reciclare, societățile de construcții, șantierul de construcții, destinațiile turistice și multe altele din județul Covasna pot contribui la crearea unei comunități locale mai sănătoase, mai echitabile, mai rezistente din punct de vedere ecologic, responsabilă, prosperă, coezivă și o cultură vibrantă.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://www.futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/>

REVITALIZAREA CENTULUI LOCALITĂȚII BURNS LAKE, CANADA

Titlul bunei practici

Plan de revitalizare a centrului localității Burns Lake (Canada)

Localizarea bunei practici

Burns Lake (Canada)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2011 -prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

În 2011, consiliul local din satul Burns Lake s-a angajat să revitalizeze centrul localității. Administrația locală a lucrat împreună cu comunitatea și a creat un plan pentru a face centrul orașului mai atractiv prin promovarea turismului, a afacerilor locale și o rețea performantă de transport. Proiectul a creat un spațiu de întâlnire al comunității, folosit pentru activități precum o piață a fermierilor, spectacole în aer liber și evenimente de recreere. De asemenea, îmbunătățirile au inclus adăugarea de trotuare, piste pentru biciclete și zone de parcare care promovează siguranța și viața activă.

Planul a prevăzut următoarele componente:

Locuințe

Comunitatea locală trebuie să ofere locuințe care răspund nevoilor unei populații diverse. Diferențele în ceea ce privește vârsta, abilitățile și veniturile rezidenților au ca rezultat cerințe diferite în materie de locuințe. Planul își propune să:

- să sprijine o combinație de tipuri de locuințe, dimensiuni și regim de proprietate
- Să permită locuințe unifamiliale pe loturi standard, duplexuri, apartamente secundare, apartamente cu grădină
- Să încurajeze dezvoltarea multifamiliale (case de oraș) în zonele apropiate de drumul colector
- Să direcționeze formele mai intensive de locuințe, inclusiv locuințe multifamiliale și apartamente, către centrul satului
- Să asigure mai multe opțiuni de locuințe la prețuri accesibile și o varietate de tipuri de locuințe, așa cum se subliniază în Raportul privind nevoile de locuințe din Burns Lake (2020)

Comercial

Zonele comerciale oferă oportunități de angajare, răspund nevoilor zilnice de vânzare cu amănuntul și de servicii ale rezidenților și oferă locuri de relaționare cu vecinii. Planul solicită:

- Crearea unei dezvoltări comerciale și rezidențiale vibrante cu destinație mixtă în centrul satului
- Spații în care utilizările comerciale sunt situate la nivelul solului, în timp ce unitățile rezidențiale ar fi situate la etajul al doilea/al treilea
- Prevederea unor utilizări comerciale de cartier care ar sprijini zona imediată
- Utilizările comerciale de la parter trebuie să fie vizibile, active și accesibile pentru pietoni.
- Proiectarea clădirii și a spațiului public va crea spații primitoare pentru locuitorii din zonă.

Spații deschise, parcuri și trasee

Spațiul deschis, parcurile și traseele sunt componente esențiale ale planului general. Pe măsură ce comunitatea se dezvoltă în timp, va fi important să se asigure o diversitate de facilități de spațiu deschis. Planul de spații deschise, parcuri și trasee oferă:

- Varietate de căi de acces și trasee off-road
- Asigură o rețea de trasee interconectate
- Înființează un parc de cartier pentru a răspunde nevoilor viitorilor rezidenți
- Asigură căi de acces care sunt accesibile pentru toate vârstele și abilitățile
- Protejează zonele cu pante care depășesc 30%.
- Încurajează conexiunile verzi care ar putea include trotuare, arbori stradali, semnalizare, căi de acces cu utilizare multiplă etc. pentru a îmbunătăți accesibilitatea și pentru a îmbunătăți experiența pietonală
- Planifică o viitoare pistă de drumetii/biciclete

Rețeaua de mobilitate

Cartierele de succes oferă opțiuni de transport accesibile, sigure și fiabile pentru ca locuitorii să se deplaseze în interiorul și în afara cartierului lor. De asemenea, există oportunități de a integra în siguranță mașinile, bicicletele și pietonii.

- Crearea unei rețele conectivitate și siguranță pentru pietoni prin propunerea de trotuare în întreaga zonă a planului
- Existența unei infrastructuri pietonale care este universal accesibilă pentru toată lumea
- Proiectarea o rețea de drumuri / căi de acces care să reducă la minimum pantele mai mari de 5%.
- Asigurarea rute de trotuare conectate în întreaga zonă a planului
- Furnizarea de piste pentru biciclete (piste cu utilizare multiplă)

Promovarea unei comunități în care se poate merge pe jos

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Locuitorii satului Burns Lake

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Rezultatele dorite pentru 2040

- a. Întreprinderile stabilite de mult timp au s-au extins și au prosperat, iar noile întreprinderi completează și diversifică o economie locală puternică.
- b. Centrul orașului Burns Lake este un centru urban înfloritor destinație pentru localnici și turiști deopotrivă.
- c. Burns Lake este un lider în ceea ce privește o dezvoltare puternică și durabilă bazată pe resurse de biomasă, încălzire urbană și alte proiecte de energie regenerabilă.
- d. Întreprinderile fac tranziția către practici durabile prin intermediul unei utilizări eficiente a resurselor, a energiei și a apei și unui consum minim de deșeuri.
- e. Oportunități de educație și formare profesională îndeplinesc cererea și nevoile anticipate ale cetățenilor, ale angajatorilor și ale autorităților locale economiei locale.
- f. Angajatorii și întreprinderile acordă prioritate pentru utilizarea lucrătorilor locali și a resurselor naturale; reinvestesc în resursele locale și în economia locală.
- g. Localitatea este bine conectată prin intermediul infrastructurii de comunicație ceea ce permite creșterea oportunităților economice.
- h. Angajații se simt în siguranță, se bucură de muncă și contribuie la idei și la avansarea întreprinderilor lor;
- i. Noile întreprinderi sunt create prin intermediul unei culturi a colaborării și inovării

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Procesul de elaborare, consultare și implementare a planului poate fi replicat în orice comunitate locală din județul Covasna.

Proiectul a inclus următoarele patru componente cheie:

- i. Consultarea comunității și a părților interesate
 - Colectarea de informații și feedback de la personalul satului și de la Consiliu
 - Consultarea principalelor părți interesate (de exemplu, dezvoltatorii, grupurile comunitare locale).
 - Reuniune de informare publică

- Ziua porților deschise pentru public
- Sondaje online
- ii. Servicii de întreținere a infrastructurii
 - Revizuirea infrastructurii existente și a capacității de deservire
 - Elaborarea de concepte de deservire a infrastructurii
 - Luarea în considerare a etapizării dezvoltării
 - Elaborarea de estimări ale costurilor pentru deservirea zonei planului
- iii. Transport
 - Revizuirea rețelei rutiere existente (clasificări, capacitate, conexiuni de rețea)
 - Consultarea principalelor părți interesate
 - Elaborarea de clasificări ale drumurilor, secțiuni transversale și conexiuni cheie
- iv. Proiectare Master Plan
 - Pregătirea planurilor conceptuale pentru examinare
 - Pregătirea planului de utilizare a terenurilor și a planului de etapizare
 - Pregătirea proiectului de plan general al comunității

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://burnslake.ca/wp-content/uploads/2021/01/Our-Burns-Lake%E2%80%93Community-Sustainability-Plan.pdf>

MEASURING UP THE NORTH, CANADA

Titlul bunei practici

Inițiativa "Measuring Up The North" (Canada)

Localizarea bunei practici

Columbia Britanică (Canada)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2007 -prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Inițiativa "Measuring Up The North" a început în 2007 în nordul Columbiei Britanice cu scopul de a ajuta peste 40 de comunități pentru a deveni mai locuibile, mai prietenoase cu vârstnicii, mai adaptate la viața persoanelor cu dizabilități mai incluzive pentru toți locuitorii și vizitatorii.

Parteneriatul a inclus Consiliul Local Central Nord, Asociația paraplegicilor din Columbia Britanică și Ministerul Sănătății prin Programul de dezvoltare a sănătății. Inițiativa a fost sprijinită prin finanțare din partea unor fundații private

Printre realizările inițiativei se numără:

- modificări ale politicilor orașului, ale regulamentelor, ale actelor oficiale ale administrației locale;
- schimbări în ceea ce privește statutul proprietăților municipale (clădiri)
- construcția de noi structuri care încorporează un design prietenos (aeroporturi mici, spații de recreere, centre de recreere, ansambluri de locuințe)
- modificări ale spațiilor comerciale și ale modului în care își desfășoară activitatea
- modificări ale zonelor de recreere în aer liber, cum ar fi trasee pietonale și mijloace de transport accesibile

De asemenea, a crescut colaborarea între administrația locală, asociațiile de turism, asociațiile de dezvoltare economică și proprietarii de afaceri locale

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Locuitorii statului Columbia Britanică

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Domeniul 1: Spații exterioare și clădiri

- Numărul de locuri de odihnă și distanța dintre acestea.
- Numărul de toalete accesibile.
- Trecherile de pietoni sunt sigure (de exemplu, cu timpi de traversare adecvați, treceri de pietoni la mijlocul străzilor pe străzile lungi, popasuri mediane, vizibilitate bună).
- Există trotuare, trasee și alei de promenadă și sunt în condiții de siguranță (de exemplu, au suprafețe netede, tăieri de bordură, piste separate pentru biciclete, sunt largi, bine iluminate, fără gheață și zăpadă).
- Clădirile publice au acces adecvat și manevrabilitate adecvată în jurul clădirilor (de exemplu, acces la nivelul solului, intrare la nivel, rampe pentru scaune cu rotile, uși automate, culoare largi pentru a acomoda scutere și scaune cu rotile).
- Numărul de căderi și alte răniri ale persoanelor în vârstă (care au avut loc în locuri publice).
- Disponibilitatea strategiilor, a cursurilor și a programelor de prevenire a criminalității pentru persoanele în vârstă (inclusiv concentrarea asupra fraudei și a abuzului împotriva persoanelor în vârstă).

Domeniul 2: Transport

- Disponibilitatea unei serii de opțiuni de transport la prețuri accesibile (de exemplu, parteneriate publice/private, program de voluntariat pentru șoferi, parcuri și transport în comun, navete).
- Proporția (sau numărul) de autobuze accesibile, curate și cu destinația și numărul afișate în mod clar.
- Stațiile de autobuz/stațiile de autobuz sunt sigure și accesibile (de exemplu, cu locuri pe scaune, bine iluminate, acoperite, dezăpezite, în apropierea locuințelor persoanelor în vârstă).
- Proporția de persoane cu vârsta de peste 65 de ani care au acces la transportul public și îl folosesc.
- Străzile au semnalizare stradală clară și adecvată și indicatoare de benzi de circulație.
- Parcățile și spațiile de parcare sunt menținute libere de zăpadă și gheață.

Domeniul 3: Locuințe

- Disponibilitatea de locuințe la prețuri accesibile care sunt amplasate în mod corespunzător, bine construite, bine proiectate, sigure și pentru care timpii de așteptare sunt scurți.
- Disponibilitatea de opțiuni de locuințe multifuncționale la prețuri accesibile și de locuințe pentru îmbătrânirea la locul de trai.
- Disponibilitatea programelor pentru creșterea accesibilității, siguranței și adaptabilității locuințelor (de exemplu, balustrade, rampe, detectoare de fum).
- Disponibilitatea unei liste de resurse care să conțină o listă de servicii de întreținere a locuinței, de sprijin și de îngrijire adaptate vârstei.

- Proportia persoanelor cu vârsta de peste 65 de ani care doresc să rămână în locuința lor actuală și sunt încrezătoare că își vor putea permite acest lucru.
- Conștientizarea subvenției pentru chirie sau a altor programe (de exemplu, împrumuturi pentru locuințe) în rândul persoanelor în vârstă.

Domeniul 4: Participarea socială

- Proportia de persoane cu vârsta de 65+ care se implică în activități sociale cel puțin o dată pe săptămână (de exemplu, se întâlnesc cu prietenii/vecinii; participă la activități civice, spirituale sau culturale; fac voluntariat sau lucrează).
- Disponibilitatea programelor de recreere și de învățare destinate în mod special persoanelor în vârstă (de exemplu, cursuri de informatică, grădini comunitare, meșteșuguri, jocuri, cursuri de exerciții fizice).
- Disponibilitatea unor programe de recreere și sociale intergeneraționale.
- Disponibilitatea oportunităților de participare socială la activități de agrement, sociale, culturale și spirituale cu persoane de toate vârstele.
- Accesibilitatea programelor de recreere pentru seniori.
- Locurile publice de desfășurare a activităților comunitare sunt accesibile (de exemplu, toalete adaptate, o rampă de acces în clădire, iluminat mai bun, controlul temperaturii)

Domeniul 5: Respect și incluziune socială

- Disponibilitatea activităților de familie intergeneraționale.
- Nivelul sentimentului de apartenență la comunitate.

Domeniul 6: Participarea civică și ocuparea forței de muncă

- Nivelul de șomaj și de ocupare a forței de muncă în rândul persoanelor în vârstă.
- Disponibilitatea sprijinului pentru voluntari (de exemplu, formare, transport, rambursarea cheltuielilor, metoda de evaluare).
- Disponibilitatea oportunităților de formare legate de acomodarea nevoilor persoanelor în vârstă la locul de muncă.
- Clădirile/întâlnirile municipale sunt accesibile.

Domeniul 7: Comunicare și informare

- Disponibilitatea de asistență pentru persoanele în vârstă pentru completarea formularelor.
- Disponibilitatea opțiunii unei persoane în direct la apelurile telefonice.
- Materialele destinate publicului sunt produse cu caractere mari, în limbaj simplu și/sau cu considerații adaptate vârstei.

Domeniul 8: Sprijin comunitar și servicii de sănătate

- Proportia de seniori care au un medic primar.
- Disponibilitatea programelor de prevenire legate de probleme de sănătate de mare relevanță pentru persoanele în vârstă.
- Disponibilitatea sprijinului la sfârșitul vieții pentru seniori, familiile și îngrijitorii acestora.

- Disponibilitatea unor programe de hrană cu costuri reduse (de exemplu, mese pe roți, roți la mese, bancă de alimente).
- Disponibilitatea asistenței pentru activitățile vieții de zi cu zi (de exemplu, munca în curte, cumpărături, îndepărtarea zăpezii, colectarea gunoierului).

7. Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

CONTEXTUL COMUNITAR

Implicarea comunității și procesul de culegere de date calitative pot ajuta la identificarea cazurilor de inechitate socială în cadrul comunității, să sprijine înțelegerea culturilor locale și să identifice soluții durabile la problemele care privesc comunitatea locală în ansamblu.

PARTICIPAREA ECONOMICĂ ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

În cadrul unei politici integrate de amenajare a teritoriului, mobilitatea și accesibilitatea la locurile de muncă ar trebui fi luate în considerare la localizarea serviciilor, a centrelor de ocupare a forței de muncă și a locuințelor. În comunitățile rurale în care resursele și serviciile sunt partajate la nivel regional, parteneriatul și colaborarea pot contribui la oferirea de oportunități echitabile de ocupare a forței de muncă.

PARTICIPARE SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI SPIRITUALĂ

Practicile și valorile culturale reprezintă o componentă importantă a planificării, politici și politicilor orientate către oameni și dezvoltare. Participarea la aspectele sociale, culturale și spirituale ale vieții comunitare poate facilita crearea unor rețele sociale puternice, poate consolida încrederea între vecini și poate sprijini capacitatea comunității de a lucra împreună pentru a atinge obiective comune și a îmbunătăți calitatea vieții.

DESIGN URBAN

Spațiile publice sunt locurile în care o mare parte din activitățile zilnice și sociale interacțiunile cotidiene și sociale au loc iar proiectarea acestor spații joacă un rol major în modul în care oamenii trăiesc comunitatea lor. Proiectarea spațiilor publice poate promova o abordare socială, o participare socială, un sentiment de siguranță pentru toți și o abordare echitabilă la facilitățile comunității.

TRANSPORT

Mobilitatea și accesul la oportunități sunt componente esențiale ale echității sociale care au un efect direct asupra îmbunătățirii rezultatelor în materie de sănătate, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și o mai bună incluziune socială. O bună calitate a rețelei de transport public

local presupune opțiuni între diferite moduri de transport, accesibilitatea și timpi rezonabili de călătorie pentru persoanele de toate vârstele.

8. Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

<https://planh.ca/about-us>

BUNE PRACTICI ÎN DOMENIUL MĂSURILOR DE PARTICIPARE ȘI IMPLICARE COMUNITARĂ

BEAM SERVICES, IRLANDA

Titlul bunei practici

BEAM Services - Experiența văii Barrow (Irlanda)

Localizarea bunei practici

Carlow (Irlanda)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2019 -prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Acest exemplu se leagă de un model holistic de sănătate și bunăstare, care se leagă de un model local. patrimoniul local și împrejurimile naturale. BEAM este acronimul de la Barrow valley Enterprises for Adult Members with special needs.. "Experiența Barrow" este o inițiativă importantă pentru conservarea istoriei, folclorului și patrimoniului văii Barrow.

Proiectul și-a propus să:

- să ofere un mediu de lucru sănătos și terapeutic pentru membrii centrului de formare

- să dezvolte un proiect comercial susținut de întreaga comunitate care să contribuie la integrarea persoanelor cu dizabilități intelectuale precum și să atragă vizitatori în parcul văii Barrow;
- să promoveze, în mod activ, un mediu verde prin activitățile din cadrul proiectului.

Membrii participă în mod activ la activitățile săptămânale de cultivare ecologică din parc (care a obținut statutul de grădină ecologică), precum și la învățarea modului de protejare și îngrijire a mediului înconjurător.

Comunitatea a primit un grant prin intermediul Consiliului Local Carlow pentru a instala un sistem de încălzire geotermică pentru clădirea unde se desfășoară activitatea asociației. "Grădina "Mindfulness/Sensory Garden", finalizată în 2018, este dedicată pentru nevoile și provocările pe care le prezintă persoanele cu autism. Grădina este concepută în jurul tradiției celtice și pre-celtică a înțelepciunii spirituale și a călătoriilor personale prin natura. Grădina este administrată de o cooperativă formată din persoane cu dizabilități intelectuale și de unii membri ai comunității. Acest exemplu reprezintă un model holistic de sănătate și bunăstare și, în același timp, un model local de sănătate și bunăstare. Prin acest proiect este valorizat patrimoniul local și împrejurimile naturale, cu accent pe grădinăritul organic și întreprindere socială pentru a genera venituri pentru proiect, făcându-l sustenabil din punct de vedere financiar.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Comunitatea locală Carlow

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Număr de persoane cu dizabilități intelectuale asistate

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Proiectul este gestionat de un număr de 51 de angajați care furnizează serviciile sociale, cu sprijinul unor studenți și voluntari. Un consiliu de administrație asigură guvernarea generală, asistat de un

comitet de strângere de fonduri, un comitet executiv, un comitet de admitere și un comitet de sănătate și siguranță.

Serviciul este condus de un consiliu de administrație voluntar care lucrează pentru a dezvolta și implementa serviciul în conformitate cu nevoile membrilor.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

<https://www.beamservices.ie/>

SONDAJ PARTICIPATIV ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII, DETROIT, SUA

Titlul bunei practici

Sondaj participativ în cadrul comunității privind o intervenție în domeniul sănătății la nivel comunitar

Localizarea bunei practici

Detroit (MI) (Statele Unite ale Americii)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

1996

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Context

În 1996, din cauza rezultatelor nesatisfăcătoare în privința sănătății femeilor și copiilor în zona de est a orașului Detroit, East Side Village Health Worker (Parteneriatul pentru Servicii Sociale în Zona de Est) a lansat un proiect pentru proiectarea, implementarea și evaluarea unei intervenții în domeniul sănătății pentru abordarea factorilor asociați acestui grup populațional (1). Proiectul a vizat, de asemenea, identificarea resurselor instituționale, organizaționale și comunitare asociate cu sănătatea populației vizate de intervenții viitoare, cu contribuții din partea membrilor comunității în

privința atât a factorilor de protecție, cât și a factorilor de risc. În acest scop, metoda decisă a fost cea a sondajului participativ.

Obiectivele sondajului au fost următoarele:

- evaluarea motivelor de îngrijorare ale comunității cu privire la sănătate și resursele necesare pentru coordonarea intervenției;
- compilarea de date de referință pentru a evalua efectele intervenției asupra schimbării la nivelul comunității;
- sporirea participării comunității la elaborarea strategiilor de adaptare la situații, în vederea îmbunătățirii sănătății femeilor și copiilor.

Dezvoltarea sondajului

În primul rând, Village Health Worker a contactat organizațiile din cadrul comunității situate în partea de est a orașului Detroit cu experiență în colaborarea eficientă la nivel comunitar. Aceste organizații au colaborat cu mediul universitar și Departamentul pentru Sănătate (Department of Health) prin reuniuni periodice pe parcursul mai multor luni, pentru a defini populația vizată de studiu, conținutul chestionarului și cele mai adecvate proceduri pentru aplicarea acestuia. Activitatea de teren a fost inițiată de nouă intervieutori din interiorul comunității, număr care a fost extins treptat la 23 de intervieutori, care au compilat un total de 700 de chestionare completate. După finalizarea activității de teren, a fost organizată o discuție pe o perioadă de mai multe luni cu privire la rezultatele și implicațiile sondajului, la care au participat mediatori, membri ai comunității, reprezentanți ai Departamentului pentru Sănătate și alte organizații, în vederea planificării intervenției.

Rezultatele și evaluarea experienței

Sondajul participativ a oferit informații cu privire la dimensiunile sănătății publice care au fost prioritizate de comunitate. Deoarece participanții înșiși au conceput chestionarul și au colectat informațiile, au fost dezvoltate moduri noi de înțelegere a relației dintre comunitate și problemele de sănătate. În acest scop, implicarea și sprijinul tehnic primite de la Departamentul pentru Sănătate și instituțiile universitare au fost esențiale. În plus, cercetarea a permis deschiderea unor noi canale de comunicare între administrația locală și comunitate.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Membrii comunității locale Detroit (Michigan)

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată “bună”? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Număr de persoane intervievate

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

O politică publică locală care își propune să abordeze factorii sociali determinanți ai sănătății la nivel județean trebuie să se bazeze pe metode avansate de colectare a datelor la nivel local. Datele colectate sunt folosite pentru propunerile de îmbunătățiri aduse metodelor de cercetare, activitățile de practică medicală și relațiile unităților medicale cu comunitatea locală.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1497386/pdf/12196614.pdf>

BUGET PARTICIPATIV, SANTIAGO DE CHILE

Titlul bunei practici

Experiment de elaborare participativă a bugetului în cadrul serviciilor de sănătate din zona metropolitană de vest a orașului Santiago de Chile

Localizarea bunei practici

Melipilla (Chile)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2007

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Context

În anii 1990, guvernul chilian a inițiat un proces de descentralizare a serviciilor către entitățile regionale, în vederea transformării modurilor de organizare și stilurilor de management. Aceste procese au inclus reforma serviciilor de sănătate. În cadrul acestei politici, la sfârșitul anului 2007, Departamentul de Sănătate al zonei metropolitane de vest, împreună cu Departamentul pentru Participare, au luat decizia de a planifica un proces de elaborare participativă a bugetului pentru serviciile de sănătate în localitatea Melipilla (aproximativ 150 000 de locuitori).

Obiectivele procesului au fost următoarele:

- desfășurarea unui program-pilot operațional și de instruire având ca scop amplificarea rolului jucat de comunitate în deliberările legate de alocarea resurselor în domeniul sănătății, în mod participativ;
- instruirea părților interesate implicate în domeniul sănătății publice și politicilor de sănătate;
- identificarea problemelor de sănătate, stabilirea priorităților și a propunerilor de soluții
- îmbunătățirea nivelului de satisfacție în rândul utilizatorilor de servicii.

Dezvoltarea procesului

Prima etapă a procesului de elaborare participativă a bugetului pentru sănătate a fost instituirea unei comisii tehnice și politice care să lanseze inițiativa și să pregătească administrația pentru incluziunea participativă în legătură cu deciziile privind cheltuielile. Apoi, a fost organizată o reuniune regională, deschisă participării tuturor organizațiilor cetățenești din zonă, în vederea informării și dezbaterii colective a principalelor probleme de sănătate din comunitate. În urma acestei reuniuni a fost obținută o listă de 46 de probleme de sănătate considerate a fi importante de femeile și bărbații din cadrul comunității. După o serie de alte întâlniri, acest număr a fost redus la 26 de probleme.

Rezultatele și evaluarea experienței

Participanții din cadrul comunității au indicat drept probleme prioritare absența unităților medicale, lipsa serviciilor specializate (împiedicând trimerile către spitale pentru tratamente mai complexe), precum și izolarea din ce în ce mai pronunțată pe timp de iarnă a persoanelor. În plus, procesele de elaborare participativă a bugetului au contribuit și la crearea unor noi rețele de relații între personalul tehnic din diferite domenii, deoarece unele dintre propunerile cetățenilor au necesitat coordonarea interdepartamentală, ceea ce a determinat o mai mare cuprindere a populației în materie de intervenții în domeniul sănătății.

Beneficiari *Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?*

Locuitorii Melipilla (Chile)

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Număr de persoane intervievate

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Metoda elaborării participative a bugetului poate fi implementată la nivel local utilizând o varietate de opțiuni metodologice diferite, deși în majoritatea experiențelor pot fi identificate o serie de etape

comune. Inițial, trebuie să se decidă la nivel administrativ sau instituțional ce resurse publice trebuie să fie disponibile pentru a fi dezbătute la nivel comunitar pentru planificarea bugetului. Aceste resurse au legătură în mod normal cu deciziile privind cheltuielile publice în ceea ce privește investițiile sau planificarea.

După ce sunt convenite resursele care vor fi implicate în procesul participativ, următoarea etapă este creșterea gradului de conștientizare și informarea comunității, aceasta fiind invitată să participe la luarea deciziilor bugetare în legătură cu aceste resurse. Deși principalul obiectiv al acestei etape este încurajarea participării, este, de asemenea, susținută în mod obișnuit de diferite evenimente de instruire, în cadrul cărora personalul tehnic explică structura relevantă și condițiile bugetare legate de resursele cu privire la care populația va delibera. În paralel cu acest proces informativ și cu sprijinul echipei tehnice, un grup de reprezentanți ai comunității elaborează de obicei reglementările care guvernează diferitele etape ale elaborării participative a bugetului: cine poate participa, cum se realizează participarea, cum vor fi luate deciziile etc.

Pe parcursul următoarei etape, acțiunea participativă a populației capătă o și mai mare importanță. Sunt inițiate reuniuni cetățenești în care persoanele sau grupurile elaborează grupe de cheltuieli publice pe care le consideră urgente în domeniul analizat. Diferitele propuneri sunt apoi deschise deliberării colective de-a lungul mai multor sesiuni, fiind creat astfel mediul pentru procesul de prioritizare. Prioritizarea presupune stabilirea unei liste de propuneri sau cereri din partea comunității, în ordinea importanței și urgenței.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

https://www.redcimas.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/08/m_MINSAL_MANUALdeSALUD.pdf

BUNE PRACTICI ÎN DOMENIUL MĂSURILOR PENTRU PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL

ARBORELE OGHAM, MAREA BRITANIE

Titlul bunei practici

Proiectul Arborele Ogham (Marea Britanie)

Localizarea bunei practici

Universitatea Kent, Canterbury (Marea Britanie)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2017

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Proiectul a vizat crearea unui traseu care să traverseze Universitatea din Kent, în Canterbury, care să pună în valoare prezența arborilor Ogham în campus și câteva locuri de relaxare prin interacțiunea cu peisajul. În plus, proiectul a urmărit să dezvăluie patrimoniul cultural, istoria și semnificațiile care alcătuiesc peisajele britanico-europene prin facilitarea interacțiunii cu ecohabitatul arborilor, cât și dezvoltarea folclorului și a cosmologiei asociate. Ca atare, proiectul și-a propus să valorizeze cultura și identitatea atașate speciilor arborelui Ogham și a elementelor, concentrându-se pe rolul acestor specii asupra:

- Conservarea habitatelor naturale și a peisajului britanic, importanța lor în ecologia succesiunea pădurilor și restaurarea ecosistemelor;
- mijloacele de trai tradiționale, importanța lor culturală și economică prin utilizarea lor ca hrană, materiale artizanale și proprietăți medicinale;

- folclorul și mitologia străveche britanică și europeană, precum și expresia acestora în semnificații simbolice și arhetipale.

Proiectul a fost implementat de o echipă interdisciplinară de la facultățile de Științe Umaniste și Științe Sociale, inclusiv persoane din domeniul științelor mediului, etnobotanică, antropologie și literatură; precum și membri ai comunității locale interesați de artele, muzica, poezia și folclorul local. Dezvoltarea proiectului a implicat:

- identificarea și selectarea speciilor de arbori din campus, restrânsă la cei 13 arbori Ogham specii care sunt asociate cu celebrarea unor evenimente anuale specifice, reprezentate pe Roata Celtică a Anului și festivitățile aferente.
- Amenajarea traseului arborilor Ogham prin selectarea unui exemplar pentru fiecare dintre aceste specii de arbori, pe baza locației, a istoriei și a stabilirii unei legături cu comunitatea conexă. proiecte conexe din cadrul universității, precum Grădina Oasis, Traseul naturii și Billhook Nook
- Semnele cu numele copacului și litera simbol au fost confecționate artizanal în plăci de stejar și atârinate cu frânghie pe copaci.
- A fost lansată o cerere de propuneri de poezie, muzică, instalații artistice și spectacole legate de aceste 13 specii de arbori.
- Proiectarea unui site web pentru Tree Ogham Trail, <https://www.kenttreeogham.co.uk/>, care prezintă informațiile despre fiecare arbore, inclusiv caracteristicile ecologice, miturile și povești, utilizări gastronomice și medicinale, precum și aspecte literare, istorice și folclorice*; pentru a fi utilizat ca un suport informativ pentru turiști.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Echipa de cercetători din cadrul Universității Kent și turiștii care vizitează regiunea Canterbury

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Număr de vizitatori pe traseul proiectat.

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Acesta este un proiect de călătorie creativă pentru a dezvălui și co-crea noi locuri cu semnificație ecologică, simbolică și istorică la nivelul comunității locale. Turiștii pot experimenta și interacționa cu copacii se pot bucura de compania lor și pot învăța din istoria lor, rolul lor ecologic, cultural și socio-economic specific în modelarea peisajului județului. Un astfel de proiect de „glamping” a fost implementat în comuna Dalnic din Județul Covasna și se poate extinde la nivelul județului Covasna pe baza experienței britanice.

Scopul proiectului este de a fructifica spații și locuri, să contribuie la reevaluarea speciilor de arbori, să promoveze moștenirea culturală locală, prin aprofundarea experienței de plimbare în pădure, în același timp promovând colaborări în domenii precum etnobotanică și etnografie. Proiectul ar avea și o dimensiune europeană sublinierea importanței conservării simultane a patrimoniului european al habitatelor naturale, a peisajelor tradiționale și a patrimoniului cultural prin intermediul unei abordări istorice.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://www.kenttreeogham.co.uk/>

IMPLICAREA ONG-URILOR ÎN PROTEJAREA ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI CLUTURAL, SLOVENIA

Titlul bunei practici

Implicarea ONG-urilor în protejarea și conservarea patrimoniului cultural

Localizarea bunei practici

Slovenia

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2017

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Legea slovenă privind protecția patrimoniului cultural prevede că o organizație neguvernamentală ale cărei activități aduc o contribuție importantă la protecția, dezvoltarea conștientizării patrimoniului, extinderea cunoștințelor și competențelor legate de patrimoniu, precum și la formarea și învățarea pe tot parcursul vieții poate dobândi statutul de organizație neguvernamentală, în domeniul patrimoniului cultural, în interes public. Statutul se dobândește pe baza legii care reglementează realizarea interesului public în domeniul culturii și cu aplicarea rezonabilă a reglementărilor care reglementează funcționarea asociațiilor.

O persoană care are statutul de organizație neguvernamentală care lucrează în domeniul protecției patrimoniului în interes public are dreptul de a:

- de a da opinii și de a propune soluții la problemele individuale de protecție,
- participarea la organismele consultative ale ministerului, ale provinciilor și ale municipalităților,
- participarea la procedurile de elaborare a strategiilor și a altor documente strategice ale statului, provinciilor și municipalităților privind protecția și conservarea patrimoniului,
- îndeplinirea altor sarcini în domeniul protecției pe baza unor licitații publice.

Strategia patrimoniului cultural menționează printre orientările și măsurile de dezvoltare următoarele domenii în care stabilește rolul ONG-urilor:

a. Promovarea unei informări publice continue și de calitate privind patrimoniu.

Obiectivul îl reprezintă conștientizarea tuturor locuitorilor din Slovenia cu privire la importanța patrimoniului pentru umanitate, pentru societatea modernă și pentru individ, precum și cu privire la îndatoririle și drepturile legate de conservarea acestuia în mediul original. Acest lucru poate fi realizat prin promovarea interpretării patrimoniului, a unei informări mediatice de calitate și prin sprijinirea eforturilor tuturor părților interesate în dezvoltarea conștientizării publice cu privire la importanța, vulnerabilitatea și unicitatea patrimoniului în mediul său original. ONG-urile pot participa la sporirea diversității abordărilor în ceea ce privește sensibilizarea publicului cu privire la valoarea patrimoniului pentru societate și la sprijinirea proiectelor comune de promovare care implică operatorii culturali, ONG-urile și comunitățile de patrimoniu. Setul de activități posibile pentru ONG-uri include:

- Apeluri publice și licitații coordonate între părțile interesate, care vizează promovarea mediatică a patrimoniului în public. Licitații publice pentru organizațiile neguvernamentale din domeniul patrimoniului și comunitățile informale de patrimoniu, promovarea unor noi abordări în ceea ce privește recunoașterea valorilor de patrimoniu.
- Completarea apelurilor publice pentru furnizorii de servicii de protecție publică prin acordarea de prioritate proiectelor de promovare comune și inovatoare pe teme de patrimoniu selectate.

- Să definească în strategia mediatică promovarea prezentărilor de calitate și continue a conținutului de patrimoniu în mass-media.

- b. Încurajarea indivizilor și a comunităților de patrimoniu pentru integrarea inter/multigenerațională și interculturală în revitalizarea patrimoniului.

Implicarea activă a diferitelor generații și grupuri în activitățile legate de patrimoniu trebuie să fie îmbunătățită în colaborare cu experții în patrimoniu și cu iubitorii de patrimoniu. Se urmărește crearea unor noi modalități de conectare și la o nouă împărțire a rolurilor și responsabilităților în cadrul societății civile. Măsura, la care pot participa ONG-urile, are în vedere promovarea comunităților de patrimoniu și a organizațiilor neguvernamentale la dialogul inter/multigenerațional și intercultural în revitalizarea patrimoniului.

- c. Încurajarea indivizilor și a comunităților de patrimoniu pentru integrarea inter/multigenerațională și interculturală în revitalizarea patrimoniului.

Implicarea activă a diferitelor generații și grupuri în activitățile legate de patrimoniu trebuie să fie îmbunătățită în colaborare cu experții în patrimoniu și cu iubitorii de patrimoniu. Ne așteptăm la crearea unor noi modalități de conectare și la o nouă împărțire a rolurilor și responsabilităților în cadrul societății civile. Măsura, la care pot participa ONG-urile, are în vedere promovarea comunităților de patrimoniu și a organizațiilor neguvernamentale la dialogul inter/multigenerațional și intercultural în revitalizarea patrimoniului. Setul de activități posibile pentru ONG-uri include:

- Acord privind un program trans-sectorial pentru a încuraja ONG-urile și comunitățile de patrimoniu să coopereze inter/multigenerațional și intercultural și să activeze grupuri din diferite medii sociale în proiecte de patrimoniu, în organizarea de activități și evenimente pe tema patrimoniului.
- Cereri de oferte pentru punerea în aplicare a acestui program.
- Completarea apelurilor publice pentru operatorii culturali prin modalități care să permită realizarea unor proiecte comune de educație accesibile persoanelor în vârstă și altor grupuri vulnerabile pe tema patrimoniului.
- Modernizarea și sprijinirea creării de rețele de instituții care își desfășoară activitatea în domeniul cooperării inter/multigeneraționale și care să includă conținut de patrimoniu.

- d. Asigurarea accesului la patrimoniu pentru toți.

Accesibilitatea în toate domeniile patrimoniului trebuie îmbunătățită pentru a asigura o atitudine responsabilă a indivizilor și a comunităților față de acesta. Accesibilitatea fizică, intelectuală, informațională, susținută tehnologic și ușor de utilizat nu poate fi asigurată fără dezvoltarea planificată a expertizei. Măsura, la care pot participa ONG-urile, are în vedere creșterea diversității accesibilității adaptate la grupurile țintă individuale, inclusiv la grupurile vulnerabile, și creșterea domeniului de aplicare a acestor activități. Setul de activități posibile pentru ONG-uri include:

- Pregătirea unei recomandări pentru îmbunătățirea diferitelor forme de accesibilitate pentru grupurile țintă individuale.
 - Completarea apelurilor publice adresate furnizorilor de servicii publice de îngrijire prin promovarea accesului la patrimoniu pentru grupurile vulnerabile.
 - Extinderea apelurilor publice pentru burse pentru a permite o mai mare integrare a profesilor deficitare din domeniul protecției patrimoniului în programele internaționale de formare în vederea îmbunătățirii accesibilității patrimoniului.
 - Auditul accesibilității fizice în clădirile și spațiile din domeniul patrimoniului și elaborarea de planuri de îmbunătățire.
- e. Elaborarea și diseminarea cunoștințelor și a bunelor practici pentru transmiterea valorilor de patrimoniu.

Sarcina tuturor părților interesate este de a promova și de a promova bunele practici care sporesc înțelegerea rolului social al patrimoniului și care promovează indirect creșterea economică. Măsura, la care pot participa ONG-urile, are în vedere promovarea unei interpretări și prezentări de calitate a patrimoniului în scopuri turistice și în alte scopuri, precum și dezvoltarea planificată a expertizei pentru interpretarea valorilor de patrimoniu și prezentarea acestora către public. Setul de activități posibile pentru ONG-uri include:

- Elaborarea de recomandări pentru interpretarea patrimoniului în scopuri turistice și în alte scopuri.
 - Acord asupra unui program intersectorial de educație în domeniul interpretării și transmiterii valorilor de patrimoniu.
 - Punerea în aplicare a unui astfel de program.
 - Implicarea comunităților de patrimoniu în interpretarea și prezentarea patrimoniului.
- f. Consolidarea rolului siturilor de patrimoniu ca punct de intersecție între societatea modernă, viața activă și îmbogățirea timpului liber.

Patrimoniul este un bun comun și o valoare a mediului de viață. Prin urmare, este o componentă importantă a spațiului public al orașelor și al altor medii. Prin revitalizarea acestuia, creștem valoarea spațiilor comune destinate tuturor cetățenilor și vizitatorilor. Acest lucru promovează, de asemenea, dialogul public, care trebuie să se bazeze pe "dreptul la patrimoniu" și să includă conținutul de patrimoniu la toate nivelurile de planificare spațială, renovare, planificare urbană și întreținere. Măsura, la care pot participa ONG-urile, prevede sprijinirea inițiativelor de integrare a patrimoniului în spațiile publice deschise și în părțile accesibile publicului ale clădirilor (integrare cu punerea în aplicare a politicii arhitecturale).

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri,

Întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

ONG-urile cu specific cultural din Slovenia, toți cetățenii sloveni

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Număr de ONG-uri beneficiare

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

În vederea promovării patrimoniului cultural local precum și a unei informări mediatice de calitate este necesară sprijinirea eforturilor tuturor părților interesate în dezvoltarea conștientizării publice cu privire la importanța, vulnerabilitatea și unicitatea patrimoniului în mediul său original. ONG-urile locale pot participa la sporirea diversității abordărilor în ceea ce privește sensibilizarea publicului cu privire la valoarea patrimoniului pentru societate și la sprijinirea proiectelor comune de promovare care implică operatorii culturali, și comunitățile locale. Este recomandabilă alocarea de resurse la nivel local pentru sprijinirea acestui gen de inițiative prin lansarea unor apelului anuale de propuneri proiecte vizând valorificarea patrimoniului cultural al județului Covasna.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://www.intechopen.com/chapters/84281>

HEGIRA, AUSTRIA

Titlul bunei practici

HEGIRA: patrimoniul în mâinile tale

Localizarea bunei practici

Carinthia (Austria)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2017

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Numeroase eforturi private au fost depuse pentru a renova și revitaliza forja veche de peste 300 de ani din centrul micului sat Bad Eisenkappel din sudul Carintiei. Este unul dintre ultimele exemple de istorie locală care au supraviețuit acolo, iar prima mențiune înregistrată despre ea datează din 1727. Familia unui coautor și un prieten de familie au salvat forja de la demolare și au cumpărat-o prin licitație în 2008. Toate mașinile din forjă sunt acționate de forța apei, iar turbina Francis, construită în 1920, a fost repusă în funcțiune și furnizează, de asemenea, energie pentru zona rezidențială adiacentă. Forja a fost accesibilă pentru prima dată publicului la 26 septembrie 2010, cu ocazia "Zilei Monumentului", o inițiativă inclusă în cadrul "Zilelor Europene ale Patrimoniului". La acest eveniment anual pot participa monumente aflate în proprietate privată, care sunt accesibile publicului gratuit. Evenimentul este organizat în Austria de Biroul Federal al Monumentelor din Austria (BDA). În plus, forja istorică a fost deja declarată deosebit de demnă de protecție de către BDA.

În ultimii 10 ani, o sumă mare de bani privați a fost investită în sit, iar fără sprijin public nu este posibil niciun alt progres. Din punctul de vedere al autorilor, valoarea culturală a acestui obiect istoric trebuie să fie păstrată pentru generațiile viitoare. Viziunea de proiect a autorilor este de a transforma proprietatea spațioasă a vechii fierării într-un "Centru pentru artele uitate", unde vechile meșteșuguri tradiționale pot fi experimentate într-un mediu autentic. Zona de grădină ar fi potrivită pentru evenimente, iar vechea fermă ar putea găzdui meșteșugari. În plus, în vechiul grajd ar putea fi construită o zonă de expoziție și facilități pentru seminarii. Pentru punerea în aplicare a acestei viziuni de proiect, trebuie înființată o asociație non-profit sau o fundație și trebuie analizată necesitatea transferului proprietății către aceasta.

Se poate afirma că proiectul abordează astfel două aspecte ale patrimoniului cultural. Pe de o parte, meșteșugurile tradiționale (patrimoniul cultural imaterial), iar pe de altă parte, încorporează ideea de implementare în mediul autentic al fierăriei (monument de patrimoniu material).

În conformitate cu Programul de cooperare INTERREG V-A Austria-Slovenia, se poate afirma că locația proiectului Bad Eisenkappel (în slovenă Železna Kapla) se află în zona eligibilă a programului

și aparține unității teritoriale NUTS 3 Unterkärnten. Nu departe de Bad Eisenkappel există două rute (puncte de trecere a frontierei) către Slovenia. Trecătoarea Seebergsattel (în slovenă Jezerski vrh) se află la 16 kilometri distanță și duce în regiunea slovenă Savinjska, iar trecătoarea Paulitschsattel (în slovenă Pavličevo sedlo) se află la 17 kilometri distanță și duce în regiunea slovenă Gorenjska. În vremurile de demult, Seebergsattel era o rută comercială importantă pentru transportul fierului de la Eisenkappel la Kranj în Slovenia. Înregistrările arată că vuietul morilor cu ciocane din Eisenkappel, construite pe malul râului Vellach (în slovenă Bela), se auzea de departe. Coloane de fum de la topitoriile de plumb se ridicau, minereurile lor fiind extrase sub vârful Obirului. Mult mai tânărul Paulitschsattel a fost construit în secolul al XIX-lea, iar punctul istoric de trecere a frontierei din apropiere, situat deasupra bisericii Leonhard, a căzut în uitare. Datorită istoriei comune și a proximității geografice, aceste două regiuni sunt selectate ca locații pentru partenerii de proiect cu premisa de a avea un fundal clar în ceea ce privește patrimoniul cultural local. În plus, este o condiție esențială ca acești parteneri să opereze muzee stabilite pentru a permite transferul de cunoștințe către "Centrul pentru artele uitate" planificat. După cum se subliniază în Programul de cooperare, ambele regiuni slovene se află în zona eligibilă a programului.

Datele Statisticii Austriei arată că dezvoltarea populației este în scădere în Bad Eisenkappel. De asemenea, Programul de cooperare face referire la datele statistice ale EUROSTAT 2014 și la o scădere a populației în Unterkärnten de minus 3%. În plus, numărul de înnoptări este semnificativ mai mic în comparație cu anii anteriori anului 2013. Se poate observa, de asemenea, că numărul de înnoptări în Bad Eisenkappel rămâne scăzut în timpul lunilor de vară, în timp ce numărul mediu în provincie (Bezirk) crește remarcabil.

Meșteșugurile artisanale tradiționale sunt un bun al patrimoniului cultural internațional în pericol critic și, prin urmare, trebuie protejate pentru generațiile viitoare. Comisia austriacă pentru UNESCO avertizează în studiul publicat în 2016 cu privire la "Meșteșugurile tradiționale ca factor de PCI și factor economic în Austria" că meșteșugurile tradiționale au nevoie de o mai mare sensibilizare a publicului pentru a fi păstrate. Profesii întregi și cunoștințele și competențele asociate sunt amenințate cu dispariția. Comisia solicită că este timpul să contracareze aceste tendințe negative. Nu numai ca răspuns durabil la producția de masă a piețelor globale și la consumul debordant, ci și pentru a oferi o educație și o formare semnificativă și promițătoare pentru generațiile viitoare [28]. Programul de cooperare [8] subliniază, de asemenea, importanța salvării patrimoniului cultural ca pilon fundamental pentru îmbunătățirea ofertei turistice regionale și consideră că există o nevoie clară de intervenție.

Proiectul se va concentra pe vechile meșteșuguri direct legate de regiunile agricole montane din Carintia și Slovenia Superioară. Categorizarea tematică a meșteșugurilor tradiționale se bazează pe cartea "The forgotten Arts" [9]. Pentru prezentul proiect, următoarele meșteșuguri formează o bază de selecție:

- Meșteșuguri legate de pădure (confecționarea de obstacole, confecționarea de greble, confecționarea de furci, confecționarea de furculițe, confecționarea de besom, confecționarea de scări, arderea cărbunelui, confecționarea de coșuri)
- Meșteșuguri de construcție (construcții din lemn, zidărie)

- Meșteșuguri ale câmpului (ziduri de piatră uscată, confecționarea de stâlpi, săparea de puțuri)
- Meșteșuguri de atelier (confecționarea scaunelor, fierărie, roți, cupru, confecționarea săniilor, confecționarea cârligelor, olărit, confecționarea cărămizilor).
- Textile și meșteșuguri casnice (filare, meșteșugul lânii, vopsire, fabricarea lumânărilor, fabricarea săpunului, fitoterapie tradițională)

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Micii meșteșugari din landul Carinthia

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

Număr de mici meșteșuguri asistate

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Există proiecte finanțate de UE relevante care prezintă sinergii cu ideea prezentului proiect. Se pot trage învățăminte din rezultatele acestora și se vor putea stabili potențiale parteneriate viitoare.

- EUREVITA (, Interreg AT-SLO 14-20). Proiectul are ca scop dezvoltarea unei structuri durabile de economie a muncii transfrontaliere pentru revitalizarea patrimoniului cultural și a meșteșugurilor rare. Proiectul urmărește revitalizarea meșteșugurilor vechi prin măsuri inovatoare de formare transfrontalieră și de creare de rețele. Proiectul a fost finanțat în cadrul obiectivului tematic (OT) 11, care este "o mai bună administrație publică".
- EUREVITA PANNONIA (Interreg AT-HU 14-20) este echivalentul proiectului EUREVITA între Austria și Ungaria.
- CRAFTS (2002-2005, Interreg IIIB Alpine Space). Proiectul pilot a avut ca scop crearea de sinergii între sectorul meșteșugăresc și cel turistic. S-a anunțat dezvoltarea unor acțiuni transfrontaliere, de exemplu, între Slovenia și Carintia. Consorțiul proiectului a fost format din 12 parteneri de proiect. Rezultatele proiectului au fost, printre altele, expunerea și vânzarea de produse sub conducerea comercianților locali, proiectarea unui traseu al cânepii

și a unui ecomuzeu, o expoziție internațională a lemnului și un traseu turistic pentru redescoperirea tradițiilor industriale din zonă.

- RURITAGE (Orizont 2020). Proiectul se concentrează pe patrimoniul cultural ca motor de creștere durabilă. Așa-numiții "Replicatori" învață din modele de urmat, iar un set de instrumente va fi disponibil pentru consolidarea cunoștințelor. Strategiile de regenerare rurală bazate pe patrimoniu sunt elaborate în cadrul unui proces de co-creare care implică părțile interesate și comunitatea locală în cadrul Centrelor locale de patrimoniu rural
- ARTISTIC (2017-2020, Interreg Central Europe) dezvoltă un model pentru îmbunătățirea abilităților de marketing și testează crowdfunding-ul ca opțiune de finanțare alternativă pentru proiectele locale în regiunile pilot.
- CRAFTS 3.0 (2017-2020, Erasmus+) sprijină tranziția profesorilor și a formatorilor în domeniul meșteșugurilor la era digitală și este format dintr-un consorțiu din șapte țări. În cadrul unui proces de co-creare, vor fi concepute metode educaționale digitale inovatoare pentru predarea meșteșugurilor și va fi publicat un ghid pentru sectorul meșteșugăresc din Europa.
- MADE IN (2018-2020, Europa Creativă) a fost un proiect de cooperare între numeroase instituții cu o vastă rețea de artiști și are un accent pe cercetarea în domeniul meșteșugurilor și pe design. Vizitele la ateliere, programele de rezidență, seminariile și expozițiile itinerante fac parte din programul de lucru.
- FORGET HERITAGE (2016-2019, Interreg Central Europe) a identificat modele inovatoare și replicabile de gestionare a cooperării durabile între sectorul public și cel privat a siturilor istorice abandonate. Dezvoltarea de instrumente de management pentru a influența politicile naționale, dezvoltarea resurselor umane și consolidarea sistemelor locale, inclusiv o analiză a elementelor transferabile în bunele practici de gestionare a patrimoniului cultural, au fost atuurile cheie ale proiectului

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

<https://www.intechopen.com/chapters/84281>

BUNE PRACTICI ÎN DOMENIUL MĂSURILOR DE REZILIENȚĂ A COMUNITĂȚILOR

PĂSTRAREA BANILOR ÎN ECONOMIA LOCALĂ

Titlul bunei practici

Păstrarea banilor în economia locală

Localizarea bunei practici

Ballyhoura Development CLG (Irlanda)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2014- prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Lansată în 2014, această inițiativă a fost răspunsul creativ și inovator al comunității din Ballyhoura la impactul recesiunii economice asupra localităților rurale din regiune.

Fiind un proiect pilot, a implicat lucrul în parteneriat. Au fost organizate o serie de activități deschise de informare și formare a comunității (de exemplu seminarii sub titlul "Reimaginează centrul orașului"). Acestea au reunit întreprinderi locale și membrii comunității pentru a examina modul în care banii ar putea fi reținuți la nivelul economiei locale și pentru a discuta despre dezvoltarea unui plan pe zece ani de dezvoltare durabilă de dezvoltare durabilă pentru orașul Kilmallock (capitala regiunii). Succesul inițial al acestor seminarii s-a reflectat în înființarea unui număr de inițiative locale care s-au concentrat pe acțiuni în următoarele domenii: Design, Economie locală, Patrimoniul, Festivaluri și evenimente, Servicii, marketing și promovare.

Ballyhoura Development este o companie de dezvoltare locală condusă de comunitate și o organizație caritabilă înregistrată, care lucrează cu comunitățile, familiile, persoanele fizice și întreprinderile din regiunea Ballyhoura din Limerick de Est și Cork de Nord. De la înființarea sa în 1989, compania a gestionat, coordonat și implementat cu succes o gamă largă de proiecte și programe naționale și europene, iar în prezent oferă peste 30 de programe, concentrându-se pe trei obiective cheie, și anume:

- Dezvoltarea comunitară
- Dezvoltarea economică
- Dezvoltarea mediului

Parteneriatul și participarea sunt principiile directoare ale activității și activităților Ballyhoura Development, iar abordarea de jos în sus este esențială pentru toate programele organizației.

Viziunea companiei: O zonă cu comunități împuternicite și incluzive și o economie diversificată.

Misiunea companiei: Să lucrăm în parteneriat pentru a dezvolta comunități împuternicite și favorabile incluziunii, care inspiră și acceptă noi oportunități, care conduc la schimbări sociale,

ecologice și economice durabile și pozitive și care reduc inegalitățile, făcând astfel din zona Ballyhoura o locație atractivă în care să trăiești, să faci afaceri și să vizitezi.

Valorile companiei: Incluziune - Integritate - Inovație

Ballyhoura Development sprijină comunitățile, persoanele și întreprinderile, permițându-le să proiecteze și să implementeze servicii și facilități pentru a îmbunătăți structura socială, economică și de mediu a comunităților, orașelor și districtelor lor locale. Facem acest lucru prin realizarea de programe, proiecte și inițiative în parteneriat cu comunitățile locale și cu agențiile statutare pentru a oferi o serie de servicii de formare, mentorat, asistență tehnică, finanțare și dezvoltare, toate acestea având ca scop să ajute la dezvoltarea și furnizarea de servicii și facilități care să răspundă nevoilor locale.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Locuitorii din comitatul Ballyohura

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Bugetul anual al companiei
- Număr anual de proiecte implementate
- Număr beneficiari
- Număr persoane participante sesiuni de formare/trening
- Număr persoane inserate pe piața muncii după participare la sesiuni formare/training

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Dintre cele șaptesprezece Obiective de Dezvoltare Durabilă, unele obiective sunt deosebit de relevante pentru activitatea Ballyhoura Development în 2021.

Obiectivul activității companiei de dezvoltare locală vizează o zonă cu comunități îputernicite și incluzive și cu o economie diversificată și reflectă angajamentul organizației față de incluziune, față de o tranziție echitabilă și față de un viitor mai verde și mai durabil. Ballyhoura Development

gestionează, coordonează și pune în aplicare o gamă largă de proiecte locale, regionale, naționale și europene care se concentrează pe cei trei piloni: dezvoltarea comunității, dezvoltarea economică și dezvoltarea mediului.

Astfel, preocupările legate de durabilitatea socială, de mediu și economică sunt legate în mod inextricabil, iar Ballyhoura Development promovează abordări inovatoare pentru a se asigura că fiecare dintre aceste aspecte este abordat în tandem pentru a progresa către o tranziție echitabilă și un viitor mai verde și mai durabil, în care nimeni nu este lăsat în urmă.

Această activitate, ghidată de principiile parteneriatului, participării și menținerii unei abordări de jos în sus, este în strânsă legătură cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și promovată cu succes în județul Covasna.

8. Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://www.ballyhouradevelopment.com/>

COMUNITĂȚI REZILIENTE: SPAȚIU LOCATIV, MILANO, ITALIA

Titlul bunei practici

Comunități reziliente – spațiul locativ

Localizarea bunei practici

Milano (Italia)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2014- prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

În ceea ce privește cererea de locuințe, de exemplu, orașul Milano se confruntă cu o creștere progresivă a cererii din cauza creșterii populației sale, cu o creștere consecventă a prețurilor locuințelor, ceea ce face tot mai dificil accesul la un bun primar și esențial. Conceptul de locuință a suferit transformări de-a lungul anilor; printre acestea, astăzi asistăm la apariția unor noi soluții care erodează conceptul de proprietate privată în favoarea unor noi forme de locuire care privilegiază partajarea și sociabilitatea, pentru a cita câteva exemple, condominiile comune, ecovillajele, locuințele sociale și cohousing.

Cohousing-ul a început să fie discutat pentru prima dată în Danemarca de către arhitectul Jan Gudmand-Høyer, care în 1964 a reunit un grup de prieteni în cadrul comunității Skråplanet, cu dorința de a recrea condițiile de viață ale unui sat, în contrast cu societatea contemporană, dominată de logica muncii și a individualismului. Confruntate cu prețuri tot mai mari, cu o ofertă tot mai limitată și cu necesitatea de a împiedica cimentul să acapareze fiecare metru pătrat din oraș, co-habitarea a devenit un răspuns inovator la cererea de locuințe și o strategie de durabilitate.

Cohousing înseamnă, prin urmare, optimizarea spațiului, punerea în aplicare a aceluși simț pierdut al comunității, încurajarea relațiilor de bună vecinătate, învățarea colaborării și generarea de oportunități pentru sociabilitate. Este o soluție care face posibilă combinarea autonomiei locuințelor private cu avantajele serviciilor, resurselor și spațiilor comune (spălătorie, microgrădină, atelier de bricolaj, camere de oaspeți, grădini de legume, sală de petreceri cu bucătărie profesională, sală de sport, piscină, spații de coworking etc.) cu beneficii sociale, economice și de mediu. Nu există reguli rigide în cohousing; prin urmare, coproiectarea devine un aspect fundamental care unește toate formele de locuințe comunitare, de la experiențele europene la cele americane sau australiene. Viitorii rezidenți sunt activi încă din primele momente ale procesului de planificare în alegerea comună a locului de locuit, în organizarea și gestionarea spațiilor. Din acest punct de vedere, experimentul Vauban din Germania este un fel de cohousing în două puncte zero, un proiect de sustenabilitate ecologică, socială și economică care implică un întreg cartier, dominat de motto-ul inventat de municipalitatea din Freiburg "Learning while planning", care sintetizează parcursul întregului proces de construire a cartierului Vauban.

Împreună cu partenerii AMAT, Politecnico di Milano și Kyoto Club, primăria Milano a acceptat această nouă provocare, cu necesitatea de a răspunde la două provocări prioritare: a) cererea de calitate urbană în suburbii, cu referire specială la cartierele de locuințe sociale, și b) necesitatea de a gestiona urgențele care rezultă din instabilitatea hidrogeologică și din schimbările climatice: inundații, inundații și vârfuri de căldură sau de frig.

Două provocări puternic întrepătrunse, tocmai pentru că cererea de calitate urbană în suburbii poate fi satisfăcută prin intervenții utile și pentru reducerea riscurilor și efectelor instabilității hidrogeologice și ale schimbărilor climatice la care este expusă populația vârstnică și care locuiește în suburbii.

Pe lângă faptul că este integrat în structura Consiliului Municipal din Milano, proiectul Orașe reziliente face parte, de asemenea, dintr-un cadru mai larg care îi permite să facă parte dintr-o rețea internațională. Este vorba despre rețeaua 100 de orașe reziliente, creată cu scopul de a

consolida "reziliența" orașelor membre, adică de a le spori capacitatea de a face față principalelor provocări de mediu, sociale și economice prin dezvoltarea unor strategii urbane ad-hoc.

Prin urmare, aderarea la programul "100 de orașe reziliente" permite orașului Milano să facă parte dintr-o rețea de orașe care se confruntă cu situații similare, încurajând astfel schimbul de bune practici și sprijinul reciproc.

Aderarea la rețea a fost începutul unei activități extrem de utile în ceea ce privește evaluarea și conștientizarea riscurilor cu care se confruntă orașul Milano, considerate ca puncte de plecare pentru elaborarea unei strategii care să ajute orașul să le facă față și să rămână pe o traiectorie de dezvoltare în fața acestora.

Mai jos sunt prezentate contribuțiile Direcției Orașe reziliente a primăriei din Milano:

- Înființarea unei "Direcții pentru orașe reziliente" în fiecare oraș.
- Utilizarea metodologiei utilizate de Direcția Orașe reziliente pentru a identifica domeniile de intervenție și principalele șocuri și tensiuni prezente în contextele urbane.
- Elaborarea unei strategii de reziliență, sistematizarea acțiunilor existente și identificarea de noi proiecte.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Locuitorii orașului Milano

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Număr locuințe sociale date în folosință/an
- Număr locuințe eficientizate energetic/an
- Număr persoane care au beneficiat de rezultatele proiectului

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Procesul de adoptare a unei metodologii de recunoaștere și cartografiere a riscurilor, șocurilor și tensiunilor cu care un oraș, o anumită zonă sau o anumită comunitate trebuie să se confrunte și pentru care trebuie să creeze instrumente de adaptare cuprinde următoarele etape:

- În primul rând, se identifică părțile interesate din diferitele sectoare implicate (sectorul guvernamental național și al orașului, sectorul privat și societatea civilă) care reprezintă interese la nivel local, regional și național și care pot avea o influență asupra elaborării strategiei de reziliență a orașului.
- Selecția părților interesate este realizată dintr-o perspectivă incluzivă, largă și reprezentativă a grupurilor cheie din oraș și din regiunea înconjurătoare. În alegerea subiecților, pot fi luate în considerare și reprezentanții deja implicați în discuțiile cu primăria, deja familiarizate cu dinamica administrației publice.
- Stabilirea unor grupuri de lucru pe problemele pe care conducerea administrației publice locale dorește să le examineze. În această fază, procesul de consultare cu părțile interesate permite oferirea unor perspective și abordări multiple, înțelegerea în profunzime a dinamicilor orașului, și construirea unei viziuni analitică-interpretativă incluzivă și, în același timp, asigură o transparență maximă cu referire la întregul proces.
- În cazul orașului Milano, au fost organizate 12 întâlniri: 6 grupuri de discuții și 6 ateliere de lucru. Cele șase focus-grupuri s-au desfășurat pe parcursul unei luni cu scopul de a colecta percepțiile privind șocul și stresul ale părților interesate chemate să participe la întâlniri și, împreună cu acestea, au discutat cele șase subiecte pe care conducerea le-a identificat ca fiind prioritare. Toate părțile interesate care au participat la proces au fost apoi rugate să întocmească un dosar cu o listă a diferitelor acțiuni prioritare. Prin intermediul percepțiilor și acțiunilor colectate, conducerea a procedat la identificarea unor aspecte cheie pentru fiecare temă.

Rezultate obținute:

- punctele forte și punctele slabe ale orașului;
- tendințele exogene care au un impact din ce în ce mai mare - în următoarele decenii - asupra orașului;
- acțiunile existente - care trebuie înțelese ca planuri, politici, proiecte și practici promovate atât de administrație, cât și de alți actori din oraș - care intervin asupra punctelor tari și a punctelor slabe și a tendințelor identificate;
- șocurile și tensiunile care produc efecte asupra activelor și infrastructurii orașului;
- orice date, atât cantitative, cât și calitative, privind structura socio-economică și guvernarea orașului.

8. Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă

https://www.cittametropolitana.mi.it/Territori_resilienti/

Titlul bunei practici

Comunități reziliente: mobilitate durabilă.

Localizarea bunei practici

Milano (Italia), Utrecht (Olanda), Bologna (Italia)

Perioada de derulare a activităților descrise în Buna Practică

2020- prezent

Descrierea bunei practici

Care au fost premisele, provocările și/sau metodologia? Care este durata activităților? Ce resurse au fost implicate? Cât a costat? Cine sunt actorii implicați?

Dezvoltarea morfologiei urbane merge mână în mână cu cea a transportului public, un alt domeniu revoluționat de reziliență. De exemplu, noul Plan de amenajare a teritoriului adoptat de Milano arată cum capacitatea edilitară a orașelor viitorului se dorește a fi funcțională din punct de vedere al accesibilității, conform unei logici de creștere urbană care dorește ca un număr cât mai mare de persoane să locuiască și să lucreze la o distanță scurtă de o stație de tren sau de metrou.

Creșterea conectivității prin consolidarea ofertei de servicii și de noduri de legătură pentru transportul public va reduce dependența de mobilitatea privată. Acest model este confirmat în planificarea mai multor orașe europene, care au plasat investițiile în îmbunătățirea infrastructurii pentru mersul pe jos și cu bicicleta în centrul programelor lor.

Orașul Utrecht, în Olanda, a crescut capacitatea parcării pentru biciclete la 12,5 mii de locuri până la sfârșitul anului 2020. În aceeași direcție se înscrie și Planul de acțiune pentru bicicliști al Londrei, care își propune ca, până în 2041, 80% din călătorii să fie efectuate cu bicicleta, pe jos sau cu transportul public.

Prin urmare, pentru a promova mobilitatea durabilă, este necesar să se amenajeze piste de biciclete și trotuare largi, confortabile și sigure, în detrimentul carosabilului, și să se adopte politici care să vizeze o mai bună utilizare a spațiului și un tratament mai echitabil între diferitele moduri de transport. În prezent, a se deplasa în oraș înseamnă a avea posibilitatea de a alege dintr-o pluralitate de mijloace de transport care conduc din ce în ce mai puțin la necesitatea de a recurge la un vehicul privat, propunerile mergând de la metrouri, troleibuze, autobuze electrice, sharing de diferite tipuri:

biciclete cu pedalare mai mult sau mai puțin asistată, motorete, scutere și mașini hibride sau electrice.

Prin urmare, partajarea nu implică doar sectorul locuințelor, ci și mobilitatea. În ambele contexte, partajarea înseamnă depășirea individualității în direcția optimizării resurselor pentru a evita risipa și pentru a asigura un confort și o bunăstare sporite în orașe.

Exemple semnificative de comportamente reziliente vor fi, prin urmare, pedibusul, autobuzul școlar ambulant, născut în Australia în anii 1990, o acțiune participativă care promovează mobilitatea durabilă pe traseul casă-școală; utilizarea în comun a mașinilor, pentru a facilita deplasarea navetiștilor cu scopul de a reduce smogul, de a diminua traficul și de a economisi cheltuielile cu benzina; numeroasele aplicații pentru smartphone care îi recompensează pe cei care aleg să se deplaseze într-un mod durabil prin intermediul unor jocuri bazate pe puncte. Este exact ceea ce s-a întâmplat în Polonia, la Gdansk, unde, prin intermediul unui joc, elevii din mai multe școli locale au început să își înregistreze traseele de mers pe jos și cu bicicleta, folosind un card personalizat pe senzori electronici. La trei luni de la începerea campaniei, numărul elevilor care mergeau pe jos la școală a crescut cu 10%. Un alt exemplu virtuos este Bologna, cu aplicația Bella Mossa, care recompensează bicicliștii și pietonii cu bilete la cinema sau băuturi gratuite în barurile partenere. O abordare interesantă și rezistentă pentru promovarea mobilității durabile este cea a Clubului Bamboo Bicycle, care organizează ateliere de lucru în care fiecare devine creatorul propriului mijloc de transport; patru zile dedicate construirii unor biciclete din bambus de ultimă generație, durabile și complet reciclabile după mulți ani de utilizare.

Cuvântul "partajare" se regăsește în toate aceste inițiative de construire a unor comunități reziliente: este un termen care, alături de reziliență și referindu-se la design, intenționează să depășească dihotomia dintre cei care decid în mod activ și cei care suportă pasiv deciziile altora, spre un mix care intenționează să creeze legături noi și transversale care să plaseze voința cetățenilor în centrul politicii și al societății, pivotul în jurul căruia gravitează orice sistem urban rezilient.

Beneficiari

Cine sunt beneficiarii? Câți actori regionali: autorități publice, agenții, organizații de cercetare-dezvoltare-inovare, unități de învățământ, grupuri de interese incluzând ONG-uri, IMM-uri, întreprinderi mari, organizații de sprijin pentru afaceri etc au beneficiat de pe urma Bunei Practici?

Locuitorii orașelor Milano, Utrecht, Bologna

Indicatori de realizare și de rezultat

De ce este Buna Practică considerată "bună"? Care sunt realizările, rezultatele, impactul?

- Identificare spații pentru investiții de regenerare urbană
- Metri pătrați de sol redați zonei verde a orașelor

- Evoluția traficului autoturismelor în centrul orașelor

Transferabilitatea (în județul Covasna)

Care sunt principalele aspecte ce pot fi transferate? Ce ar trebui schimbat/adaptat pentru a face buna practică relevantă?

Pentru transferarea modelului mobilității durabile sunt de luat în considerare următoarele componente:

Transportul cu bicicleta:

Utrecht este pe cale să devină un oraș de clasă mondială pentru biciclete. Ciclismul este sănătos, ieftin și bun pentru mediu. În fiecare zi, aproximativ 90.000 de bicicliști se deplasează la locul de muncă sau la școală. Cel mai simplu mod de a vă deplasa în Utrecht este cu bicicleta. Pot fi închiriate biciclete de la biroul de informații turistice, VVV. Orașul are câteva rute principale importante pentru bicicliști, pe care mulți bicicliști le folosesc zilnic. Unele dintre aceste rute principale de ciclism vor fi îmbunătățite în anii următori. Astfel, traseele vor fi mai sigure, mai rapide și mai convenabile.

Transportul public.

Cardul cu cip pentru transportul public este utilizat pentru călătoria cu tramvaiul, autobuzul și trenul. Cele mai convenabile opțiuni pentru vizitatori sunt cardurile de o oră sau un abonament pentru mai multe zile.

Zona de mediu.

De la 1 ianuarie 2015, primăria din Utrecht a introdus o zonă de mediu (zonă cu emisii reduse) pentru autoturismele și camionetele diesel. Autoturismele diesel fabricate înainte de 2001 nu mai sunt permise în interiorul zonei de mediu. De la 1 mai 2015, proprietarii acestora riscă să fie amendați cu 90 de euro atunci când intră în centrul orașului Utrecht cu o mașină diesel veche. Introducerea zonei de mediu contribuie la o bună calitate a aerului pentru locuitorii și vizitatorii orașului. Un aer sănătos este vital în special pentru sănătatea persoanelor în vârstă și a copiilor. Zona de mediu cuprinde centrul orașului Utrecht, zona din jurul Gării Centrale și câteva cartiere adiacente.

Mașini electrice.

Pentru protejarea mediului înconjurător, Utrecht are o rețea tot mai mare de stații de încărcare publice.

Referințe

Unde pot fi găsite informații suplimentare despre buna practică descrisă?

<https://www.pgt.comune.milano.it/dpmilano-2030-visione-costruzione-strategie-spazi>

CONCLUZII

5 dimensiuni ale comunităților sustenabile

Integritate ecologică

Un model de eco-integritate este un cadru pentru evaluarea și cartografierea integrității ecologice a unui ecosistem. Acesta poate încorpora măsuri ale activității umane, biodiversității, vegetației pentru a construi o înțelegere cuprinzătoare a stării sale în vederea protejării și dezvoltării sustenabile.

1

Sănătate și bunăstare

Conceptul de bunăstare a comunității este adesea utilizat pentru a evalua efectele dezvoltării unui proiect de infrastructură mare (de exemplu, aeroporturi, instalații de gestionare a deșeurilor municipale, instalații nucleare etc.) asupra unei comunități. Mai mult, conceptul de bunăstare a comunității poate servi la elaborarea de criterii pentru a determina efectele unei dezvoltări asupra structurii sociale, economice, culturale, de mediu și fizice a unei comunități.

2

Participare și implicare

Un model de participare comunitară este un cadru pentru implicarea membrilor comunității în procesul de luare a deciziilor. Acesta include, de obicei, strategii de sensibilizare și implicare a publicului, cum ar fi întâlniri publice, grupuri de discuții, sondaje și interviuri. Modelul poate fi utilizat pentru a identifica nevoile și aspirațiile membrilor comunității, precum și perspectivele acestora cu privire la soluțiile potențiale.

3

Cultură și patrimoniu

Un model/toolkit comun utilizat pentru protejarea patrimoniului cultural al comunităților trebuie să se concentreze pe identificarea, evaluarea, și conservarea patrimoniului cultural al unei comunități, precum și pe promovarea și valorificarea acestuia.

4

Reziliență economică

Reziliența economică reprezintă capacitatea unui sistem nu doar de a se adapta la schimbările în curs de desfășurare, ci și de a se modifica singur prin conceperea unor răspunsuri sociale, economice și de mediu inovatoare și eficiente care îi permit să reziste pe termen lung la presiuni externe.

5

Abordată în mod clasic din punct de vedere economic, ecologic și social, problema sustenabilității a depășit de mult acest cadru conceptual având implicații asupra tuturor componentelor societății. Teme precum integritatea ecologică, sănătatea și bunăstarea cetățenilor, conservarea patrimoniului cultural, reziliența economică sunt tot atâtea provocări pe care comunitățile locale sunt obligate să le rezolve prin implicarea tuturor actorilor relevanți printr-un larg demers participativ.

O trecere în revistă a bunelor practici la nivel internațional scoate în evidență diversitatea soluțiilor găsite, ceea ce îngreunează foarte mult efortul taxonomic, dar, pe de altă parte, reprezintă o vastă sursă de inspirație pentru comunitățile locale aflate pe drumul sustenabilității.

În acest demers, județul Covasna nu pornește de la zero. Clusterelor regionale, fondate la inițiativa ASIMCOV acum mai bine de 10 ani, și-au creat și reînnoit în mod continuu propriile strategii de dezvoltare în jurul conceptului de sustenabilitate. Inițiative precum Biovill Map, localitățile bazare pe energie bio precum Ghelița și Estelnic sunt doar câteva exemple.

Următorul pas, firesc de altfel, este structurarea acestor inițiative într-un demers integrat la nivel județean. Prezentul toolkit se dorește un instrument util în acest sens.